

העולם הזה

עדותו המלאה של הממונה על הש.ב.

מדוע
יושב
חרוטי

התקרית
בפסטיבל
במוסקבה

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785,
ת. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט",
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סייבי קשת

עורך תבנית:
עורך צור

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
מנשה ברריון, שייע גלור, יליי גליץ,
דוד הורוביץ, רותי ורד, רוני וזהר,
אברהם חרמון, אוסקרסאבור, אלכס מסים,
אביב סטן, עמוס קינן, שלמה סרן.

העתון הנקרא ביותר במדינה

טלפוגית עם המטה ומחכים להוראות ביחס לתמונות, הסביר לי. כיבדנו את השוטרים בממתקים, שקיבלנו כמה דקות לפני כן כחלק מצידתנו. הם קיבלו אותם בחיוך, והביעו את צערם על כל המקרה הבלתי-נעים. אבל בטחון הוא בטיחון — ואין לצלם על הגבול. כעבור כמה דקות הגיעה כנראה התשובה מהמטה. הרכבת החלה נוסעת אחורה, בח' זה לגירג'י. "קיבלנו הוראה להחזיר את הפילם", הסביר סמל-המשטרה, באמצעות מתרגם. "אתה מתבקש לבוא אחרינו". בתוך התחנה הוצאתי את הסרט ומסרתי אותו ליד גבר לבוש אזרחי, שרשם את שמי וכתובתי בישראל, הבטיח לשלוח לי אותו הביתה. הם רק יפתחו את הסרט ויוציאו ממנו את התמונות האסורות. בשעה שנפרדנו, ניגש אלי הסמל, ושוב ביקש סליחה על כל העניין. "מישהו עבר בכל הקרונות והודיע שאסור לצלם. אתם כנראה לא הבנתם מה שהוא אמר ואני, כאחראי על המשמר, הייתי צריך לדאוג שההוראה תוסבר לכם. אני מקחש שלא תכעסו. נסיעה עליתי חזרה לקרון, והרכבת המשיכה ב' דרכה אל הגבול הרומני-סובייטי".

בכלל נדמה לי לפעמים כי מכתביהם הפרטיים של שליחי המערכת מעניינים לא פחות — ואולי אפילו יותר — מכתביו היום הרשמיים. כך כתב לי שלום כהן עוד מאיסטנבול על התקרית המשעשעת הבאה: "הגענו לאיסטנבול בערב, והיינו צריכים להישאר בה רק שעה וחצי, עד צאת הרכבת לבולגריה. נסעתי למשרד אל-על כדי למסור פילם ותומר להעברה לתל-אביב. המשרד כבר היה סגור, ונכנסתי למשרד נסיעות גדול שכן שהיה באותו בית, כדי לשאול אותם מה מספר הטלפון הפרטי של מנהל אל על. היו שם שני גברים נחמדים מאד, שדיברו צרפתית. הם אמרו שאינם יודעים מה מספר הטלפון. שאלתי אם אפשר למסור להם משהו המיועד למנהל אל על, והם הסכימו ברוץ רב. כך עשיתי. לפני שעזבנו את איסטנבול הספקתי עוד לטפל למנהל אל על הביתה, וסיפרתי לו שמסרתי פילם ותומר אל שכוני לו משרד. "אוי אבוי!" הוא קרא. "לך תיקח אותם בחזרה! זהו משרד-נסיעות ערבי!" כשחזרתי, כבר היה המשרד סגור, ואיני יודע אם יגיע אליך התומר או לא". התומר הגיע, כמובן, ופורסם לפני שבו עייס. אני מקחש שנהנית ממנו כמוני.

לפני שעזבנו את איסטנבול הספקתי עוד לטפל למנהל אל על הביתה, וסיפרתי לו שמסרתי פילם ותומר אל שכוני לו משרד. "אוי אבוי!" הוא קרא. "לך תיקח אותם בחזרה! זהו משרד-נסיעות ערבי!" כשחזרתי, כבר היה המשרד סגור, ואיני יודע אם יגיע אליך התומר או לא". התומר הגיע, כמובן, ופורסם לפני שבו עייס. אני מקחש שנהנית ממנו כמוני.

... שערוריית "עמוד 30" היא הזדמנות מצוינת למשטרה, ואולי גם לש"ב, להוכיח כי הם מסוגלים לנלות גם מהו טעות הצבור.

זרז מביש
יש להתנאות ולהוקיר את אומץ-ליבו ועוירונו של כתבכם, החבר רפי (גלסון) אילון. מוכיח ייבוס שריחמשהל לפעול ביד רחבה ובמלוא הכנות למען שחרורו של הימאיה-עונאי בהקדם האפשרי, ולא כולול מביש, כפי שנהג עד עכשיו. אולי קלודס, חזון... התואר אישי-השנה מניע לרפי גלסון.

יש בזה להשפיע על גורלו של רפי גלסון? יותר מכל נדהמתי למקרא הקטע: "העולם הזה עקב בהבנה ובאהדה אחרי שופת הפנינים המצרים...". אורי אתם, המעירים על עצמכם כשונאי האימפריאליזם, יכולים לתמוך בעבר אל-נאצר ובשאיפות האימפריאליסטיות שלו.

צרות-אופק
עמדתו העיקשת של ראשי-המשלה בשאלת העלאת עצמותיו של זאב-ז'ובינסקי (העולם הזה 1033) מאיבה את הלב. האננם מותר לו לאיש יחיד, ויהיה תפקידו הרם אשר יהיה, להשתמש בזכות הוטו הבלעדית שי הוא מעניק לעצמו ולהכריע את הכף כרצונו בשאלה רבת חשיבות? שיקולים הנובעים מתוך צרות-אופק והתנכרות לזולת, אסור שיהיו נחלתו של ראשי-משלה נאור.

סרט עירום
הייתי אחד מעשרות האנשים שהצטופפו בכל יום בכית-משפט השלום, בעת שנערך שם משפטו של הר"ר שלום. למרות שכל מהלך המשפט היה פיקאנטי ומרתק, וערב מאוד לעצמו של הקהל, אין אני מסכים לריעה שהובעה בעתונכם (העולם הזה 1032) כי משפט מעין זה חייב להיערך בדלתים פתוחות. שום תועלת צבורית אינה יכולה להכריע את המאזניים מצד אחד, אם מצד שני מונח גורלם של ילדי הווג שלום, שיטאו את כתם מריבת הוריהם כל ימי חייהם!

נחום בן-חיים, תל-אביב

אינני מסכים כי הכפיה הדתית וחוקי האשמות הרסובים הם שחתפו את הר"ר שלום לעשות מה שעשה. כי אם שתי סיבות אחרות לגמרי. האחת, לקבל את בניו עלי ידו שיוכח כי אשתו אינה היה חיים טהורים, והשניה לגרש אותה ללא מתן

רבקה שלום
מוזנות. גם החוקים בארצות הנאורות פוס' קים. כי במקרה כזה הבעל פטור מתשלום מוזנות.

א. ק., תל-אביב

פרשת הווג שלום מתאימה לעליית סרט מרחק. היא הגברת שלום תהיה מוכנה ל' שחק את עצמה בסרט?

ת. קופמן, תל-אביב

האם הקורא קאופמן מתכוון לגברת שלום בסרט המפורסם שבמצלמת בעלה, או לג' ברת שלום בסרט מצלמת צלם העולם הזה? (ראת תמונה).

עמוד הקרון
למקרא היסטורי של העורך "עמוד 30" (העולם הזה 1033) נזכחתי בתמימות-הלב, כאשר הכתוב מדבר בשרה-משפטים, מר פנחס רוזן. כנראה יחסם לו עד כה תכונות שאינן מאפיינות אותו ואת מפלגתו. כשם שהעולם מהקרבן במפלגת-המשפטים, כן עצם את עיניו כשהניעו אליו ידיעות על פעולות חבריו למפלגה בבחירות להדר-רמתיים. בשבת שלפני הבחירות עברה חליית של-מים של המפלגה הפרו-נרסיבית בין צריפי מערכת רמתיים, כשהיא מצוית במזומנים ובספרות-היליים. אחד מחברי החוליה השבע את הבחורים, ואילו השני פיצה אותם ב' מזומנים. מעניין לדעת אם שרי-המשפטים יעמיד לרין את חבריו למפלגה בהדר-רמתיים.

אלכסנדר יר, הדר-רמתיים

... שערוריית "עמוד 30" היא הזדמנות מצוינת למשטרה, ואולי גם לש"ב, להוכיח כי הם מסוגלים לנלות גם מהו טעות הצבור.

שרות בצרף גביה
מה צועקים אתם, האזרחים הישראליים, על כך שששת-משפט בנספכם לשם מילויים ובילויים (של סוכן כ"ב. אליאשווילי, העולם הזה 1030) בירושלים עבור עדי-המקל והש"ב. מה אמר אונזי, אורח אמריקאי שלי, בנרון זה. שררי הדולר אשר בזועת אפי הרווחתו, סופו להניע את הוא לכיס הש"ב. כי אותו דולר, שקיבלה ממני סמ'

שלט ארצות-הברית כמס, ניתן כמענק לייש ראל למשלת ב. נ. ומשם הדרר לש"ב. ב. ברורה...

אזהרה!
אורי, הוזהר! כבר מזמן החלטנו שנמאסת עלינו עם העתון המפורבן שלך, המביא סתם אנדרלמוסיה והפקרות ברחוב היהודי לא נרבה במילים — בהזדמנות הראשונה שתיפול לידנו נמפל כר בנאמנות — הישמר לנפשו! עוד תשבע נחת מידונו — בינתיים נסה לשפר את דרכך ואת טיב עתונך הקלוקל!

שוטרים וגנבים
הקטירובים התכופות בענינים פליינים מענינות מאוד. ביחוד מענינות אותו ה' הקירות כהן אתם משי-נים בידעויות-אש המשטרה, אולם מדוע אתם מסתפקים בפרסום תמונות השוטרים והני-דונים, ואינם מסרס-מים את תמונות השוטרים שבלגלל יעילותם הצליחה המשטרה לשים ידה על עבריינים? מדוע לא פורסמתם למשל את תמונת המפקח יונה גיל-בין, שתפס את גורביץ' (העולם הזה 1034). האם אתם מ' פרסמים שוטרים רק כשהם סוטים מדרך הישר?

שוטר, ירושלים

לא, יש בידי המערכת תמונות שוטרים יעילים, היא שמחה לפרסם אותן. ראה תמונות של מפקח גילבין.

העולם הזה (1032) הקדיש מאמר שלם לסרגניה של משטרת-ישראל, אולם האם שאתכם למשטרה צריכה להפוך אתכם למליצי יושר למינור כהן?

בתור תושב וותיק של חדרה הכרתי היטב את קצין משטרת-המדרס הזה, עבר נרצע של הקצין הכריזי היותר נבזה הממונה עליו. בתקופת 47-1945 הצטיין המינור כהן בתור מומחה לציד מעפילים, נוסף לזאת הוא היה חצי מסיונר, וגם אני זכיתי לקבל הומנה לבקר באולסה-ההספה, אשר הוא ואשתו הקימו על הברמל.

האם את כל זאת היה צריך לשכוח לאחר שארוננו עזבו את הארץ? ערפו היה לקבל למשטרה איזה קיבוצנים עם סנדלים וכובע-טמפל, על פני המינור מ' מוצא יהודי, שידיו מלוכלכות בדמע מעי-פילים חסרי-ישע.

אברהם רפיה (רפולסקי), חדרה

שיחת-יחוק
בין רשימות מענינות אחרות, כראתי על שלושה סטודנטים מהסכניו בירא, אשר המציאו שיטה חדשה של חיוג טלפוני, אשר בה לוחצים על כפתורים במקום לחייג סבלת מספרים (העולם הזה 1032). אחיה אסיר-תורה לכס את העבירו את מכתבי-הצעת המצורה לסטודנטים אלה בהקדם האפשרי.

א. י. רוזנפלד, קליבלנד, ארה"ב

חברת יצוא ויבוא מעבר לים

העולם הזה, השחח על עזרתו בהפצת פסני טים ישראלים חדשים, העביר את הצעת הקורא רוזנפלד לתנהלת הסכניו.

נוער מתלבט
הנני מורה למטמטיקה בבית-ספר תיכוני בחיפה. מצאתי בתוך מחברת עבודת-הבית של אחד מתלמידי שיר מעניין זה של בחור בגיל 17, לער. אולי כאי לפרסמו, היות ויש בו ביטוי נאמן להחלטות הנוער המתלבט בכלל, ולחיפוש אחר ערכים קבועים של הנוער הישראלי בפרט.

ד. זיפה

להלן השיר המצורף למכתבו של המורה זאב, במלואו:

מי אני, למי נועדתי, למה נוצרתי? ערפל כמיהות, תכוד מחברת שאיפות. ללא מצפן אחפש... אחר מה?

הצלחה, אהבה, או אולי מטר. כה מוזר לבי, שנבון אני כה הפכפך הגיוני, שמסובך אני עוגן איכה?

סלע מאחז, היכן אמצא? נקודת מוצא קבועה, ממנה אוכל למדוד ולהעריך, אבן פינה עליה אוכל להשתית ולציב עולמי המתנווד.

נצה אכור
בבקורת על הפרט על "כנפי נשרים" (העולם הזה 1033) כתבתם כי בין הפרטים שהוזכרו בשנה האחרונה על סייסי חילתים האמריקאי נמנה גם הפרט, "הים האכזרי", לידעיתכם, "הים האכזרי" עסק באניה זורעת-טרפורות ולא במספסת. כוונתכם היתה, כנראה, לפרט "הים הנצח".

נחום טרסקובר, תל-אביב

צד בכת אל

היא גם כיום מעצמה מוסלמית גדולה. עוד יש לה אינטרסים אדירים בעולם המוסלמי. עוד יש לה שטחים עצומים באפריקה, המאוכסנים מוסלמים. יהיה זה טירוף־דעת מצדה אם לא תעשה את הכל, למחרת הפשרה באלי ג'יריה, כדי לפייס מוסלמים אלה ולהתעטף באדרת הכלוייה של קארל הגדול.

אני אומר שאו תירק בפנינו, כפי ש־קורה לעתים אצל עלמות רגשניות. אולם היחסים יתקדמו מאד. שבועות של אהבת־נצח, המופלסים בלהס של ליל־כלולות, גר־אים לעתים באור אחר לגמרי כעבור שנה. כבר כיום נשמעות בצרפת קריאות של מדינאים חשובים מאד הקוראים לשנינו הקו.

★ ★ ★

הו הצד הצרפתי. יש גם צד ישראלי. והוא חשוב מאד.

ראש־המשלה, הרמטכ"ל, מנהל משרד־הבטחון — כולם חוזר פעמים בלתי־ספור רות על האימרה המזוהה כי "התפקיד ה־עיקרי של מדינות־התחן הישראלית הוא להשיג נשק". מזכיר מפא"י, גיורא יוספטל, הגיע עד ליד כי שאמר, באסיפת סטודנ־טים, כי "יש למעשה שלוש בעיות יסוד למדינה: בעיית כוח־האדם, ייצור נשק קל ובינוני, והשגת נשק כבד וחד־יש".

עם כל הכבוד לכל האדונים האלה, אני נאלץ לחלוק על דעתם. התפקיד העיקרי של מדינות־התחן אינו להשיג נשק. ה־תפקיד העיקרי שלה הוא ליצור מצב בו נשק זה יהיה מיותר.

במלים אחרות: התפקיד העליון אינו להשיג את הנשק שיבטיח את חיינו בסיבוב השלישי. ה־תפקיד העליון הוא — לכבוש לישראל עמדה כזאת במרחב שהסיבוב השלישי לא יהיה אפשרי. אי־אפשר להפוך את המדינה כולה ל־סניף של אגף־החימוש של המטכ"ל. אי־אפשר להשקיף על כל בעיות המדינה מ־בעד לכוננות המקלעים של מיסטר. הצבא הוא רק מכשיר להשגת מטרה פו־ליטית. המטרה היא שבירת חומת־האיבה הערבית, והפיכת ישראל מגטו מנותק למע־צמה מרחבית.

ומבחינה זאת, הנשואין עם צרפת מסו־פקים מאד לאורך ימים. אם יש דבר אחד אשר כל הערבים בעולם מאוחדים בו, מ־ל־בד השנאה לישראל, הרי זו השנאה לצרפת. אני מאמין כי היחס לישראל יכול להש־תנות. אני מאמין שישתנה לגבי צרפת. הקולוניאליזם הצרפתי אינו ש־נזא רק על הערבים. הוא שנוא לא פחות על כל אותם הגורמים הבינלאומיים המסוגלים אירעם לגשור גשר בינינו לבין העולם הערבי: ג'והארלאל ניהרה, יוסים טיטו, חביב בורגיבה.

הוא שנוא אפילו על אותם החוגים ב־צמרת האמריקאית, היכולים, כך אני מקוה, לתת בבוא היום יד למאמצה של ישראל להשתלב במרחב.

ביום רעב יאכל השטן גם זבובים. בשעת של סכנת־חיים, מוטב לקחת נשק ממי ש־אפשר. אולם שום סכנה מיידית שוב אינה מאיימת כיום על ישראל. אנחנו יכולים וחייבים לחשוב עתה במושגים של עשר שנים, עשרים שנה, דור ודורותיים. וכמו שאמר צרפתי גדול, פיאר מנדס־פראנס: "למשול, פירושו לבחור".

★ ★ ★

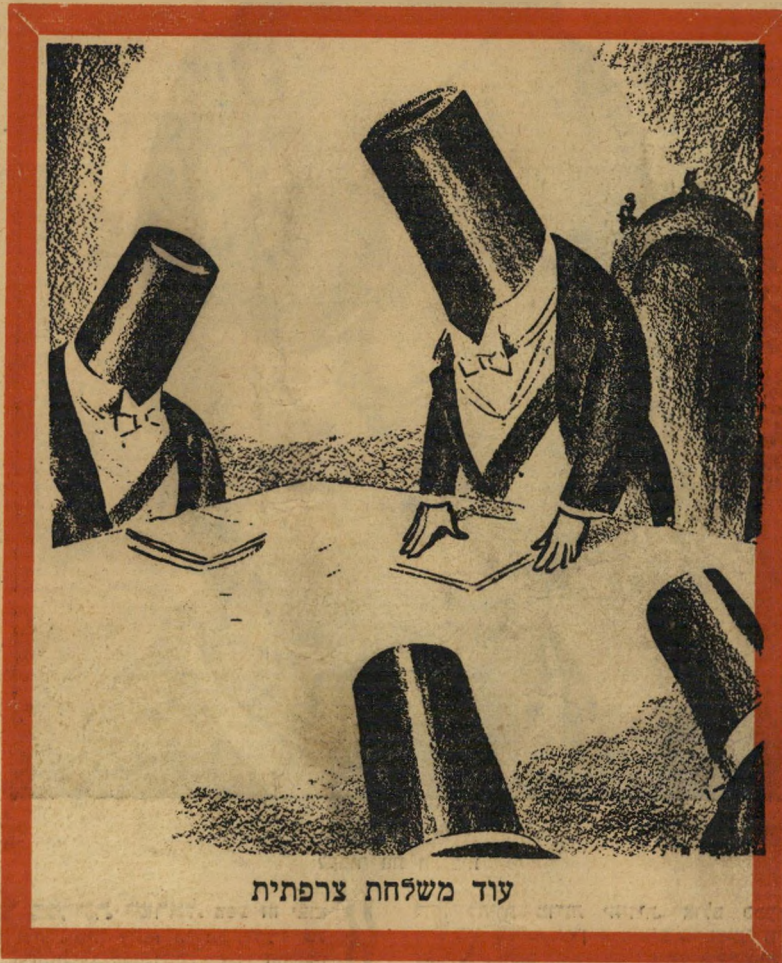
אני אומר שעלינו להפוך את האהבה לשנאה. אני אומר שעלינו להפנות את הגב לגברת הסודיה. אבל יש להעמיד את היחסים הרומנטיים על בסיס יותר פרוזאי. צרפת היא מעצמה גדולה, גם בימי שקי־עתה. היא אינה רק אומה של צנחנים, כפי שנזמה לפעמים למישמע החדשות. היא אינה בית־חרושת ענקי מיטוסים. יש מה לאהוב בצרפת, ויש מה ללמוד בה.

אולם צרפת לא תקדם אותנו אל המטרה העיקרית, בה תלוי עתידנו ועתיד בנינו. אין היא יכולה להיות הגושא העיקרית של מדיניותנו. אסור שתטיח אותנו מן המאבק העיקרי להשתרשות במרחב. לכן נסביר נא פנים למשלחת הנכבדה, ונקרא לעומתה:

"VIVE LA FRANCE, MAIS..."

"לא!" אמר לי ז'אק סוסטל, ראש המש־לחת הנוכחית, כשהצגתי לו שאלה זו ב־פאריס בראשית השנה. "לא!" אמר השג־ריר הצרפתי, ובקול קצת יותר חלוש במ־ראש־המשלה הצרפתי הנוכחי, אחד מ־מארגני מיבצע־סואץ־סיני.

אולם חבה ונחיה מעשיים. צרי־פת לוחמת באלג'יריה, וכל עוד היא לוחמת שם, כל השונא את הערבים יכול לבטוח בחסדיה. אולם מלחמת אלג'יריה לא תימשך לנצח. באחד הימים תסתיים ב־אופן פתאומי, כמו שנסתיימה מל־חמת הורדיסין אחרי דיא־כיא־פו. איש אינו יכול לדעת איך תושג הפשרה.

עוד משלחת צרפתית

נמרץ, הגיוני. אין כל רע בדבר. בעת־הנחשים אפשר לקרוא כי נישואי־נחיות אינם פסולים. ו־תחת החופה הפוליטית, דווקא הם הנשואין שיש להם תוקף.

★ ★ ★

רוע המזל, היה החתן הישראלי בהרבה פחות מנוסה מן הכלה הצר־פתית. מעולם לא בא לפניכן במגע אינטימי עם גברת מן העולם הגדול. בראשית היה החיזור הישראלי הגיוני למדי. מר ישראל נבהל מן הנשק הסובייטי שזרם למצריים, ביקש נשק לעצמו. בארנקה של העלמה הצרפתית היו הכמויות הדרושות. אולם נדמה כי בהמשך היחסים

דיחה צרפתית נחמדה מספרת על צרפתי שניקלע לכפר אנגלי, נוכח בחתונת־הזהב של זוג קשיש. הצרפתי לא הבין בשום פנים מה פשר החגיגה. "אתה מבין", הסביר אחד האנגלים לידיו שמעבר־לחצלה, "הם חיים יחד זה 50 שנה. הם אוהבים זה את זה, יש להם ילדים ונכדים..."

וועכשו הם מתחתנים, סוף־סוף?" קרא הצרפתי בהלה־בוח, "כמה נחמד!"

★ ★ ★

שרים־ושלושה האדונים הצרפתיים המבקרים השבוע בישראל, כדי לעשות נפשות לרעיון של ברית צבאית רשמית בין מולדתם וישראל, מזכירים במקצת את האנקדוטה הזאת.

הנשואין בין צרפת וישראל הם עובדה קיימת זה למעלה משנה. הם עברו מזמן את שלב החווה, וגם את שלב ליל־הכלולות בפורט־סעיד. אולי לא היה זה לילה מוצלח לגמרי, כי כמה קילומטרים גורליים הפרידו עד הסוף בין החתן והכלה, דבר שהפריע בהכ־רח לסיום מוצלח. אך היו הדי־דמנויות אחרות.

גם התשלומים הראשונים של המוהר והנדונה שלמו בעין יפה. העלמה שילמה במיטוסים. הגבר שילם בכמה מסיפות דמו. אחרי כל זה באים ידידנו מגדות הסיינה ומבקשים לערוך טקס נוסף, מעין חתונת־ברזל. הרעיון הוא מושק ומגרה. אני מקווה שלא יחשבו אותו לבלתי־רומנטי כש־כל־זאת אשאל אם הטקס היה באמת כדאי.

★ ★ ★

רסת לא באה אלינו כבתולה פו־ליטית, מסונחרת על־ידי בריק־האהבה. זוהי גברת מנוסה מאד, שביקשה לה נשואי־נחיות ומניינים. היא דמתה קצת לאותן הבחורות הנישאות לגבר כדי להרגיז את בחיר־ליבן הבוגדני.

צרפת רבה עם המאהב הערבי. לא היה זה ריב טמני, סוף־לפי רשת־אכבים קצרים. היתה לפי־טרגדיה עמוקה, פיוס אחת האה־בות הארוכות בהיסטוריה.

עוד בשנת 810 בא הקיסר הפראנקי קארל הגדול, במגע עם הכלוף הערבי הארון אל־ראשיד, השיג ממנו את החסות על מקומות־הקודש בירושלים וקים עמו יחסים הדוקים, דחקא באמצעות יהודים. לפני 400 שנה כרת השולטאן העותומני סולימאן השני ("המוהיר") ברית עם פראנס הראשון, מלך צרפת, ונתן לו את החסות על הנוצרים במרחב. מאז היתה צרפת המעצמה האירופית העיקרית במרחב, עד לימי לורנס איש־ערב. בעיני הערבים היו כל בני אירופה "פראנכים", צרפתים. יחס־האהבה נשנים אלה נסתיימו בגט־רק בדורנו, ולא מעט באשמת המתחרה הבריטי. צרפת איבדה את סוריה, הלבנון, טוניס ומארוקו. היא לוחמת על אלג'יריה. כמעט מלחמה לחיים או למות. וכאן הופיע החתן הישראלי ברגע הנכון.

הוא לא היה נסיך־האגדות, ש־כבש את לב העלמה הצרפתית בפערה. אני מעז לומר שבהתחלה היתה האהבה מצד צרפת קלושה מאד. אולם ההגיון ניצח את הלב, ויעץ לעלמה להיעזר בפעיר החסון. כי הישראלי יכול היה לגרום צרות לערבים, ובעיקר למצרים. הוא יכול היה למשוך את האש הערבית אל עצמו. הוא יכול היה להקל בהרבה על הלחץ באלג'יריה.

היתה זאת מהדורה חדשה לסיסמה "זיעה חוסכת דמ". בעיני הצרפתייה היתה זאת סיסמה מועילה: הזיעה שהושקעה בייצור המיטוסים שנשלחו לישראל חסכה דם צר־פתי באלג'יריה.

זהו החשבון הצרפתי — פשוט,

קרה דבר שהוא תדיר ברומאנים זעירים. הגבר, שביקש תחילה רק לנצל את האשה, התאהב בה. מר ישראל היה במשך זמן כה רב גל־מוד וערירי, הוא ישב במשך ערבים כה רבים בודד ליד שולחנו בבית־הקפה ששמו "אוי", עד שחשיו העלמה הראשונה שנשקה לו הסעירו את רוחו עד לאבדן החושים. נדמה כי רבים כיום האנשים בישראל המבקשים את הנשואין עם צרפת לשם, כמטרה העומדת בפני עצמה, ושאינה תלו־ייה בדבר. נערך פולחן רגשני לכל דבר צרפתי, המעלה חיוך על שפתו־הצופים מבחוץ.

זוהי אהבה מן הסוג המסוכן. כי מי שאוהב כך עלול לצאת מדעתו אם יתחזר באחד הימים הביתה וימצא פתקה על השולחן מהגברת: "שלום, ולא להתראות."

★ ★ ★

האם יכולה האהבה הצרפתית להתמיד? שותפינו הבריטיים מימי מיבצע־סיני כבר שלחו לנו הודעת־גירושין, באמצעות חברת של, וחזרו לחזר אחרי עבר אל־נאצר. האם לא יבוא היום בו תנהג צרפת באותה דרך?

★ ★ ★

מה יקרה למחרת־היום? האם תוכל הגברת הצרפתית להוסיף ולקים יחסים עם מר ישראל? לא יכול להיות ספק כי האהבה ליש־אל, כפי שהיא מתבטאת בעתונות הצרפתית, היא כנה ואמיתית. אולם היא בת־זמנה. אל נא נשלה את עצמנו. צרפת

העם

הזקנים והים

הבנאים גמרו את הבנין המפואר. עמודיו התנשאו השמימה, הקירות הבהיקו למרחקים, השמש פוזזה בשמשות של מאות חלונות. ואז שאל אחד הבנאים שאלה תמימה: בשביל מה, בעצם, הקמנו את הבנין?

השבוע דמו מנהיגי המדינה לבנאים אלה. מדינת ישראל הצליחה ושיגשגה. אורחים מגאנה ומצרפת התדפקו על דלתותיה. צה"ל הודיע שיש לו שפע כזה של גשק, ששוב אין לו צורך בסיוע אמריקה. משלחותיה הציפו חמש יבשות, ממסוקבה ועד לונדון. תכניות כלכליות גראנדיוזיות התנופפו ב"חלל, נאומי השרים ניבאו לעליית מליונים. ובירושלים התכנסו כל חכמי העם הירודי — במידה שהיו מקובלים על השלטון — ודגו לשם מה, בעצם, הוקמה המדינה. היה זה "הכנס העיוני הצינוני".

כל הנאומים הסכימו על דבר אחד: שישראל היא מדינה יהודית, וכי כל מט-

לא תיחתם כל ברית רשמית בין ישראל לצרפת

ביקורה של המשלחת הצרפתית. כמה חוגים מדיניים בישראל, ובראשם המנהל הכללי של משרד הבטחון ואישי הקשר של ממשלת ישראל עם צרפת, שמעון פרס, וכן שגריר ישראל בצרפת יעקב צור, אמנם מצדדים בחתימת ברית כזאת.

אולם לאחר שמשרד החוץ האמריקאי הודיע לישראל כי לא יראה בעין יפה חתימת הסכם זה, ירדה התוכנית מן הפרק. כלפי חוץ, תהיה העמדה הרשמית של הממשלה, כי אפשר לקיים את מלוא הידידות והקשרים המדיניים עם צרפת גם ללא ברית בכתב.

● **משא ומתן מסחרי בין צרפת למצריים צפוי בקרוב**, על אף כל ההכשחות הרשמיות הנמרצות. משא ומתן זה, שיתרכז בעיקר סביב שימוש בתעלת סואץ למעבר אניות וסחורות צרפתיות, יבוצע על-ידי אישים צרפתיים בעלי עמדה מסחרית, בלתי-רשמיים או רשמיים למחצה.

● **מרינה ערבית חדשה, בחסות האו"ם, על שטח הנגב הישראלי ורצועת עזה — זאת עלולה להיות הצעתם החדשה של חוגים הקרובים למזכיר הכללי של האו"ם**, בהשראה אמריקאית. יתרונותיה של תוכנית זאת, לטענת המציעים, יהיו שניים: המדינה החדשה תהווה איזורים חייץ בין ישראל למצריים, וכן תאפשר את יישובם מחדש של הפליטים בעזרתו הכספית של האו"ם. ישראל תתנגד לתוכנית זאת, בהודיעה כי לא תסכים לשום הצעה המיועדת לקצץ בגבולותיה הנוכחיים.

● **אישקט פנימי בלבנון וברידן עלול להתחדש בקרוב** —

כך חוששים חוגי מודיעין אמריקאיים. חשש זה מבוסס על הסברה, כי בכ"י קורו של שר-ההגנה הסורי חאלד אל-עזם בברית-המועצות נערכו דיונים על המצב בשתי מדינות שכנות אלה וי הוחלט להתסיס מחדש את החוגים האנטי-אמריקאיים שם.

● **החמרת היחסים המדיניים בין ישראל לברית-המועצות** עלולה להגיע בשבועות הקרובים עד כדי חזרת השגרירים, והפעם —

ביוזמת ישראל. הנימוק יהיה הפגיעות החוזרות ונישנות של מערכת-התעמולה הסובייטית בישראל, בד בבד עם הספקה גוברת והולכת של נשק למדינות ערב.

● **מצד שני, צפוי המשך תקין ליחסים הידידותיים בין המשלחת הסובייטית במרכז האו"ם לבין המשלחת הישראליה שם**. גם בימי מובצע סיני לא התקלקלו היחסים בין המשלחות באו"ם, למרות ההחמרה הכללית של יחסי ישראל עם ברית-המועצות באותה תקופה.

● **גוברות הכנות ראשי-הממשלה לחסל את "העולם הזה" כאמצעים מינהליים**, תוך ניצול הסמכויות הניתנות לו לפי החוק החדש

בענין העבירות נגד המדינה, המאפשר

לכלוא ימנעם כל אישיות ציבורית בטענות סרק. ביג"י, המקיף אישית זמן ניכר לפעולה, כבר מנסה לשכנע את ראשי המפלגות האחרות בכיוון זה, ינסה לקסור את "העולם הזה" עם אויבי המדינה ועם הסתנכלים לה.

● **אפשרות מוזרה ביותר:**

בקרוב יפתח מסע תעמולה ציוני במדינת ישראל. מסע זה יבוא כתוצאה מכך שראשי הסתדרות ציוני אמריקה נוטים לדעה כי השקפותיו של ראש ממשלת ישראל דוד בן-גוריון, השמות ללעג ולבזו את התנועה הציונית בגילגולה הנוכחי, הן נחלת חוגים רחבים בישראל, ובמיוחד בקרב הנוער. כתוצאה מכך החליטו נשיא הסתדרות ציוני אמריקה, ד"ר עימנאל ניומן, ויושב-ראש המועצה הציונית, הרב אירוינג מילר, על מסע תעמולה נרחב בישראל, שיביא את דברם של ציוני הגולה לישראלים ויסביר את חשיבות תפקידם המיוחד, חלק מהכנסות המגבית ייתבעו על-ידי הציונים האמריקאיים למסרה מיוחדת זאת.

● **שורת תביעות מפורטות תוגש בקרוב על-ידי מפ"ם לבניגוריון בצורה של אולטימטום**. רשימה זו תכלול את תביעותיה של מפ"ם בעניין תקציב משרד הבריאות, כפיפותו של נמל אילת, מפעלי הפיתוח בגלב, שאלת הלאמת לשכות העבודה, בעיית השכר וצמיחתו למדי הויקר ושורה ארוכה של בעיות קטנות אחרות. מפ"ם תדרוש לפתוח מייד בשיחות בירור בשאלות אלה, ותאיים באופן קיצוני בפרישה מהקואליציה.

● **מכשול קואליציוני נוסף: תחודשנה השיחות בין בן-גוריון והשרים הדתיים**. שיחות אלה, שבהן נידונו חוקי-השבת הארצי, תיקון חוקי-היחיד והחובה ותביעות דתיות אחרות, החלו לפני חודשיים ונפסקו באמצע. הן תחודשנה לפי תביעת הדתיים.

● **משלחת ישראל לעצרת הכללית של האו"ם תהיה הפעם רחבה ביותר**. בין משתתפיה יימנה הפעם מנהל מחלקת ארצות-הברית במשרד-החוץ יעקב הרצוג ופקידים בכירים אחרים. לא מן הנמנע כי בן-גוריון עצמו יעמוד בראשה.

רמט"ל דיין לקבור את המגבית

רתה להיות מדינה יהודית. אולם כמעט ולא היו שניים מבין הנאומים שהסכימו מה זה יהודי. האם זו עובדה דתית? אנאטומית? רעיונית? לאומית? ארגונית? מפלגתית? הנאומים בכנס עלו וירדו, כל אחד הש" מע את דעתו. אולם המדינה עצמה דילגה על הדו"ח הארוכים בעתונות. הבעיה לא עניינה אותה. אורחיה, שהתענגו על שפת ימה, הסתפקו בהחלט במציאות היומ-יומית, שאולי היא התשובה הטובה ביותר.

מפלגות

ארבעים וארבע

במרכז המסיבה עמדו שניים מיישור: גיאק סוסטל, מיישוריה מושל צרפת באל-גיריה, ומנחם בגין, מיישוריה מפקד הארגון הצבאי הלאומי. אולם שניהם נראו בעיני רבים כמיישוריה.

סוסטל מקה להיות ראש-משלה באתת הממשלות הבאות של צרפת, יהיה בלי ספק עמוד-התווך לכל ממשלה ימנית בעתיד, אפילו יהיה ראש-המשלה אחד מאנשי ה"ימין המתון יותר. בגין, התופס עמדה מק"בילה בזירה הישראלית, מקה להשיג ב"כנסת הרביעית, או החמישית, עמדה ש"חשים לאל כל נסיון להקים ממשלה בלעדית. והשגריר איננו. לכאורה נערכה ה"מסיבה לכבוד המשלחת הצרפתית, שהוזמנה

עלידי הוועד למען ברית ישראל-צרפת של תנועת-החרות, הופקעה על-ידי ממשלת ישראל ונסגרה על-ידיה בכלוב-הזהב. במסיבה זו הצליחה תנועת-החרות שוב לשים את ידה על ידידה הצרפתיים, להקיפם בלמעלה ממאה נכבדים מקומיים מהדורים מבין תומכי כיה וגם בכמה דיפלומטים. רק השגריר הצרפתי בלט בהעדרת כנראה מתוך חשש פן ירגיו את דויד בן-גוריון, שאסר כל התרועעות עם חרות.

אולם למעשה היתה זאת מסיבה לכבוד בגין עצמו. ההזדמנות היתה מתאימה: ב"אורחיו יום מלאו 44 שנה ליום בו נולד בנו של זאבדוב בגין, ראש קהילת ברסט-ליטובסק, ב"ג באב, נקרא מנחם מפני ש"היתה זאת שבת נחמו.

המשלחת הצרפתית היתה רק אחד הסימנים למעמדו המתחזק של המנהיג, שהח"זיר לפני שנתיים את מפלגתו למקום השני בכנסת, לא הראה מאז כל סימן של ירידה בציבור הבוחרים. למחמאה גדולה עוד יותר זכה דחאק מידי יריביו, ערב צאתו ה"שבוע לדרום-אפריקה.

42 מול 44. בארץ ברוכת-תורמים זו לא הגיעו אנשי-חרות להסדר עם המגבית הציונית הכללית, על הסכום המגיע לה מ"תוך הצלחת המשותפת, בדומה להסדר ש"הושג באמריקה. הם עשו חשבון שישגיו הרבה יותר במגבית נפרדת משלהם. כי יקודת-המוקד של המיבצע הוזמן מנחם בגין עצמו, העטור בעיני הדרום-אפריקאים הילת-גיבורים עוד מימי המרד נגד הבריטים.

המוסדות הציוניים היו אובדי-עצות. היה ברור להם כי עליהם לבלום בכל מחיר את מסע-התרומות של חרות, כי כל לירה שהולכת לחרות, אובדת לשאר המפלגות.

השבוע נודע רשמית כי רביאלוף משה דיין, בן 42, עטור הילת-הגיבורים של מיבצע-סיני, יבקר בדרום-אפריקה באותו מועד בו מבקר בה בגין, יופיע בפני ה"ציבור היהודי באותו מועד בו יופיע בגין. תנועת-החרות השמיעה צעקה של מחאה. "מנצלים את מעמדו של רמטכ"ל צה"ל לשם מסרות מפלגתיות!" קרא אחד מראשיה. אולם בגין עצמו רק חיך, תדור הכרת"כוח: "אני מאחל לרמטכ"ל שלנו נצחונות קלים יותר!" אחרי רגע הוסיף: "וגם חשור"ביום יותר..."

המאבק בדרום-אפריקה יהיה פתיחה נאה לשנת חייו ה-45.

צבא

אות-הקלע

לפני עשרה ימים מסר דובר צבאי ידיעה לעתונות בה נאמר כי "בעת אימוניה של יחידת צה"ל בשטח-אימונים סגור בקרבת כביש עכו-צפת, נפגעו מספר אורחים ערביים אשר נכנסו לתוך השטח". היתה זו ידיעה יבשה וצנועה, אשר גררה בעקבותיה גל תגובות ומחאות (העולם הזה 1034).

אולם מלבד הבעיה הציבורית החמורה, הסתתר מאחורי הקערה גם סיפור אנושי נוגע ללב, סיפורו של מפקד-מחלקה בצה"ל. מספר כתב העולם הזה:

פיקודיו של המ.מ. הצעיר, 20, לא הכירוהו מעולם כחומר סטטימנטלי. אדרבא, מפקד המחלקה הצעיר היה מקובל בקרב פיקודיו כדמות נוקשה, קפדנית ותוקפנית.

היה זה בשעת סירות אימונים בשדה. מפקד המחלקה נשאר עם חייליו בשדה בשבת, לא יצא לתופשה. אחד הכפריים ה"ערבים, בקרבת המקום, הומינו לביתו לל-גימת כוס-קפה. והמ.מ. נעתר לבקשתו.

אחרי הסעודה הדשנה ולגימת הקפה, הציג הכפרי בפני אורחו את בן זקונו, גאחת המשפחה. סעיד בן 12, "הדור-הלבוש, היה הזכר היחיד מיוצאי חלציו של הכפרי. מלבדו היו לו עוד שש בנות. הערבי הצעיר כבש מיד את לבו של המ.מ. הוא היה יפה-תואר, בעל שיער בהיר ועיניים תכולות, בעל נמוסים נאים ודיבור שנון.

אביו של סעיד לא יכול היה להסתיר את הערצתו לבנו בפני האורח, הביע את המשאלה כי בבוא היום יהיה גם בנו קצין בצה"ל, ילכש מדים ממש כאורחו.

שתי חביות שחורות. נראה ש"הפעם וע משהו בלבו של המ.מ. הת"פעלותו גברה שבעתיים כשהוצגה בפניו עליה בת ה"ד, ארוסתו שחורת-השיער של סעיד. המ.מ. הסתיר את רגשותיו, ה"ריד מדש חולצתו את אות הקלע המוכסף,

מלתקים אסורים

מישחק הרכבת

ל שכונה הגיע מישחק חדש — מישחק הרכבת. זה מישחק פשוט מאד. כל הילדים מסתדרים בשורה, ואחד מחזיק במותניו של השני. הילד שבראש השורה הוא הקטר, והשאר הם הקרונות. וכולם ביחד עושים צייק צייק צייק צייק צייק צייק, והרכבת דוהרת במלוא הקיטור. וככה באמת שיחקו אולי יום שלם, והיה נחמד מאד.

פתאום, בערב, בא בולבול הקטר, ואמר שגם הוא רוצה להיות ברכבת. לא היה לנו חשק להכניס תינוקות למישחק. אמרנו לו שאין מקום,

זאין לו שום תפקיד ברכבת. ובכלל הרכבת עכשיו דוהרת במעלה ההר, ולא יכולה להיעצר, והוא לא יכול להביא שום תועלת, ושילד הביתה. אז בולבול היה נורא עצוב, חשב חשב ואמר: אולי בכל זאת אני יכול לעזור? אני אהיה הסירחון!

סוהר הלשון

1 וס אחד השכנים דיידי הבית מספר 89, ברחוב אחד, ומצאו בעליית הגג תינוק חנוק. אין לתאר את התרגשותם לנוכח המאורע.

הם ערכו בו במקום אסיפה כללית, וסיכמו בראשי פרקים את דעתם על פשע מתועב זה, וחפשו זדנים שונות. אבל לא קל למצוא דרך. עד שקם השכן הכי זקן והכי חכם, ואמר: "רבותי, כמורה וותיק עלי להצהיר ש'הלשון העברית אינה סובלת תופעות כאלה!'"

עוד בו ביום נמחקה המילה, "חנוק" מהמילון, והלשון העברית נשארה טהורה כשהייתה.

סיד

הקיר היה מלוכלך. חין לילכוך שכוח, אתם יודעים. כל אחד כתב עליו את סיפור חייו, בשתיים שלוש מלים. כמובן, אלה שסיפור חייהם היה ארוך עד כדי כך. היו כאלה שרק סרטו בו, בצפון עקשת או נואשת, לפי טיב הצפון. כי היה זה קיר הנידונים למוות. (כאן המקום להעיר שנידון למוות הוא מי שחזיוו היו חשובים עד כי התגלה הצורך ליטול אותם). אז, כאמור, היה הקיר מלוכלך. על כן בא הסייד בוקר אחד וסייד אותו. ומאז, ילדים, התחיל פרק חדש בחייו. פרק נקי ומסויד. אל תשתו על הקיר.

מוטטת את החומה כולה. אולם את זאת אי אפשר היה להסביר אפילו לעורכים שהשלטון סומך עליהם. לכן הביא סהר את אב בית הדין החוקר שבדק כביכול את מסקנות השופטת מינה שמיר בענין הקצינים המשרים. הסביר הקצין סלע: השופטת טעתה.

אם כן, רצה עורך אחד לדעת, מדוע מכנסים את הישיבה הזאת בחשאי, תחת לקיימה בפומבי, כדי שישמע הציבור?

השיב סהר, בתמימות האופיינית לו: "הי יועץ המשפטי אמר לנו שזה יהיה בזיון בית המשפט." הוא סבר, כנראה, כי בזיון במחתרת עדיף על בזיון גלוי.

העורכים שתקו. אפילו עורכים אלה, הרגילים לתת את הגושפנקא שלהם לכל קשר של השתקה במדינה, רצו לשאול כמה שאלות. אולם סהר, למוד תגבון, לא הר- אה כל חשק לעמוד שוב בחקירת שתי וערב. הוא מצא את הגואל בדמותו של אריה דיסנצ'יק, העורך בפועל של מעדיב, רביוניסטי לשעבר, שהפך זה מכבר למעין (חמשך בעמוד 7)

עולם במעשים טובים, כדאי שיתרחקו מאתנו. אנחנו מחתרים על מעשים כאלה. מי יודע כמה מעשים טובים נצטרך עכשיו לעשות כדי להרחיק בחזרה את כל מאות הלירות שהוצאנו על המעשים הטובים שלהם?

משטרה

בזיון במחתרת

הישיבה כונסה לפי מיטב כללי המחתרת. שום עתונאי, מלבד המוזמנים, לא ידע עליה. גם המקום נשמר בסוד. המזמין: הי מפקח הכללי של משטרת ישראל, יחזקאל סהר. המוזמנים: עורכי העיתונים המקובלים על השלטון, בני כל המפלגות.

אכן אחת בקיר. תפקידו של סהר היה עדין למדי. הממשלה הגיעה לכלל הי מסקנה העגומה שאי אפשר לפטר אותו וגד רצונו, ושאפשר לפטר אפילו את הקצינים הנמוכים יותר, שנאשמו בשבועות שקר בענין שטיינברג, מפני שכל אחד מהם יודע יותר מדי על הממונים עליו. הוצאת אכן אחת מחומת הריקבון היתה

מיכאל פולאק, שהיה ידוע בקמצנותו הרבה. פולאק השאיר בצחצחו סכום של מאה לירות בלבד להוצאות קבורתו. הי חבא קדישא דרשה סכום של חמשה אלפים ל"י. גופתו של פולאק היתה מונחת בביתו שבוע ימים, עד ששכניו אספו את זמשת אלפי הלירות, שילמו בעד הקבורה. משום מה החליטו קברני חפיה להשתמש בגופת סולה לגביית חובות מלב"ו. קרובו של סולה התרוצץ מחיפה לטירה, לשוא. גופת יעקב סולה היתה מונחת באין קובר. אשתו של סולה, נוצריה שהתגיירה, פנתה לכומר הקאתולי בחיפה, שהסכים לקבור את סולה חנם בבית הקברות הנוצרי.

רק אז התעורר מצפונה של הנהלת מלב"ו. היא הכנימה לקבור את סולה בנהריה על חשבונה, אחרי שבייל חמשה לילות בחור קירור. גופת המת הועמסה על משאית, הועברה לבית הקברות בשעה היעודה. אך להפתעת המלוים היה בית הקברות סגור. כמה קרובים נזעמים מיהרו לבית הרב המ קומי, הכריזהו לבצע את הטקס העצוב.

במסורת היהודית ידוע המונח: מתמצה. מת המצוה הוא מת שאין לו גואל, וכדי להביאו לקבר ישביל חמשה לילות בחור אסור לו לבקר בבית קברות, להביאו ל קבורה. אולם לקברני חפיה יש כנראה פירוש אחר למושג זה. לדעתם מצוה היא להשתמש במתמצה כדי לסחוט כספים למטרות מצוה.

מיעוטים

מעשים טובים

מוכתר אברגוש היה מופתע מאד. בבוקר השכם הגיעה לכפר משאית עמוסה בחורים ובחורות, שהחלו לפרוק מזוודות וילקוטי גב, יצרו את הרושם כי יש בדעתם להש- תקע בכפר למשך זמן ממושך.

את חידת הפלישה המזוהה פתר באוזני המוכתר רפאל לוי, עוזר קצינתחור ידיו שלם לעיני מיעוטים: "זהו מחנה עבודה של קהיקרים מכל רחבי העולם. הם ישהו בכפר שלושה שבועות. קבלו אותם יפה." עד מהרה הוכרז המוכתר ולאנשי מועצת הכפר אברגוש כי הקהיקרים המפורסמים, שלושי וחמשה במספר, אינם כה נלהבים לעבודה כפי שהעידו על עצמם. את מרבית היום היו אנשי הכת הזיתית הקטנה מבילים בחיכוחים נלהבים בינם לבין עצמם על אמונתם, מוניחים למשך שעות ארוכות את עבודתם העיקרית: שיפוץ הדרכים הצד דיות בכפר וטיקולן מאבנים. תמורת הע- בודה התחייב המוכתר לספק לאורחיו מזון ולניה במשך כל ימי שהותם בכפר.

שכר המצווה. כשחלפו שלושת הי שבועות, לשמחתם של חברי המועצה הי מקומית וגובהה, חזר רפאל לוי לכפר, הפתיע את המוכתר בהצעה חדשה: "כדאי לערוך לקהיקרים מסיבה."

כשעוזר קצינתחור מציע, אין מתווכחים. המועצה המקומית ערכה לאורחיה העצלים מסיבה כדי המלך, הוציאה מקופתה יותר מחמש מאות לירות לכיסוי הוצאותיה. הי אורחים ורפאל לוי היו מרוצים מאד.

התושבים היו מרוצים פחות. אמר נכבד הכפר, חבוש טרבוש אדום: "בפעם הבאה, כשיחליטו הקהיקרים להציל שוב את הי

בו זכה בתחרויות קליעה למטרה, הצמידו לחולצתו של סעיד הקטן.

הנער שכת מיד את כל גמוסיה, רץ לחדר הנשים, להראות לאחיותיו את הי מתנה שקיבל. אחרי דקה חזר מאוכזב — הנשים לא הבינו מהו אות הקטע, לא הע- ריכו ביותר את המתנה. כאן מצא אב המשפחה לנכון לקום ממקומו, נכנס לחדר הנשים, הסביר להן את ערכו של האות ואת גאחתו הרבה על בנו, שהתחבב על קצין צה"ל.

האפיזודה בבית הכפרי נשכחה מלבו של המ. הוא לא שיער כי ביום מן הימים ישוב לראות את משפחת הכפרי. אולם הי גורל רצה אחרת. אחרי חודשים, כשעתיים אחרי שיחידתו של המ. סיימה תרגילאש של מרגמות, הופיע בשטח פרש ערבי מילל בצעקות, הודיע לו כי מאש האימונים נפגעו כמה מבני משפחתו, והם מוטלים בשטח.

המ. לא היסס, שלח קומנדקר ורופא לטפל בנפגעים. אחרי שעה קלה חזרה הי מכונת בדרכה לבית החולים כשעליה הפ- צועים, שקיבלו טיפול. על קרקעית המכונת היו מוטלות שתי חבילות קטנות, עטופות בבדים כהים. המ. התקרב, הרים את הכיסוי.

הוא הוכה בהלם. לפניו שכבו שתי גחיות קטנות. על חולצת אחת מהן היה מוצמד אות הקטע הכסוף. השניה היתה גחית ילדה שחורת שיער — ארוסתו של סעיד בת הי.

מפקד המחלקה השמיט מידו את הבד הכהה, התרחק בצעדים מהירים מעיני מח- לקחו, ישב על הסלע ופרץ בבכי היסטרי.

דת

מתמצוה

שום שיטת גביה או התרמה לא היתה כה יעילה כשיטת גביית הקברנים. שסיגלו לעצמן קהילות יהודים רבות בגולה. ששק הקבורה שימש בידי קהילות אלה אמצעי לסחיטת כספים מגבירים קמצנים. אם היה אחד מבני משפחת הגביר נפטר בבוא יומו, היו קברני הקהילה משהים את קבורתו עד שיתרמו הגביר, יכסה את גר- עון קופת הקהילה.

יעקב סולה (60) לא היה גביר בחייו, וגם לא במותו. מאז עלה מהגונגריה, גר הישיש עם אשתו במעברת טירה, התפרנס מעבודתו כשומר לילה. כשחלה לפני זמן קצר, שכב בבית החולים של מלב"ו בנהריה, שם השיב את נשמתו לבורא, הועבר לחיפה לשם ניתוח לאחר המחת.

קרוביו, שבאו לחברא קדישא החיפאית לסידור הקבורה, נשאלו בראש וראשונה שאלה עסקית טהורה: "מי ישלם בעד הי קבורה?" כרגור לוי, קרובו של סולה, הציג בפני הקברן שטרהחייבות של מל- ב"ו לכיסוי ההוצאות. הקברן הזקן פרץ בצחוק למראה השטר: "זה סתם נייר, שזה לזבל! הם חייבים לנו כסף עבור הלחיות קודמות!"

נוצרים קוברים חנם. לחברא קדי- שא בחיפה יש מסורת נושנה של שימוש בנוסקהקבורה כאמצעי לסחיטה. מפורסמת ביותר פרשת קבורתו של המיליונר החיפאי

יעקב סולה (עם אמו ואשתו, בהגונגריה) גנבות את הקבורה

כדי למנוע פעולות טרור? כדי לסחוט האיש המסוכן

המעמד היה מיוחד במינו. בחדר הקטן, המקושט בפלאקאטים ממלתיים של "מראות ישראל", הצטופפו כשלושים איש. רובם היו עתונאים. האחרים היו אנשים שהדבר נגע להם במישרין: הפרקליטים, הנאשם, נשיא בית המשפט, קצינים. בפניה אחת ישבה אשה תפוחית, שאיש לא שם אליה לב. היתה זו שני חרות, אשתו (השניה) של הנאשם, בחורש הריונה השמיני. בשבילה היה הדיון מכריע: עמד להיכבד אם בעלה, יעקב חירותי, יהיה חופשי ויעמוד לידה ברגע שיוחלד בנו. האיש שקיבל על עצמו למנוע את הדבר, בכל מחיר, עמד על רגליו ליד שולחן הנשיא. היה זה האיש הקטן, עלושה, הממונה על שירותי הבטחון (תפקיד שהוא מעל לראש הש.ב.). הוא הופיע בפעם הראשונה לעיני הציבור, דבר שלדברי ביגיי קודם לכן היה בו כדי "לסכן את בטחון המדינה". אם עשה זאת בכל זאת, הרי זה מפני שענין שיחרורו של חירותי בערבות נראה לו ולאדוניו כדבר בעל חשיבות גורלית ממש.

★ ★ ★

המטרה: תמור

ה ה היתה חשיבות זו? לדברי עצמו, בא הדבר למנוע שרשרת איומה של מעשי טרור. אולם לדעת אחרים, לא זאת הייתה שהדאיגה את האנשים הנוגעים בדבר. בשביל הש.ב. היה זה ענין חיוני ממש

לשם מה מותר להחזיק אדם במעצר? החוק אומר: רק לצורך השלמת החקירה נגד האיש עצמו. אולם השבוע, כאשר עלתה בפעם הרביעית שאלת שיחרורו בערבות של הנאשם יעקב חירותי, אחרי מעצרו של חמישה חודשים, נתעורר החשד כי מוסדות

להוכיח כי המחחרת היתה יצור גדול ומסור, ושעמדו בראשה אנשים בעלי חשיבות לאומית. כי התמונה שנציירה עד כה לעיני הציבור — תמונה של מחחרת קטנה, מורכבת כמעט כולה מאנשים שעמדו במגע עם הש.ב. בתקופה זו או אחרת — הסילה חשד נורא על הש.ב. עצמו. אם הש.ב. שלט במחחרת זו, אם הורג קסטנר עצמו היה קשור עם הש.ב., אם ידע הש.ב. מראש על התוכנית להרוג אי שיות ציבורית — הרי אז מתבקשת המסקנה כי הש.ב. מעורב בפרשה בצורה המטילה עליו אחריות שחורה — אם מתוך טפשות פלילית, ואם מתוך נימוקים גרועים מזה. מכאן המאמץ הקיצוני — ההיסטרי כמעט — של הש.ב. ואדוניו להוכיח כי לא קבוצת הצעירים קשוריהם.ב. היו את עיקר המחחרת, אלא שבאמת היתה לה מנהיגות רצינית. איך מוכיחים זאת?

הדרך הפשוטה ביותר היתה להשמיץ במהלך המשפט אנשים שונים, כגון ישראל שייב, אורי צבי גרינברג, ד"ר יהושע ייבין, באולה כהן, רומק גרינברג, מבלי להביאם למשפט ומבלי להעמיד את הדבר בפני מבחן משפטי כל שהוא. אולם קשה היה לשכנע בצורה זו את הציבור הנאור.

הדרך השניה היתה להביא פרובוקטורים שונים, מסוג העד דניאל זרניצקי, שיעידו כי שמעו על הקשר בין המחחרת לבין אישים אחרים. אולם זרניצקי, טיפוס מנוון בעצם הופעתו, היה כמעט היתוך ממה שיכול להיראות כאדם שישכנע את הציבור הרחב. לכן הושם כל הדגש על הדרך השלישית: להשיג מחירותי עצמו עדות שתשיע אדם אחר. לא היה ספק את מי ביקש הש.ב. להרשיע: לא היה זה שייב, אלא עורך הדין שמואל תמיר. הוא היה גיבור משפט קסטנר, ואילו אפשר היה להשיג עדות כל שהיא שתקשור אותו עם הכרוז שהשמיץ את השופט פרץ (שזיכה את קסטנר מן ההאשמה של שבועת-שקר) הרי היתה הדרך סלולה לטענה כי תמיר היה מנהיג המחחרת, טענה שחזרה לא פעם בבסאנו הש.ב. אמר האיש הקטן עצמו: האיש שניסח את הכרוז, הוא האיש שיום את הרצח. אולם חירותי היה אגון קשה. הוא סירב להרשיע את זולתו. הוצע לו רשמית "דיל" (עסקה) שירשיע את האיש אשר הש.ב. רוצה להביא לדיון כראש המחחרת, תמורת שיחרורו של חירותי עצמו לא רק ממעצר, אלא גם מכל אשמה.

חירותי לא נכנע. אולם ראשי הש.ב. עדיין קיוו שאפשר לשבור את האיש, אם רק יותק במעצר זמן די ממושך. באור זה נראה קו הש.ב. הגיוני: לדחות את מועד המשפט עצמו עד כמה שאפשר (למעשה עד סוף השנה, בגלל הפגרה ומשפט הנאשמים ברצח קסטנר), להחזיקו בינתיים במעצר, בה בשעה שישתדל עומדת ללדת, דבר המדאיג כל בעל.

★ ★ ★

ארכוב הדרך של חירותי

א רם קו זה מעורר נקודות משפטיות נוקבות, החייבות לעורר דאגה בלב הציבור כולו, גם אם אין לו אהדה מיוחדת לחרות, גם אם אינו מזדהה עם דעותיו.

היריבים חיים כהן, היועץ המשפטי, המריח את עצמו לבית המשפט, כדי לדאוג שלא יאונה כל רע לממונה על הש.ב. מימין: הסניגור יצחק אדרת.

במדינה

(המשך מעמוד 5)

דובר של הרמטכ"ל ושל המפקח הכללי של המשטרה. אינני חושב שאנחנו צריכים לשאול שאלות, אמר דיסנצ'יק, העורכים שתקו, חזרו כלעומת שבאו.

דעות

בילי יורד למחחרת

אם ישנו מחחרת אחד למאירלין מונור ולאבים פרסלי בפסיגת-ההרצה של אמר ריקה, הרי זה בילי גראהם. בשעה ש מאירלין היפה משכרת את העין, ולאבים המתפתל מסבר את האוון, הרי בילי גרא האם פונה ישר אל הנשמה. הוא מביא לת דבר ישו בן-נוצרת בעזרת מנגנון אדיר, מעין מוינה של קירקס גאוגי ואסיפת עם קומוניסטית, הכולל מאות ומרים, מפעילי רמקול, חשמלאים וכמרים למיניהם.

השבוע התפנה בילי היפה ממאבקו עם דרקון-החטא של ניו יורק המושחתת, כדי לתת ראיון מיוחד לכתב העולם הזה באו"ם. סיכום דעותיו: הצטרפות מצלצלת לתורתו של ד"ר ישראל ("אלדד") שייב, תקיעת חצוצרה למען מלכות ישראל.

ראש המחחרת. קבע בילי: אין ספק שדבר אלוהים על הגבולות העתידיים של ישראל, כפי שהובטחו בתורה — מן הפרת ועד היאור — יתקיים בסופו של דבר!

גם שאר דעותיו של גראהם מתאימות במידה רבה לשלבי טולט. טען הוא: ברית המועצות היא "גוג ארץ-המגוג", אשר לדברי יחזקאל (פרקים ל"ח ול"ט) יהיה בעתיד אויב ישראל. אין זה מלא שהעברים משתלבים במערך הסובייטי, לאור כל מה שכתוב בתנ"ך על בני עשיו וישמעאל. היו אלה דעות חד-משמעיות. לא נשאר ספק כי לבילי גראהם יש כל הזכות להיות מצוטט עלי ידי התביעה הכללית בי משפט חרותי, כאחד מראשי מחחרת מלכות ישראל.

מסים

גיסו של מכובד

"אם מגיעים להחלטה סופית אם להגיש תביעה פלילית ואם לאו נגד משלמי-מסים מסויים, איוה משקל, אם בכלל, יש לתת... להשתייכותו הפוליטית, קשריו החברתיים?" השאלה נשאלה בכל הרציונות ובחברה רמה. השואל לא היה אלא יועץ האוצר לענייני מסים, בכנס רשמי של מועצת ההכנסות של המדינה. הנוכחים, בין השאר: חיים כהן, היועץ המשפטי לממשלה, זאב שרף, הממונה על הכנסות המדינה. אפשר היה לחשוב כי היועץ המשפטי יודע לעצם המחשבה כי יכול להיווצר רשמית יחס שונה לרמאי מפא"י, גיסו של מזכיר סניף מפא"י בעיר, ולרמאי נחות דרגה, ציוני-כללי או פרוגרסיבי. אולם חיים כהן שוב גילה את כשרונו המיוחד שלא להודע.

כשנטל את רשות-הדיבור נגע בבעיות רבות. כך פסל את ההצעה שלא להביא חולי-לב למשפט, מפני שהם עלולים למות על דוכן-העדים, וליצור רוגז בקהל... אולם על עקרון הפרוטקציה המפלגתית לא היה לו מה לומר.

הדבר זינעו אפילו איש-מפא"י מובהק כמו זאב שרף. אמר הוא: "בקשר לדבריו של חיים כהן בצורה הנאה המיוחדת לו... נשאלה שאכה אם החלטה צריכה להיות תלויה בהשתייכותו הפוליטית או בקשריו החברתיים של העבריין. זה מעניין אותי כשלג דאשקד אם העבריין הוא חבר מ"פא"י, מפ"ם, ציוני-כללי או קומוניסט. צריכים להעלים עין מזה אם הוא חתנו, גיסו או אחיו של מכובד זה או אחר..."

* ואתה בראדט, הינבא על גוג ואמרת: כה אמר אדוני ה', הנני עליך גוג, נשיא ראש משך ותובל... והעליתך מירכתי צפון, והבאותיך על הרי ישראל. והיכיתי קשתך מיד שמאלך, וחיצין מיד ימינך אפיל. על הרי ישראל תפול, אתה וכל אנפיך ועמם אשר אתך..."

** קבע כהן: "ישנה מחלה הנקראת אנגינה פקטוריס (מחלת-לב אנושה), ומן המחלה הזאת סובל כל אדם שהוא מועמד לדיון פלילי על הברחת חסורות מן המכס. הס באמת סובלים (ממנה). איני יודע אם זוהי תוצאה או רקע לפעולותיהם. עד כדי כך איני פסיכולוג..."

כויני
וכיו!

**בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ**

הודעות כרצון הש.ב. - לשם מה עצור ביותר במדינה

המחוקק האנגלי, שיצר גם את החוק הישראלי הקיים, ביקש בפירוש למנוע אפשרות של גיזול זה של המעצר. הוא איפשר למוסדות החוק להחזיק אדם במעצר אם הוא נאשם ברצח (דבר שאינו נוגע לחירות), או אם התביעה מצליחה לשכנע את השופט שישנם שיקולים כבדי-משקל להחזקתו במעצר. חובת ההוכחה היא על התביעה — ואם אין היא רוצה או יכולה לגלות את נימוקיה, "מטעמי בטחון", הרי מושמת כחנת המחוקק לאל.

ענין השיחרור צץ זו הפעם הרביעית. בפעם הראשונה נתבקש השיחרור עוד בימי החקירה המוקדמת בפני שופטת-השלום, אחרי שהחקירה נגד חירותי נסתמרה. השופטת קבעה שאין הדבר בגדר סמכותה.

בקשת השיחרור השניה הגיעה לבית-המשפט המחוזי, בהרכב חוק ובתירגיל. שלושה שופטים מכובדים מאד — הנשיא-התורן קנת, והשופטים גביון ווונדלביץ — שמעו ארוכות את נימוקי הצדדים, החליטו שאין הצדקה להמשך מעצרו של חירותי. הם שוכנעו במידה כה חזקה, עד שצו לשחרר את חירותי בו במקום, 36 שעות לפני המועד שהם עצמם קבעו להשמעת ההחלטה.

ואז קרה דבר בלתי-רגיל בתולדות המשפט. הממשלה פנתה לנשיא בית-המשפט העליון, יצחק אולשן. אולשן ביטל את החלטתם המנומקת של שלושת השופטים, החזיר את חירותי למעצר. אולם אפילו הוא קבע תנאי: שהמשפט יתחיל לפני יוני, כחנתו היתה שכל המשפט יסתיים, מן הסתם, לפני התחלת פגרת-הקיץ. תנאי זה היום על-ידי התביעה. הצורה היתה פשוטה: היא הטילה על תובעת אחת — מרים בן-פורת — להופיע גם במשפט חרותי וגם במשפט רצח קסטנר, דבר שמנע ממנה את האפשרות לקיים את המשפט במועד שנלקח בחשבון על-ידי אולשן. ב-צורה זו הוכנסו שחרורו יישוב עוד כחצי שנה במעצר המשטרה, ללא כל פסקדין של בית-המשפט.

החלטת אולשן גרמה לזעזוע. שלושת השופטים סירבו להמשיך במשפט, בצורה שנתקבלה בחוגי המשפטים כהפגנת-מחאה נגד השופט אולשן, שהיום את כל שיקוליהם המנומקים של שלושתם. המשפט הועבר להרכב אחר, בלתי-רגיל בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בו היו קיימים

בשנים האחרונות רק שני הרכבים לשמיעת משפטים פוליטיים. לצורך המשפט נולד הרכב שלישי, בראשות נשיא בית-המשפט נתן בריזכאי, שלא טיפל בשנים האחרונות במשפטים מסוג זה.

★ ★ ★

"אפילו אם יושם מצור..."

ב פני בריזכאי עלתה הבקשה הרביעית לשיחרור חירותי. ובפעם הראשונה התערב בדבר האיש המיסתורי, הממונה על הש.ב., שדע כה הקפיד שלא להופיע ברבים, כנראה מתוך מחשבה שיש צורך להפעיל את כל התותחים.

להלן מפרסם העולם הזה במלואו את החלק הראשון של עדות הממונה על הש.ב., בתוספת הערות העתון להבהרת הרקע. מאחר שנשיא בית-המשפט רשם את הפרוטוקול כמו ידיו, בצורה הכוללת כמעט רק את התשובות, ללא השאלות, הוסיף העולם הזה בכמה מקומות את השאלות, כפי שנרשמו על-ידי כתביו, במקומות שנראה כי הדבר דרוש להבהרת העניין.

האיש הקטן: אני הממונה על שירותי-הבטחון במדינה. ידועים לי פרטי האישום נגד הנאשם חירותי. אנו מתנגדים לשיחרורו בערבות ונימוקי הם:

● הנאשם הוא אחד מהמנהיגים החשובים ביותר של המחתרת שפעלה לאחרונה במדינת-ישראל.

● לנאשם תפקיד מיוחד במחתרת: מצד אחד מנהיג ומצד שני איש ביצוע, איש מבצעים...

● הנאשם מחזיק בידיו את עצם האורגניזציה לביצוע מעשי טירור, כגון: נשק, סדרי-קשר, הכרת אנשים באופן אישי, מנע עם אנשי ביניים.

● למיטב הכרתי יש לנאשם השפעה גדולה על צעירים. בשיחרורו הם יראו הצלחה גדולה למחתרת. בידי הנאשם כל החושים. לאנשים בחוג חשוב שיצא, כדי להסדיר עניינים חשובים.

● בחנתי את הדברים, ולמיטב הכרתי ומצפוני קיימת סכנה למעשי טירור נוספים. נשקפת סכנה רצינית באם ישתחרר. הפיקוח אינו נותן דבר. יש להם דרכי קשר-ביניים, על-ידי מנע שונה. אפילו אם יושם מצור על ביתו, יקויים הקשר.

● זוהי טענה מוזרה מצד אדם המספר כי הש.ב. ידע מזה שנים על-כך שחירותי מנהיג מחתרת, אך לא אסר אותו, וגם לא העמידו לדין, על ענין הכרוז נגד השופט פרץ.

● אחת מן השתיים: אם אמנם כל דרכי-הפיקוח אינן יעילות, משמע שהש.ב. קיבל על עצמו אחריות כבדה, ונאשם באחריות לכך שרצח קסטנר היה אפשרי. ואם הפיקוח היה יעיל בכל זאת, אין שום סיבה מדוע הוא לא יהיה יעיל גם הפעם.

★ ★ ★

רצח סלווין לוי

היועץ המשפטי: יש לך איזו סינה אישית נגד הנאשם?

האיש הקטן: אין לי סינה אישית נגד הנאשם. אינני מכיר אותו אישית. להיפך, אחרי צריף — שם קיבל הנאשם עונש של 12 שנות מאסר — חשבנו איך להיפטר מהסירור.

● חשבנו על דרך המניעה, על גיטסה, ביום העצמאות השביעי, פנינו לשר-הבטחון בבקשה לשחררו (את חירותי). לא כולם הסכימו לכך שרצח קסטנר היה אפשרי. ואם הפיקוח היה פיקפוק, בכל זאת החלטתי לטובתו, והוא שוחרר.

● בשבוע לאחר ששוחרר, הגיעה ידיעה כי הנאשם נפגש שוב עם אנשי-המחתרת. שוב דיברו על הדרכה, נשק, ושוב הפך הנאשם לרוח החיה ולמרכז-הפעולות של הסירור.

היועץ המשפטי: איזה סוג של פעולות?

האיש הקטן: פעולות להחזקת המחתרת: ביצוע מעשי-טור, חטיפות לשם חסימת כספים, איזום על אנשים לקבלת כסף, לקיום המחתרת.

● ציר פעולתם היה הסירור האישי. הגיעו ידיעות על תוכניות לרצח של אנשי-מודיעין, סלווין לוי, שר-החוץ הבריטי, ואריק גינסטון.

● שוב מתעוררת אותה הטענה: אם ידע הש.ב. על כל התכניות הנוראות האלה (ואם אמנם היו), ואם כל דרכי המניעה מטבען אינן יעילות — מדוע לא פעל הש.ב. עוד אז נגד חירותי?

היועץ המשפטי: היו עוד תוכניות?

העצור יעקוב חרותי, בן ה-30, על ספטל הנאשמים, אחרי חמישה חודשי מעצר, מחזיק לעבר אשתו, ילדת אמריקה, שאינה מבינה עברית, הנמצאת בחודש השמיני להריונה. מטופלת בילד, ביקרה אשת חרותי ברוב הישיבות של בית-המשפט.

האיש הקטן: היתה גם תוכנית לפגוע שוב בשגרירות הסובייטית. לפוצץ את בית השגרירות. הם חשבו שבעקבות הפיצוץ תבוא התערבות סובייטית, ואחרי כן התערבות אמריקאית, ואז תבוא ההצלה. היה חשש כי גם בתוך המחתרת עצמה תעשנה פעולות-סירור, כדי לחסל חשבוניות אישיים. לשיחרורו של הנאשם יכולה להיות השפעה גדולה על כך.

היועץ המשפטי: הפרעתם באיזו צורה שהיא לנאשם להסתדר בחיים, אחרי שיחרורו מבית-הסוהר?

האיש הקטן: להיפך. ידענו שהנאשם מתלבט כיצד להסתדר. החלטנו לא להפריע לו. ידענו שהוא צריך לקבל רשיון של עורך-דין. שקלטנו ולא עמדנו בדרכו. היו לו קשיים כלכליים. מצאנו קרוב, דוד מצד אמו, ופנינו אליו שיספיע עליו שיחלל ממעשיו. אמרנו לו שאיננו דורשים דבר, וכי נעזור לו בשיקום וכו'. זה היה באוגוסט 1955. הדוד ענה בשמו כאילו זו פרובוקציה של השלטון. הוא הצליח לשכנע את הדוד יותר מאשר הצלחנו אנו לשכנעו.

★ ★ ★

אקשטיין איים!

היועץ המשפטי: מה בקשר לכרוז נגד השופט פרץ?

האיש הקטן: לידת הכרוז היא גם לידת רצח קסטנר. הנאשם עמד מאחורי כל התכנית: להטיל את הפרובוקציה על השלטונות. היה נסיון להטיל את האחריות לכרוז על השלטונות, והנאשם עמד מאחורי אקשטיין, שאיים שיגיד שהשלטונות נתנו לו את הכרוז. לנאשם היתה השפעה מוחלטת על אקשטיין.

היועץ המשפטי: מי חיבר את הכרוז?

האיש הקטן: אין לנו עדות על מנסח הכרוז. יש לנו אינפורמציה. יש לנו גם אינפורמציה על יוזם-הרעיון, שאמר לאקשטיין לאיים שיאמר "שהממשלה נתנה לנו את זה..."

● כל הענין הזה נראה שותף למרי. שום ברדעת לא היה מעלה על דעתו כי ממשלה מעוניינת בהפצת כרוז נגד שופט, שהוציא פסקדין אשר דחא הממשלה היתה מעוניינת בו באופן חיוני. מבחינה זו יש הבדל עצום בין הכרוז לבין רצח-קסטנר, שבו יכלו להיות מעוניינים אנשים הקרובים לשלטון, במידה שלקסטנר היה חומר שעשוי היה להטיל אור שלילי מאד על חלקם באי-מיניעת השמדת יהודי הונגריה.

● האם משהו יכול להעלות על דעתו כי הש.ב. הגדול, המחזיק בידיו את כל מכשירי-הכוח של המדינה, ייבהל מאיום מטופש כזה מצד אקשטיין?

אדרת: מתי הודבק הכרוז נגד השופט פרץ?

האיש הקטן: הכרוז הודבק במרס 1956. הדביקו אותו בנימין שמעון, דניאל זרניצקי ואריה רינביסקי. זרניצקי היה איש שירותי-הבטחון.

אדרת: לזרניצקי היה מותר להדביק את הכרוז?

האיש הקטן: לזרניצקי היתה הרשאה כללית. לא היתה אפשרות למנוע את הדבקת הכרוז. אם היינו יכולים, יתכן שהיינו מונעים את ההדבקה.

אדרת: ביצעתם מעצרים אחרי הכרוז?

האיש הקטן: מיד. עצרנו את אקשטיין. הוא הודה שהיה האחראי להדפסת הכרוז. אקשטיין איים שאם נאשים אותו, יאמר שהש.ב. נתן לו את הכרוז.

● טיפרי את הטיפור לשר-המשפטים, והוא שקל שלא יהיו עוד מאסרים, בשל העדר הוכחות. היינו בסותים שהנאשם הוא האחראי, וכי הוא גם אחראי לכל ריקוד-השדים סביב הענין. היתה לנו רק עדות זרניצקי, ואיום הפרובוקציה של אקשטיין, בהדרכת הנאשם.

אדרת: יש לך השכלה משפטית?

האיש הקטן: אין לי השכלה משפטית.

אדרת: מחוץ להודעה של זרניצקי ולהודאה של אקשטיין, לא היו לכם יותר הוכחות?

האיש הקטן: המשטרה היתה כבר בעקבותי, ולכן הוא התקשר איתנו והודה, כדי שלא יעשו לו שום ענין מפני שטיפר. לא הסכמנו ועשינו חיפוש בדפוס אביו. הוא הדפיס את הכרוז בבית-דפוס ממול, ובעלה-הדפוס העיד כי אקשטיין מסר את הכרוז להדפסה. בכל זאת, שר-המשפטים מצא שלא היו הוכחות.

אדרת: לא היו לכם הוכחות נגד אקשטיין?

האיש הקטן: נגד אקשטיין היו לנו הוכחות, ובכל זאת נמנענו מלהעמידו לדין. אלה היו שיקולים שלנו.

אדרת: אקשטיין היה איש ש.ב.?

האיש הקטן: הוא לא היה איש ש.ב. כנה. הוא היה שליח המחתרת לש.ב. אף פעם לא האמנו לו, אם כי הוא בא והתנדב לפעול. בדקנו אותו, ולא התלהבנו ממנו במיוחד.

"האיש המסוכן ביותר במדינה"

(המשך מעמוד 7)
קיבלנו ממנו אינפורמציה.

אדרת: במשך כמה זמן?

האיש הקטן: במשך שנתיים. התשלום האחרון היה בסביבות ינואר 1956. גמרנו אתו, כי נוכחנו שהוא תחת השפעת הנאשם במחתרת.

מסתבר, איפוא, שהיו כל ההוכחות כדי להעמיד את אקשטיין למשפט ולחייבו בדין. הדבר לא נעשה, וכיום מואשם אקשטיין בכך שרצה במו ידיו את ד"ר ישראל רודולף קסטנר.

אין ספק שאקשטיין היה מודיע של הש. ב., וכי הש. ב. השתמש בו. רק כך אפשר להסביר את אי-העמידתו לדין.

הטענה כי "לא האמנו לו" וכי עליכן נותק המגע, מגוחכת למדי. אחת מן השתיים: או שהאמינו לאקשטיין, ועל כן לא הועמד לדין, או שלא האמינו לאקשטיין, ואז היו מוכרחים להביאו לדין.

הדרך השלישית, בה נקט כביכול הש. ב., היא חסרת תקדים בהיסטוריה של שירותי הבטחון בעולם. מתקבל הרושם שהענישו את אקשטיין בכך שלא נתנו לו עוד למסור ידיעות לש. ב. שהיו "ברוגז" אתו. אם זה קרה כך באמת (וכמעט אי-אפשר להאמין בכך) הרי שיש להטיל ספק חמור בכך אם בטחון המדינה נמצא בידים בטוחות.

★ ★ ★

איש לא נעצר

אדרת: מה היה תפקידו של זרניצקי?

האיש הקטן: זרניצקי היה איש בטחון כנה. זרניצקי היה חייב לדווח על כולם. גם על אקשטיין. הוא לא ידע מאתנו כי זאב אקשטיין היה בקשר עם הש. ב. מעולם לא נאמר לו שום דבר על כך מצדנו.

אדרת: ממתי אתם עוקבים אחרי הנאשם?

האיש הקטן: הנאשם הוא אחד הנאשמים המסוכנים ביותר במדינה. אנחנו מפקחים עליו מרגע צאתו מבית הסוהר, באמצע שנת 1955.

אדרת: מי הם שאר אנשי המחתרת?

האיש הקטן: לא רצוי לגלות יותר מדי. כל אלה שזרניצקי הזכיר את שמותיהם הם חברי המחתרת. מלבד מנקס, אף אחד מהם לא נעצר. איתן גבריאלי שוחרר בערבות.

אדרת: גאולה כהן?

האיש הקטן: לגאולה כהן אין תפקיד כלל כך חשוב.

אדרת: רומק נעצר?

האיש הקטן: טרם.

אדרת: ד"ר שייב?

האיש הקטן: טרם. ידועים לנו הרבה מנהיגים אידיאליסטיים. לצדו הם לא נעצרו עדיין. טרם הושלמו ההוכחות נגדם.

זהו פרוצדורה מוזרה מאד — להודיע לאנשים בפומבי ש- מתנהלת נגדם חקירה. הדבר נוגד את מיטב האתיקה המשפטית והמשטרתית. אם הם אשמים, יש להעמידם לדין. אם אין הוכחות כדי להעמידם לדין, אסור לאישיות ממלכתית רשמית למסור הודעה כזו. העלולה להרוס את חייהם, הן הפרטיים והן הכלכליים.

אדרת: הנכון הדבר שזרניצקי היה איש הש. ב. היחיד בתוך המחתרת?

האיש הקטן: לא אוכל לענות לך עליך, מסעמי בטחון.

אדרת: מתי נפגש זרניצקי לאחרונה עם חירותי?

האיש הקטן: איננו זוכר. יתכן שבסוף אפריל 1956.

(שולח את נוביק להביא את התיק מארכיון הש. ב.).

אדרת: מדוע לא העמדתם את חירותי לדין ב-1956?

האיש הקטן: היתה לנו מדיניות כללית במלחמה עם המחתרת. שקלנו, התייעצנו עם יועצים. מלבד זרניצקי לא היה לנו כלום נגד הנאשם.

אדרת: ועכשיו?

האיש הקטן: לאחר שנרצח אדם, העמדנו את חירותי לדין. הכרוז הוא רק אחת מפעולות המחתרת. ב-1956 לא היו לנו הוכחות. עכשיו חירותי עומד לדין בענין מחתרת. גם בקשר לכרוז השגנו עוד הוכחות: אריה ריגובסקי הודה וסיפר הכל, לאחר שנרצח אדם.

אדרת: על ריגובסקי ידעתם גם ב-1956.

האיש הקטן: ידענו, אבל לא ניצלנו אותו. עד רצח קסטנר.

אדרת: מדוע לא עצרתם את ריגובסקי אז, אחרי הכרוז?

האיש הקטן: היו לנו שיקולים. ב-1957 הוא נעצר כשותף במחתרת, ואז סיפר גם על הכרוז.

המעניין הוא, מה היו השיקולים? מסתבר שהיו כל ההוכחות כדי להעמיד לדין את "האיש המסוכן ביותר במדינה". אם באמת היה מסוגל לרצוח בכל רגע את מנהיגי המדינה ואורחיה, כפי שטוען האיש הקטן, הרי עצם אי-העמידתו לדין (באותן ההאשמות ובעזרת אותן ההוכחות כמו במשפט הנוכחי), היא כמעט שותפות לפשעים שעמדו להתבצע.

★ ★ ★

"מחתרת חירותי-מנקס"

אדרת: מתי נעצר חירותי?

האיש הקטן: אחרי רצח קסטנר. לאחר שניסינו לתפוס את המבצעים, נעצרו שבעה אנשים. קשרנו את הרצח עם המחתרת, וניסינו לתפוס את ראשי המחתרת. קודם היתה המחתרת בעניני רצח הנחה. האישור בא רק אחרי הודאותיהם של אקשטיין ושמר. אז נודע לנו כי הרצח בוצע על ידי המחתרת "חירותי-מנקס". זוהי מחתרת לח"י חדשה. חירותי נעצר רק ב-10.3. היו לנו שיקולים שזה לא בוער לעצור אותו. אלה הם שיקולים שלנו, מה חוקדם ומה מאוחר.

אדרת: מדוע חירותי לא הואשם בהתנקשות בד"ר קסטנר?

האיש הקטן: יתכן שבמשך הזמן נשנה את דעתנו. יש סיכויים לכך. יש לי ידיעות סבירות שיש לו קשר. אני בודק אותן עכשיו. הן נתגלו לאחר הכנת האישום הזה.

מקבל הרושם שיש באן איום על חירותי, ולחץ נוסף, יותר מאשר הודעה על חקירה. קשה מאד להניח שאחרי חצי שנה של חקירה מאומצת עוד התגלו עדים חדשים. השאלה היא רק: אם המחתרת נקראת "מחתרת חירותי-מנקס", מדוע לא צורף חירותי כנאשם ראשון למשפט רצח-קסטנר, כמו מנקס, תחת להעמידו למשפט נפרד?

אדרת: פרט לחירותי ולשלושת הנאשמים ברצח קסטנר, מה עלה בגורלם של כל שאר העצורים כחשודים בהשתייכות למחתרת?

האיש הקטן: היתר שוחררו.

אדרת: מה עם ראשי המחתרת?

האיש הקטן: היה אחד, איתן גבריאלי, ששוחרר. יכול מאד להיות שהוא יעמוד לדין. אשר לשאר, יש ילדו ידיעות על האחרים. לא חיו לנו הוכחות נגדם. זה שייך לשיקולים שלנו, מתי לעצור אותם.

אדרת: במשפט זה, קיימת סכנה של השפעה על עדים?

האיש הקטן: כן, איתן גבריאלי יכול להיות מושפע. הוא עלול להיות עד. הוא יחליט לפי מה שיהיה עם חירותי. אם חירותי יהיה במעצר, יתכן שיבוא להעיד. אם ישוחרר, לא יעיד. ישנם עוד עדים פוטנציאליים. הבירורים והדיונים בקשר לשאר העדים עדיין נמשכים. יש לזה ערך מסוים, שחירותי יושב במעצר בינתיים. לא אוכל לענות מסעמי בטחון אם המדובר הוא בעד אחד או ברבים.

במלים פשוטות, כחנת מעצרו של חירותי היא להשפיע על עדים אחרים. כשיראו מה אפשר לעשות לחירותי, מבלי להביא נגדו בינתיים שום הוכחות רציניות, ייתכן שיבהלו, ויעידו כל מה שהש. ב. רוצה שיעידו.

זהו בדיוק מה שהמחוקק רצה שלא יהיה. הוא מאפשר להחזיק במעצר את ההשוד עד להשלמת החקירה נגדו והגשת גיליון האישום. אולם לא עד להשלמת החקירה נגד חשודים אחרים. אם עד היום הזה אין בנמצא עדויות נגד חירותי, ויש צורך להחזיקו במעצר נוסף, אחרי חמשת חודשים ומעלה, כדי להשיג נגדו עדויות נוספות — מה היתה התצדקה להגשת המשפט בכלל?

אדרת: מלבד השיקול של השפעה על העדים, מהו הנימוק להתנגדותכם לשיחרורו בערבות? מהו השיקול המכריע בענין זה?

האיש הקטן: השיקול העיקרי הנו המדיניות שלנו לגבי ההערכה, כיצד אפשר לעקור את הופעת המחתרת במדינתנו. כשאני אומר המדיניות שלנו, אני מתכוון למדיניות של הממשלה. שרות הבטחון זה גם כן הממשלה. במידה שאני מיצג, אני מיצג את השר שלי.

השיקול העיקרי והמכריע הוא אם יהיה טירור במדינה או לא יהיה טירור. זה מכתבי לנו את כל הפעילות שלנו בענין זה. זהו השיקול היחיד מלבד השיקול של השפעה אפשרית על עדים.

★ ★ ★

אקשטיין טיפמן

אדרת: חירותי היה כל הזמן תחת פיקוח הש. ב.?

האיש הקטן: חירותי היה רוב הזמן תחת פיקוח הש. ב. משום שהוא היה לדעתנו

נאשם משפט צריפין
חרותי בתור נאשם מספר אחד במשפט שעורר ויכוחים חריפים בכל שכבות הציבור. הוא סירב לשתף פעולה במשפט זה. בתמונה נראה חרותי עוזב את אולם בית המשפט אחרי שהשופט ציונה להוציאו. בתמונה, לפני חרותי: הנאשמת יפה דרומי.

אחד המנהיגים של המחתרת. הפיקוח עליו התחיל מאז שהתקשר שוב עם המחתרת, עשרה ימים לאחר צאתו מבית הסוהר. עד שנעצר, עקבנו אחריו בעירונות, פרט לתקופת מבצע סיני. (אז) לא היה עליו פיקוח.

אדרת: מתי נפגש אתו זרניצקי לאחרונה?

האיש הקטן: בסוף מרס 1956 העביר חירותי את זרניצקי למנקס. הפגישה האחרונה בין חירותי לזרניצקי התקיימה ב-17.4.56.

ברגע זה ישנו הרושם כי זרניצקי הוא העד היחיד שישנו בידי התביעה. לא לחינם הובא כעד ראשון. התובעת היתה בודאי מעדיפה עד משכנע יותר. לפתיחת ההוכחותיה. אולם אם העד הזה ראה את הנאשם בפעם האחרונה בתפקידו כאיש ש. ב. לפני למעלה משנה, על מה בנוי כל בנין ההוכחות של התביעה?

אדרת: מלבד זרניצקי, היש לך עדות כלשהי מטעם איש הש. ב. על מנע בינו לבין חירותי בתקופה שבין 17.4.56 לבין מעצרו של חירותי?

האיש הקטן: תסביר לי מה זה איש ש. ב., ואז אדע לענות לך. ישנם סוגים שונים של אנשי ש. ב. זרניצקי הוא שליח הש. ב. אל המחתרת. הוא אינו עובד בש. ב. בתפקידים אחרים במנגנון. אקשטיין היה מודיע ולא שליח. הוא היה איש מחתרת שהציע את שירותו לש. ב.

אדרת: הם קבלו משכורת?

האיש הקטן: זרניצקי לא קיבל משכורת קבועה, פרט להוצאות. גם אקשטיין קיבל הוצאות. בפעם האחרונה הוא קיבל בינואר 1956: זה היה במסגרת ההחלטה לנתק אתו את הקשר סופית.

אדרת: יותר לא היה קשר עם אקשטיין?

האיש הקטן: עד שאקשטיין מילפן בקשר לכרוז, לא היה עוד קשר בינו לבין הש. ב. ב-16.3.56 מילפן וספר שהוא קיבל את הכרוז מחירותי, ומסר אותו להדפסת, וכי חירותי הוא שקיבל ממנו את הכרוז להדפסה ולהפצה.

אדרת: אקשטיין היה אז חבר המחתרת?

האיש הקטן: בוודאי.

אסונות

סופו של צופה

היה מיכאל רימון, מזכיר ועד מפעלי נמל-אילת, פעיל מפא"י. עוד לפני שבוע הת-עניין הרבה יותר במשקל הסגולי של כרטיסיהמפלגה, או עמד בראש המהומות שיומו עליידי מוכיר מועצתהפועלים, יוסף דרור, כדי לסלק מאילת את בנימין ("בנו") שפירא, מנהלעבודה וותיק בנמל חיפה, שנשלח לאילת עליוידי משרדהפיתוח. שפירא היה אישמפ"ם, ועובדה מחפירה זו שקלה בעיני פעילי מפא"י הרבה יותר מעצם ירי-דתו החלוצית מן הצפון דרומה.

חמישה שיצאו. ימים מעטים אחרי המהומות הוטסו חמישה מפעלי הנמל ליפו, כדי לעמוד בבחינות הממשלתיות לסינון מקצועי בענף המנופאות. "זוהי המצאה מפ"מית", הסבירו עוד באילת דרור ורימון. "הבוחנים יהיו מפ"מניקים, והם יכשילו אתכם בכוחה!"

אולם ביפו חיכו לנבחנים דחקא שני אנשי מפא"י, בוחני משרדהפיתוח ומשרד התחבורה. הכל היה עובר בשלום, לולא השאלה הנוראה על משקל המים. היא הספיקה לרימון, שלא היה מלא ידיעות כרימון. הוא הפסיק את הבחינה, לקח את חבריו למשרדי האיגוד המקצועי של ההס-תדרות.

שם לא נשאלו שאלות מיותרות. מלבד ההשתייכות המפלגתית, שום דבר לא זיה חשוב. רימון וחבריו קיבלו תעודות יפות, שאישרו כי עברו מיבחן הסתדרותי במי-נופאות, צוינו לשבח בציון הגבוה ביותר: א"א.

צופה אברהמי
מוות בבריכה

את הסוג והמשכורת הגבוהים ביותר. כי אנשי משרדהפיתוח הם אנשיהסתדרות נא-מנים, ומי הם שיכפרו בתעודת הסתדרותית כשרה?

ארגונים

חשיבותה של ידיות

לפני כשלושה חודשים תוזמן עורך הדין החיפאי בן-עמי גורביץ למשרדו של ראש עיריית חיפה, אבא חושי, במשרד קיבל את פניו מזכיר העירייה, שביקש לדון עם גורביץ על יחס בני העיר חיפה לבני צרפת. סיבת הדיון: גורביץ, יושבראש האגודה המקומית לידיות ישראלצרפת, טרם הליענות לבקשתו של אבא חושי לאחד את אגודתו רבתיחברים עם החג הקטן, אך רביהשפעה של ידידי צרפת אחרים, בראשם עומד עורך-הדין החיפאי אלפרד לביהר.

הצעותיו החדשות של המזכיר החושאי היו מענינות מאוד: אבא חושי מוכן לקחת את האגודה תחת חסותו, לפטור את כל פעולותיה ממסים עירוניים, לציינה מועדון מן המוכן, למנות את גורביץ כנשיאה, לשכור על חשבון מזכיר ארגוני. תנאי קטן נוסף: המזכיר יהיה כפוף לאבא חושי, ימלא את הוראותיו, כמעט בלי יכולת התערבות של גורביץ עצמו.

גורביץ סירב. העמדת האגודה תחת מרותו של אבא חושי היתה בניגוד מוחלט (המשך בעמוד 12)

דרכם הראשונה של 600 חברי תנועת הצופים, בהגיעם לקיבוץ תל-עמל שבצמח-יורעאל, שם עמדו להקים את מחנההקיץ שלהם, היתה אל הבריכה הקטנה של הקיבוץ. אחרי הדרך המייגעת בחום הלוהט, מיהרו הצופים אל הבריכה, קפצו לתוכה, השתעשעו במים. אלה שלא ידעו לשחות, טבלו את רגליהם במים, התבוננו בקנאה בשוחים.

אחרי כרבע שעה קראו המדריכים: "כולם לצאת מהמים!" הצופים הממושמים יצאו מיד מהבריכה, הסתדרו בבגדיהם למסדר. אחד היה חסר.

הוא לא היה גם בבריכה. "שלמה! שלמה!" צעקו הנערים, שהתפרו בשטח, לחפש את הנעדר. שלמה לא ענה להם. רק אחרי חיפושים בבריכה, נמצאה גופתו של קקעית-הבריכה. איש לא ידע איך הגיע לשם.

בית החלומות. באותו בוקר נפרד שלמה אברהמי (10), חניך צופי רמת-גן, מאביו ברמת-גן, הצטרף לחברי קבוצתו ש-יצאו למחנה. האב שמח כי בנו עזב את הבית. הוא היה טרוד ושקוע בצרות, כי לאחרונה אסון רדף אסון במשפחת אברהמי.

תחילה היה זה הבן הבכור, יובל. הוא השתתף בקרבות סיני, נפצע בקרב, איבד רגל והתחרש למחצה. אחריכך חלתה האם. מצבה הלך והחמיר, והיה צורך לנתחה בדחיפות. אביהמשפחה התרוצץ בין מכ-רים, לאסוף תרומות דם, לא היה לו פנאי לטפל בבנו הצעיר.

שלמה, ילד רציני, שקן ואחראי, ידע לא להטרד את אביו. הוא ארז בצנעה את חפציו. נרגש מחיית-המחנה המצפה לו, ישב בצרכים שלפני הנסיעה, הוסיף שירים למחברת-השירים שלו, כדי הדמיון היל-דוטי הטובה עליו.

כתב שלמה, בין השאר: "על ספה מיושנת / יושבים אב, אם ופעוטה, / האח מבוערת / האווירה ביתית, חמה."

"בחנך נשמעת יללת התן, / אליה מת-לוה רשרוש עלי הלחן. / על הקיר תלויה תמונה / ארז ספרים ניצב בפינה..." סיים שלמה את שירו התיאורי: "...זהו בית חלומי / כך ראיתו ב-שנות..."

שלמה אברהמי לא זכה לראות עוד את בית חלומותיו, הוא גם לא יחבר שירים עוד. עוד באותו לילה בא שליח לבית אביו ברמת-גן, אמר לאביו: "אני מדריך של שלמה, ביקשו ממני להגיד לך שלמה חולה קשה". האב, שהבשורה הפתאומית הצטרפה אל שורת-האסונות שפקדה אותו, נדהם: "מה חולה? הרי רק בבוקר, כשיצא למחנה, היה בריא!"

אסון או הפקרות? משך ימים מספר לא הודיעו לאם החולה על מות בנה. בינתיים נמשכה החקירה כיצד הגיע שלמה, שלא ידע לשחות, אל קרקעית הבריכה. מד-ריכי הצופים ניצרו מעליהם כל אחריות: "שלמה קפץ למים בלי רשות!" היתה זו טענה מגוחכת. טרם נמצא אדם שאינו יודע לשחות שיקפץ למים עמוקים. המסקנה ההגיונית התבררה מסיפורי ה-נערים: נראה שלמה נדחף למים, קיבל מכה משפת-הבריכה וטבע. עד היום לא הוברר כיצד לא הרגיש אף אחד מעשרות המתרחצים במקרה זה. גם חקירת המשטרה טרם העלתה עדיין אם פרשת טביעתו של שלמה אברהמי היתה אסון, שלאיש לא הי-תה שליטה עליו, או שהיה זה גילוי גוסף של חוסר אחיות מצד מדריכי נוער, ש-גם הקיץ למותם של שלושה נערים צע-רים.

אילת

מלא כרימון

"מה משקלו של מטרימקוב של מי?" הנבחן הסתכל בשאלה במשך כמה דקות, בהתמרמרות גוברת והולכת. לפתע קפץ ממ-קומו. "זוהי מזימה של מפ"ם כדי להכשיל אותנו! במקום לבחון אותנו בשאלות של עבודה, בוחנים אותנו בפיסיקה!" האיש שמשקל המים הרתיח את לבו

* מלבד אברהמי: גבריאל אהרונב (12), שנהרג במחנה בית-ר (העולם הזה 1032), ילדה בת 12, שטבעה בקיסונה.

יעקוב חרותי כתלמיד גימנסיה הרצלית. ילדותו של חרותי היתה קשה, אחרי שהוריו נפרדו בהיותו תינוק. עד גיל 8 גר עם אמו, עבר בגיל מבוגר יותר לרשותו של אביו, שהתגייס לצבא הבריטי, השאיר את הנער המתבגר לבדו בירושלים.

הילד

אדרת: ומדוע לדעתך הוא טיפן אליכם?

האיש הקטן: זהו ההגיון של המחתרת.

אדרת: מדוע לא העמדתם בכל זאת את אקשטיין לדין, הרי הוא היה איש מחתרת?

האיש הקטן: אמרת כי אלה היו שיקולים של מדיניות, לא להעמיד את אקשטיין לדין.

אדרת: ואז הוא לא היה איש הש.ב?

האיש הקטן: לא. באנו אתו אז בקונפליקט מוחלט. רגלו לא יכלה לדרוך עוד על פתח הש.ב.

אדרת: אתה מכיר את הקצין אהרונז?

האיש הקטן: מכיר. הוא היה פיקודי בש.ב, אבל היום הוא אינו פיקודי. הוא שוחח עם חירותי בשליחות שלי, סביב ענין הכרוז. היה חשוב בשבילנו לדעת ממי קיבל חירותי את הכרוז. חירותי היה מוכן להגיד זאת, אבל לא היה מוכן להעיד על כך. כוונתנו היתה להוציאו מהמחתרת.

אדרת: רציתם לדעת מיהו הראש?

האיש הקטן: זוהי הנקודה העיקרית. כדי למנוע קרבנות חדשים, וגם קרבנות בתוך המחתרת, עלינו לדעת מי הוא הראש. דעתנו היא כי חירותי הוא הראש, אבל הוא הכחיש. אמרנו לו שיוכיח עליידי גילויים מי הם הראשים אם לא הוא עצמו. ביקשנו ממנו שיעזור לנו לחסל את המחתרת.

זוהי ההוכחה החותכת לטענה העיקרית נגד הש.ב. בענין זה: שמבטיחים לחרותי את שחרורו תמורת עדות נגד אחרים. בהפסקה בעדותו דיבר האיש הקטן ארוכות עם חירותי, וכנראה חזר באוזניו שוב על אותה הצעה מושכת.

אדרת: נכון שלא נקטתם באמצעים לגלות מי הוא יוזם הכרוז?

האיש הקטן: לא נכון. החקירה טרם נגמרה עד היום הזה. יש לנו היום יותר ידיעות, אבל החקירה נמשכת.

אדרת: מדוע לא עצרתם את חירותי כחשוד אחרי הכרוז?

האיש הקטן: זה היה שיקול שלנו, לטובת החקירה בעניני המחתרת. בענין הכרוז חיפשנו הרבה מאוד. החקירה לא נפטרה לגמרי. גם היום עוסקים בזה ועובדים על זה, בכל המאמצים. אילו רק היו האנשים, שיודעים על זה, עוזרים לנו...

אדרת: האם מיום שזרניצקי הפסיק את המגע עם חירותי, ועד מעצרו של חירותי, היה מגע בין איש ש.ב. אחר לבין חרותי?

האיש הקטן: על שאלה זו, בצורה זו, לא אוכל לענות לך כל עוד לא תפרט לאיזה סוג של איש ש.ב. אתה מתכוון.

אדרת: אמור לי אתה איזה סוגים של אנשי ש.ב. ישנם.

האיש הקטן: ישנם סוגים שונים:

- איש המנגנון
- שליחים למחתרת
- סודיעים
- אמצעים טכניים ומיכניים: עיבוד, האזנה.

אדרת: עם אחד הסוגים האלה היה מגע עם חירותי?

האיש הקטן: עם אחד מהסוגים האלה היה מגע, פרט לתקופה של מיבצעסיני. היינו במגע אתו גם באמצעות הדוד שלו. יותר מזה לא אוכל לגלות, מסעמי בסחון.

★ ★ ★

ש.ב. — זרוע של מי?

אחרי כל אלה, החליט נשיא בית הדין, להחזיק את חרותי במעצר במשך כמה חודשים נוספים, למרות שהאיש הקטן לא התחייב להביא ידיעות נוספות, ואף לא פירט את שיקוליו. "מטעמי בסחון."

השופט היה זכאי, כמובן, להשתמש בשיקול דעתו. די היה לו לציון כי תובאו לפניו די הוכחות לכאורה כדי שהמשך המעצר, בשלב זה, יראה לו מוצדק.

אולם הנשיא לא הסתפק בכך. הוא הרחיק לכת הרבה יותר. למעשה קיבל את דברי הממונה על הש.ב. כהוכחה מוחלטת. בהתעלמו לגמרי מן האופי המיוחד של הש.ב. בארץ, שאינו נורע של המדינה, אלא זרוע של איש אחד ויחיד — ראש הממשלה — קיבל את דברי הממונה כדברי תורה מסיני, שאין להרהר אחריה.

קצב הנשיא: "אין לי סיבה מסירה כלשהי להטיל ספק בכנותו של העד, ולהטיל דופי בהכנותו של מצב הדברים לאשורם, שכן מלאכתו בכך. השתכנעתי שכנוע מלא מדברי הממונה על שירותי-הבטחון במדינה... כי השיקול העיקרי והמכריע בהתנגדות השלטונות לשחרורו בערבות של עורך-הדין חירותי הינה מדיניות הממשלה לעקור את תופעות-המחתרת במדינה, וכי שחרורו של חירותי בערבות בשלב זה עלול... לסכן את שלום הציבור ואת כל המאמצים הנעשים בשטח זה..."

היה זה יותר מאשר החלטת-ביניים על ענין צדדי. נתקבל הרושם שהחלטה זו כבר נושאת בחובה את פסק-הדין הסופי במשפט היועץ המשפטי נגד יעקוב חירותי.

כשמו בן הוא

ב חיפה, התגנשה משאת נהוגה בידי שמו עון שלומיאל בסנדר נהוג בידי אהרון נאחס, פצעה את נהג הסנדר ושניים מנוסעיו.

★ ★ ★

אינפורמציה מדויקת

ב תליאכבי, הופיע העתון הצרפתי של מפא"י לאינפורמסיון, כששניים מעמיתיו מודפסים ברומנית, שייכים לעתון הרומני ויאצה נואסטר, גם הוא של מפא"י, המודפס באותו ביתדפוס, השיך אף הוא למפא"י.

★ ★ ★

חוסרסולידריות

ב המבורג, גרמניה, חזו שלושה מלחים אוסטרליים ברקדניות עירום שרקו באחד ה' קברסים, השתכנעו מלהט הריקוד, פשטו את בגדיהם והצטרפו לריקוד העירום, הופתעו ל' מראה הרקדניות שנסו בבהלה, ולמראה שוטרים שהובילום לתחנת המשטרה.

★ ★ ★

חשבוני ויבר ושב

ב ראש העין, חיפש אברהם ממעור אחר מקום בטוח לשמירת 8000 הלירות שחסך, סנה למספר בנקים בפתח תקוה, לא השתכנע מיכולת שמירתם, החביא את הכסף בצריפו, פיזר בכלי מטבח שונים, בבגדים ובפחים מסוימים בכל חלקי הבית, נהג כשגילה שאלמוני פרץ לצריפו, אסף את כל הכסף מכל מקומות המחבוא.

★ ★ ★

מאבק המינים

ב ג'רדיר, תורכיה, הודיע האלמן עבד אללה פהליאן (92), שהתפרסם בשנות התש"ו עים של המאה הקודמת כמתאבק בעל-שם, ושי הוא כיום אב לארבעה בנים, 16 נכדים ו-26 נינים, כי החליט לשאת אשה שניה, השיב לשאלות עתונאים סקרנים: "גלחתי בהרבה קרבות וניצחתי את גדולי המתאבקים של ימי האם אתם מפקקים ביכולתי לספל באשה אחת?"

★ ★ ★

על החשבון

ב תליאכבי, גנבה נערה בת 16 ארבעת אלפים לירות, שאביה צבר בארון למטרת נדוניה בעת שתינשא, מסרה את הכסף לצעיר, שהבטיח לשאתה לאשה.

★ ★ ★

טובות השתיים מן האחד

ב תליאכבי, אחרי שהמשטרה לא הצליחה לגלות את הפושע שאנס תינוקת בת שנה וחצי, פירס מעריב ידיעה על שתי נשים עריות מכפרסיר, שנעצרו על-ידי המשטרה כי חשודות בחניקת חלד בן-יומו, הכתיר את הידיעה בכותרת: "נעצרו שני חשודים באונס הפעוטה".

★ ★ ★

משחק המלכות

ב לונגביץ', קליפורניה, נבחרה לילאונה אניס כמלכת-היופי של ארצות-הברית, גפי סלה אחרי יום כשהתגלה שהיתה נשואה פעמיים, החזירה את כל המתנות שקיבלה, זכתה בתביעת פיצויים על סכום של 30 אלף דולאר ממרי היל, שנבחרה כסגניתה בתחרות מקומית במדינת מילני, על כי שללה ממנה במרמה את הזכות להשתתף בתחרות על תואר מיט ארצות-הברית.

★ ★ ★

המגבית המיוחדת

ב תליאכבי, הוציאה תהלת רכבת-ישראל כרטיסי-כניסה ברכבת לסנטורה, עליהם רשום: דמי נסיעה 760 פרוטה, בול בסחון 70 פרוטה, סך הכל 840 פרוטה.

★ ★ ★

חר גדיא

ב נצרת, רדף הרועה אחמד מוחמד מעיגל, 14, אחר גדי שברח מעדרו, ניסה להוציאו מתוך באר אליה נפל, נפל גם הוא לתוך הבאר, נהרג.

★ ★ ★

גשמי זמט

ב מנצ'סטר, אנגליה, הוזמן הלורד אולט רנינגהם לזיכרון על-ידי מלוכני איטלקי, הודיע שהוא מוכן להתמודד עמו בזיכרון של מטריות.

..נאצר! צעקו הרוסים - כורם סעיד! צעקו המצרים - ..שי

תקריט בפיס

מבט מעבר לחסך / מאת שלום כהן

איצטדיון. קבוצת מחצרים, במדים לבו הכריות בצורה זו על פתיחת הפסטיבל. באותה שנה ממש נכנסה שורה אר של גברים ונשים אל תא הכבוד. היו חברי הממשלה הסובייטית ומנהיגי המס הקומוניסטית הסובייטית. אפשר היה ל חץ היטב בכמה מהדמויות המוכרות יו חרושצ'וב, בולגנין, ז'וקוב. מכל עבר נש מחיאות כפיים — לא ממושכות ביותר, נלהבות ביותר.

מן הקצה השני של האיצטדיון הש קבוצה שניה של מחצרים לתרעה ראשונה, וכשנמו הצלילים, קם נשיא סובייט העליון, המרשל חרושילוב, ל את הבאים למוסקבה בשם השלום והידי ממנהרת הכניסה הופיעו עשר בתו בשמלות צבעוניות, נושאות זרי פר בהגיען אל מול במת-הכבוד, החלו מן

המשלחת המצרית בתמונת-ענק של המשתתפות בהתלהבות על

את הפרחים. אחריהן נישאו סמל עני הפסטיבל ודגלי הארצות המשתתפות. שירת נערות נושאות פרחים. הפעם הבחורות אל תא הכבוד עצמו, חילק לכל יושב. אחת הנערות ניצלה את ההז להתנשק עם אשת ארצות-הברית, שישבה במרכז השורה.

מתוך שורות הקהל הופרחו, כאיל סי הסכם מראש, מאות באלונים צב ויונים, שנישאו ברוח המהירה. המי שפתחה את המיצע היה האוסט "פיס! פיס!" קראו הרוסים את הו האנגלי ל"מיר". בין הקהל היו כנראה צות מאורגנות, אשר ידעו את התו השונים לסיממאות היום, ואשר נזע הוביל את חבריהם במעגל ההתלהבות

המשלחת מאלג'יריה צעדה שניה. אל "אל-סלאם!" קראו הרוסים. בכלל — סלאם! היתה קריאה שכיחה מאד במ היום, כשם שהמשלחות הערביות היו

כשמאות אלפי אנשים הצטופפו על המדרכות, השתפכו לרחוב והשאירו רק נתיב צר מאד לתהלכה. אני לא יודע מה קרה לקהל הזה! אף פעם לא הפר את הסדר כמו היום, התפלא שוטר רוסי, לבוש מעיל לבן מבהיק, "אין דבר טובאריש! אין דבר!" השיב לו בחור צעיר. "היום הכל מותר!" וכדי להוכיח לו את דבריו הלכה למעשה, חיבק אותו והסביע לו נשיקה על שפתיו. הקהל פרץ בסערת צחוק ומחיאות-כפיים.

שעתיים וחצי נמשכה הנסיעה. שעתיים וחצי של רעש, מוסיקה, מחיאות-כף, לחיצות יד, החלפת מזכרות ומעל הכל — "מיר! מיר!"

מחזה כזה אין במימיו. ללא כל קשר עם מדיניות או חישובים איסטרגיים, הפגין האדם הרוסי הפשוט את רצונו הכנה בשלום. רק לפני עשר שנים עבר מלחמה קטלה 20 מיליון נפשות סובייטיות, והפכה את מחצית מולדתו לעיי חרבות. אם אוקראינית צעירה סיכמה את הכמיהה במלה אחת: "למענו!" בהושיטה אל המכונית את תינוקה בן השנה. גם כאשר בן מוסקבה אומר "דור ז'בה", הוא מתכוון באמת לידדות. שנים זה רבות היה מנותק ממגע עם העולם החי צוני, עד כי עתה הוא באמת מתגעגע לדי דות והיכרות עם בני העמים האחרים.

★ ★ ★

ז'וקוב וורושידוב

א וזם כל ההתלהבות וההשתוללות של המצעד היו רק הקדמה למה שי ציבה לנו באיצטדיון. לפני פחות משנתיים היה אזור לזיוניק שטח חקלאי בשולי הבידה הסובייטית. עתה עומד עליו איצטדיון גדול, בנוי בצורת עיגול של בטון, בו יכולים לשבת 100 אלף איש. מסביבו משתרעים מיגרשי חניה ורחבות לעריכת תחרויות ספורט שונות כמו גלישה על הקרח, שחיה, התאגרפות.

במבואת האיצטדיון ניצבו עשרות עגלות לבנות, בהן מכרו נשים משקאות קרים, גלידה, גליות-דאר, סמלים ואפילו ספרים. כל המוכרות מאורגנות בקואופרטיב, והן עובדות בו במשכורת. הקואופרטיב עצמו שייך לממשלה, וממנה הוא מקבל את ה סחורה ואליה הוא מחזיר את הרווחים. לכ בוד המאורע, חילקו העגלות סוה קרה, חנים לכל דורש.

כפינים האיצטדיון ישבו 100 אלף איש וחיו לפתיחה. ההתרשמות הראשונה היתה של ים צבעוני ותוסס. הרוסים לא באו הנה בבגדי-עבודה. הם לבשו חולצות צבעוניות ומלבושים לאומיים, הנשמרים בארונות במ יוחד למאורעות כאלה. מדי פעם הועף מבט מודאג לשמים, שהתבהרו והתעננו חליפות. התחנה המטיאורולוגית הודיעה כי בשעה שלוש ירדו גשמים. אולם חזאי מטיאורו לוגי נשאר חזאי מטיאורולוגי, גם בצל ה קרמלין. לא ירדה אף טיפת-גשם אחת, וכל המאורע התנהל במזג-אוויר קיצי ונאה.

שתי דקות לפני השעה שלוש, הופיעה בתא הכבוד דמות קטנה לבושה מעיל לבן: המרשל ז'וקוב. הוא הסתובב מעט, החליף כמה מלים עם האנשים שעמדו מן הצד. כי עבור כמה שניות הצטרפה אליו עוד דמות: המרשל חרושילוב. השניים הביטו סביבם, כמו מנהל-תיאטרון שיצאו לסקור את ה יושבים באולם, ונראים מרוצים ממספר המבקרים. אחר-כך שוב נעלמו השניים, וכל העיניים הופנו אל מחוג השעון, שהתקרבו לשעה שלוש.

★ ★ ★

"פיס! ארי-סלאם!"

ב שעה שלוש בדיוק, נשמעה תרועת חצוצרות מכיוון המעקה הימני של ה

א דם אחד יכול להשתגע ברחוב; זה מעצבי. חבורה שלמה של אנשים יכולה להשתכר ולהשתולל ברחוב; זה עלול להיות מושעשע או מחריד. כששבעה מיליון איש יוצאים מגדרם ברחוב — זהו מאורע גדול.

בבקר פתיחת הפסטיבל לנוער ולסטו דנטים, יצאו כל חושבי מוסקבה לרחוב לצ' עוק, לשיר, למחוא כף ולרקוד. התחלת החגיגות נקבעה לשעה 12 בצהריים. 122 המשלחות השונות התרכזו ברחבת-הענק של התערוכה החקלאית, הסתדרו מתחת לפסל הנוחות המפוסם, המסמל את ה סולידאריות בין פועלים ואיכרים.

לכל משלחת ניתנו משאיות בצבע אחר. לישראלים הוקצו שש משאיות צהובות. לפנינו התנופף הדגל הירוק-לבן-שחור-אדום של עיראק, משמאלנו הסהר האדום של סו ינסיה. בין המכוניות, שטטו כמה בחורות אצריקאיות, כשדגלון ארצן תקוע בקישוט בשערן. שתי יפהפיות שבדיות, לבושות חצאית קצרצרה של אתלסיות, עמדו במרכז קבוצת צלמים מכל הלאומים והצבעים.

בשעה 12 בדיוק, נעה השדרה הסגוגנית. משני צדי הכביש הצטופפו המונים שנופפו דגלונים וקראו את סיסמת המיפוש: "מיר אי דרוז'בה!" ("שלום וידידות!") מישוה החיוק דגלון ישראלי ודגלון סעודי ביד אחת.

★ ★ ★

"מאכס שורם!"

ב כ שהתקרבונו אל מרכז העיר, נעשתה הנסיעה איטית יותר, הצפיפות גדולה יותר. רחוב ירוסלבסקי הוא רחוב רחב מאוד — שמונה מכוניות יכולות לנסוע זו בצד זו. אולם באותו בוקר נראה הרחוב צר מאד, ובמרכז הכביש לא נותר מקום אלא לשלוש משאיות בחזית אחת. כל שאר השטח היה שחור מאדם. על גגות הבתים התנשא יער האנטינות של מלטיי הטלביזיה, כשמסביבן כרוכים אשכולות של אנשים. בהצטלבויות עמדו חשמליות ואוטובוסים — במה מציינת לאלה שטיפסו עליהם.

לפני המשלחת הישראלית נסע רוכב-אר פנוע, שנשא שלט גדול ועליו שם ישראל ברוסית. על המשאיות שרו החברה משירי ציון, או השיבו במקלה לקריאות המוס קבאים: "מיר אי דרוז'בה! שלום! שלום!" לאורך שתי המדרכות נקבעו צוורי-ענק, ב גיבה של שתי קומות, המתארים אנשי מק צועות שונים, עוסקים בעבודתם: חקלאי נושא טוריה על שכמו, פועלת ארינה מח זיקה חבילה בד, מדען ליד קליע מונחה.

מתוך ההמון נותר גבר צולע, קטוע רגל, אל המכוניות הישראליות, ובדמעות צעק: "שולם! שולם! שולם עליכם!" הוא לא היה יהודי יחידי שניגש אלינו. התקרבו נשים זקנות, גברים צעירים ובחורות יפות, אשר השירים העבריים והדגל הישראלי דחפו אותם להשתמש במשפט אידיש משובש ו רויי התרגשות זקן אחד רץ אחרי המשאית שלנו, ושלוש פעמים נכרכו וזרועותיו סביב צחאר ישראלי. הוא התרומם אל גובה הנוסע, נישק אותו ובכה. "שולם! שולם! מאכס שולם!"

לא נעדרו גם כמה רוסים בודדים, שלא התלהבו כל-כך מהמשלחת הישראלית. כמו אותו גבר מוצק, שהצביע על דגל המדינה ניפנף בביטול: "אתם לא בסדר! עושים מל חמות כל הזמן!" או הרוסיה האמהית, ש צעקה אלינו בטון של היסטריה: "מיר? מיר? אתם באמת רוצים מיר?" היה גם מישוה שיעץ: "סלקו את בן-גוריון ואז יהיה שלום!"

★ ★ ★

"אין דבר, טובאריש!"

א ידו המושכנו במסלול שנקבע לנו, לא היינו מגיעים למועד פתיחת הפסטיבל באיצטדיון על-שם לנין. ולא להגיע למשהו בזמן גבר מוצק, איננו מקובל. כי כאן ה רכבת מגיעה בזמן, ההצגות מתחילות ב זמן, — ממש פולחן מחוגי השעון. הנסיעה במרכזה-העיר דמתה יותר לזחילה,

ס' צעקו הישראלים איבער

הפסטיבל הערבים נתקבלו בכל מקום בהתלהבות המונית, גיבורי מייצג-סואץ ו-אגיריה.

★ ★ ★

האינצידנט המצרי

לא היה זה סתם מיעד, לפי סדר האלף-ביתי. כל משלחת הציעה תוך כדי הליכה את מיוחדת לה. המשלחת מ-ארגנטינה, למשל, התקדמה כשבראשה קבר צה גיטאריסטים ומתופפים, בלבוש הלאומי, הכושים מ-אפריקה השחורה הנתונה תחת שלטון צרפתי הלכו במיקצב ריקודי ה-גיונגל, בליווי תופי הסוס-טום, ואילו בין הצועדים מברזיל הצטיינה יפהפיה שחר חורת, שרקדה רומבה באקסטזה משחוללת.

לא נעדר כמעט לאדם מי שלא בא במאות ואלפים, הוצג עלידי קבוצות קטנות, או אפילו עלידי בודדים. היו, למשל, 11 בחורים מבחריין, 12 מבורמה, שמונה מבוליביה.

זה אחר זה צעדו סקוטים בחצאיות, ויט-נאמים נמוכים וגרמנים ממושפעים (מזרח ומערב). מישהו העיר, בהצביעו על הגרמנים הצועדים בקצב צבאי מובהק: "סוף סוף

המצרית. אחרי הדגלים, נשאו המצרים על שכמם ציור ענק של גמאל עבד אל-נאצר — הציור היחיד של בראדס בכל האצטדיון. הרוסים הריעו: "נאצר! נאצר! נאצר!" כאילו האיר שחר חדש לפולחן האישי. המצרים שרו והריעו מאושר וגאחה מול ההתלהבות. חלפו עוד כמה משלחות, ואז הופיע דגל ישראל. התרועות אמנם לא היו חזקות כל-כך, אולם הן עלו על אלה שניתנו למשלחות רבות אחרות. המשלחת הישראלית יצאה מהמנהרה, הקיפה את המיגרש, והתקרבה לבמת הכבוד. כפי שעשו ליתר המשלחות, קמו חברי הנשיאות הסובייטית, הצדיעו ל-דגל הישראלי ומחאו כף.

שתי דקות לאחר מכן, החל ה-אינצידנט. המשלחת המצרית תפסה את מקומה בצד המסלול וכשעברו הישראלים, הרימו ה-מצרים את תמונתו של גמאל עבד אל-נאצר אל על, ופתחו בקריאות בוז. הרוסים שראו כמה כאפיות בין הצועדים הישראלים, פתחו בקריאות: "אל-סלאם! אל-סלאם!" אולם מי תוך מקום השיבה, שם ישבו כמה מחברי המשלחת המצרית שלא צעדו, נשמעו קריאות: "פורט-סעיד! פורט-סעיד!" ושוב: "אל-סלאם! אל-סלאם!" חלק מהקהל הצטרף לקריאות הקצובות. אחרים המשיכו בקריאות: "אל-סלאם!"

בתוך כל ההמולה, התקדמו הישראלים ב-שורות נאות, כשהם שרים ומוחאים כף. לפי תנועותיהם, אפשר היה להבין שהם שרים ארץ זבת חלב. אולם איאפשר היה לשמוע דבר.

★ ★ ★

באט שר תרגילי-סדר

המשלחת האחרונה היתה המשלחת הסובייטית. לא גדולה במיוחד, אך מ-חזונה. את הפגנת הכוח האמיתית השאירו הרוסים לסיום. אלפי אתלטים עלו על ה-מיגרש, הציגו תרגילי התעמלות שהגיעו ללא ספק לפיסגת השכלול הטכני. אלפי רגלים שוופות של נערות נעו כרגל אחת, בי-שורות ישרות כסרגל. בחורים התנועעו בג-מישות בובתית על מוסות פלדה דקיקים.

היתה זו תערובת של באלט שמיימי עם תרגילי-סדר המוניים. המיגרש נראה חליפות כשהידגן מתנועע, כים הומה, כגן-פרחים, ככוכבים פזורים ברקיע, והכל בקצב של רביו הוליבדי סינמסקופי. בכל רגע נדמה היה כי הגיע השיא וכי אחרי זה אין מה לראות יותר — וכל פעם הופיעה קבוצה חדשה, שהובילה לשיא חדש. כאשר סוף-סוף עלו 5000 ספורטאים לתרגיל-הסיום, היתה השעה כבר 9.30.

אחרי שש שעות יצאו הצופים מהמומים. עד עכשיו, קשה להאמין כי אמנם ראו ה-עניים את אשר ראו, שהרי לא כל יום חוזים בהצגה המוגשת עלידי ממשלה של עם בן 214 מיליון נפש.

★ ★ ★

התקרית השניה

על התקרית השניה של הפס-טיבל מדווח שדום כהן:

יתכן כי הצלחת המשלחת הישראלית בהופעתה האומנותית לא היתה מוצדקת מבחינה אמנותית גרידא. הופיעו להקות לאומיות רבות, מארצות שונות, שהציגו ריקודים ושיירים יפים יותר מציירות מארק לברי, קונרד מן וזאב חבצלת. אך העובדה שהתוכנית היתה תוכנית עברית, מיש-ראל, הספיקה לרבות רבות של צופים.

היה אלה לרוב יהודים, שהיו מנותקים כל ימי חייהם מיהדות העולם. במוסקבה עצמה חיים כחצי מיליון יהודים; אלפים נוספים הצטרפו אליהם השבוע מקייב ו-מטאסקנט, מצינובין ומרינה. כולם היו צמאים לראות ישראלי, לשמוע מלה עברית. על כן זכו הופעות ישראל להצלחה כמעט-היסטרית.

היהודים באו בהמוניהם גם אל מקום המגורים של המשלחת הישראלית. כמעט 24 שעות ביום מילאו יהודים סובייטיים — זקנים, נשים, צעירים — את הרחבה של האקדמיה לחקלאות על-שם טימיריאזוב, משכנה של המשלחת במוסקבה. הם חיפשו קרובים, ביקשו לדעת מה נשמע בישראל, ייעצו לשמור על יחסים טובים עם ברית-המועצות — או סתם ביקשו מוכרת מישראל.

ברוך כלל, הביא אתו כל משתתף כמה מוכרות קטנות, לחלוקה בין באי הפס-

הישראלים

ערבים, חברי המשלחת הישראלית, במיצעד המשלחת באצ-טדיון לנין, שעה קלה לפני האינצידנט. בעיני המשלחות הערביות משאר ארצות ערב, הנציגים הערבים מישראל אינם אלא בוגדים בענין הערבי.

ובשום פנים לא לחלק שום חומר מודפס. כאשר העירו לו כי העניין נמצא עדיין בשלב של בירור עם מזכיר הפרציה, ה-שיב הרוסי כי מאחר שהחומר מיועד לאז-רחים סובייטים, ולא דווקא לבאי הפסטיבל מבין המשלחות האחרות, הרי זוהי התי-ערבות בענייניה הפנימיים של ברית-המועצות ואינה נוגעת לפרציה, כי אם לסובייטים בלבד. הוא התיר להם לחלק רק סמלים ועפרונות. אולם אם ייתפסו בחלוקת חומר מודפס, התרה, יסולקו מ-ברית-המועצות.

בלית ברירה, נכנעו וציגו המשלחת, תוך כדי הגשת מחאה. "כל המשלחות האחרות מחלקות חומר על ארצן", טענו.

★ ★ ★

"תפקידנו להיות כאן!"

לא כל הישראלים היו סבורים כי חלוקת החומר היתה מוצדקת. קבע סאשה תנין, ראש המשלחת השנייה, ה-מורכבת רובה מאנשי ברית הנוער הקו-מוניסטי: "אנחנו כאן אורחיה של הממ-שלה הסובייטית. אין זה נאה לאורחים להתערב בענייניה הפנימיים של הארץ ה-מארחת. זה כאילו היה מתקיים פסטיבל בישראל והיתה מופיעה משלחת זרה, ש-היתה מחלקת חומר כתוב בערבית, לתו-שבי ישראל הערביים, ואשר כחנתו לגרום לחסיסה אנטי-ישראלית בין האורחים ה-ערביים. האם ממשלת ישראל היתה עוברת על כך בשתיקה?"

במשלחת הציונית החלו מתחכים אם לא כראי לעזוב את הפסטיבל ולחזור אר-צה, כצעד הפגנתי. אולם לבסוף נרגעו הרוחות. "תפקידנו להיות כאן", הסביר אחד מראשי המשלחת. "אנחנו נמשיך ל-מלא את השליחות שנלטנו על עצמנו בצאתנו מן הארץ."

טיבאל: סמלי ישראל, בולים, מטבעות, גלרי-יות דואר. מזכרות אלה נעלמו תוך שעות בודדות.

החלק הציוני-חלוצי של המשלחת הגיע מוכן בצורה יסודית הרבה יותר. בין חפציהם העבירו ארגונים שלמים של חומר כתוב על ישראל: חוברות הסברה באנגלית וברוסית על הנוער הישראלי, לוחות עב-ריים, שירונים, עפרונות נושאי כתובות עבריות, ואלפים רבים של סמלים קטנים. הכל נחסף מידיהם.

חמישה ימים עסקו חברי המשלחת הח-לוצית (מפ"ם-מפא"י-אחדות העבודה) בהי-פצת החומר, ואפשר היה לפגוש רבבות אנשים שטיילו ברחובות מוסקבה כשבדש מעלים נעץ סמל תכלת-לבן ובידם חוברת ישראלית.

ואז התערבו השלטונות.

★ ★ ★

"פרופגנדה זרה"

הפניה הראשונה באה בדרג נמוך: המלחה הראשי של המשלחת הישראלית ביקש להפסיק את הפצת החומר. "זוהי פרופגנדה זרה", הסביר. חברי המשלחת הציונית ביקשו פגישה עם מזכיר פרציית הנוער הדמוקראטי, מארגנת הפסטיבל. הם נפגשו אתו, והי-מזכיר — צרפתי — הודיע כי אין לו כל התנגדות לכך שהישראלים יחלקו שי-רונים, סמלים, לוחות וסמל חומר הסברה, מן הסוג המיועד בדרך כלל לחיירים. רק את החוברת הרוסית על הנוער הישראלי ביקש לגנוז, עד לבירור נוסף.

אולם לפני שנערך הבירור, הוזמנו ראשי המשלחת למוכרי הקומסומול הסובייטי, שהוא גם נציג המשלחת הסובייטית בועדה המכינה העולמית של הפסטיבל. "שמעתי שאתם ממשיכים לחלק את החוברת הרו-סית", הודיע בחומרה, "ועל כן עלי לדרוש מכם שתגנוזו את כל החומר שברשותכם,

יעה במוסקבה כללה כאלפיים איש, מצויידים נבד אל-נאצר. המצרים, יותר משאר המשלחות סיט, ויחד עם הסורים, היו גיבורי הפסטיבל.

כבשו את מוסקבה! מתוך הקהל זינק לפתע גבר שחרחר, לבוש חליפה בהירה, והחל מסריט את ה-תהלוכה. התפלאותי שלא נעצר מיד. אולם מבט שני הסביר מדוע: פני הגבר היו מוכרים — פניו של ראג קאפור, גיבור הסרטים ההודיים שכבשו לאחרונה את ישי-ראל. מסתבר שהוא כבש גם את מוסקבה. וכאשר ביקר לא מזמן בברית-המועצות, הפך אליל ממש.

הוא ראג, ראג, ראג! נאנחה ספורטאית רוסית צעירה, שישבה לידו. היא נשמעה כמו כל נערה אמריקאית או ישראלית, הרואה את מרלון בראנדו או תמונה של ג'יימס דין, הבמאי-השחקן ההודי הגיע רק עתה למוס-קבה, והוסע ישר משה-התעופה לאיצטדיון. לאות הוקרה, השמיע ברגע זה הרמקול שיר הודי מתוך היחפן של קאפור. לפתע עלתה צוחה אדירה וסערת מחאיות כפיים שספה את האיצטדיון. בפתח מינהרת הכניסה נראה מיקבץ ירוק: דגלי המשלחת

בעזרת מי הצליחו שניים במדינה להימלט לאור

מבוק

המקזטים בכך ניירות המטרה ותחנותיה השתתפו בביתאחת. הודעות ודו"חיים שיגרתיים הופסקו באמצע. אחרי הפסקה קצרה שידרו כל מוקדיהשיטור הודעות בהולות. תוך דקות גויסה המכונה המטרתית לאחד ממבצעי צידהאדם הגדול לים בתולדות משטרת ישראל.

משמרות מזוינים הוצבו בהסתעפויות הדרכים, עצרו ובדקו כל מכונית. ניירות זינקו בין סמטאות פרברי תל-אביב. כיוונו את זרקוריהן לכל פינה חשוכה. מארבים הוצבו במקומות הסתר של אנשי העולם התחתון. עשרות שוטרים ובלשים סרקו את מרכזי הפשע והזנות, חקרו כל אדם שנמצא בהם. גששים וסיירים סרקו קילומטרים של פרדסים וכרמים, בהיעזרם במטוס המטרה. כל מודיעי המטרה נזקקו להטות אוזן. כל משטרת ישראל גויסה כמעט למטרה אחת ויחידה: ללכוד שני אסירים שהצליחו ל- הימלט אור ליום חמישי מבית-הסוהר בתל- מונד.

חמישה אסירים נמלטו מתוך חומות מיב- צר בית-הסוהר. תוך כמה שעות נתפסו שלושה מהם. שניים הצליחו להתחמק מרוד- פיהם. לא היו אלה עבריינים רגילים. אליהו חדר ויצחק ("זאכס") ששטבו הם מהמויות

מבוקש שריטוב. יד ימינו של מלך פושעי תל-אביב, אחד הער- מומיים והפיקחים שבין אנשי ה- עולם התחתון המקומי, טרם נתפס.

הבולטות ביותר של עולם הפשע הישראלי. למרות גילם הצעיר, היה עברם הפלילי של שני הבורחים מקנה להם מעמד כבוד בכל כנופית-גאנגסטרים בעולם.

★ ★ ★

נקמה במאהב

המסוכן והנועז משני הפושעים ש- נמלטו היה אליהו חדר. חדר, בעל המצח הגבוה והמשופע והעיניים המטילות אימה, הוא טיפוס בלתי-רגיל בין פושעי ישראל. למרות גופו הצנום וקומתו הנמוכה (1.65 מטר), הצליח התימני בן ה-30, בעל מוג סוער במיוחד, להיחפץ לאלילם הנערץ של עברייני פרברי תל-אביב.

כי אליהו חדר הוא בעל אופי נדיר. שחצן, שאינו ירא מפני איש בעולם ואינו גרוע מלהתמודד עם שוטרים או פושעים בעלי אקדחים שלופים. בעל תאחה עצומה לפיר- סומת ורגש שנאה כלפי כל העולם, די- שונא אותו כביכול, עלה חדר על דרך- הפשע בגיל צעיר מאד.

בהיותו נער בשכונת-קרית-א-ישיב, מנים, נודע חדר במטרה כגנב מתוך עגלות רובלים. מאוחר יותר, כשהתמחה ב- מקצוע הגניבה, רכש לעצמו שטח-מחיה, בו לא היו לו מתחרים: גניבה מתוך חנוי- יות-בדים.

בנטיית ההתפארות שלו היה חדר מספר לא פעם את שיטת עבודתו: הוא היה

קומות-המחבוא, שם תפסו שני מסתננים. בהמשך סיורם הצליחו לתפוס עוד שנים. **היד השמאלית.** יחד עם בעלה-הקפה, ניגשו הבלשים לחגוג את הצלחת פעולתם. השעה היתה שתיים אחר חצות.

זמן קצר לאחר שאנשי הבולשת עזבו את בית-הקפה, התישב בעל-הקפה לאכול עם אשתו, ללא נוכחות אורחים בקפה. אותה שעה נעצרה ליד בית-הקפה נידת איזורית של המשטרה, הגישה נגד בעל- הקפה תלונה על החזקת בית-קפה פתוח לאחר השעות המותרות. כל הסבריו של בעל בית-הקפה, כי השאיר את הקפה פתוח משום שסייע לעבודת המשטרה, היו לשווא. הוא הובא למשפט ונקנס 25 ל"י. מאחר שלא היה באפשרותו לשלם, הוצאה נגדו פקודת מעצר. רק ברגע האחרון הצליח ללחץ את הכסף מידו.

התפארו השוטרים מגישי התלונה: סוף- סוף הצלחנו לתפוס את בעל הקפה הכל- קלתו. על דעתם לא עלה כלל, כי בסכום של 25 ל"י, הפסידה משטרת ישראל את אחד ממודיעיה הטובים ביפו. היד השמאלית לא התעניינה במעשי היד הימנית.

כל ישראל

מוות ביום העצמאות

שוטרי תנועה על קטנועים יהיו חידוש בכבישי הארץ. במקום אופנועים, יסעו מי- עתה שוטרי תנועה על קטנועים מסוג למברטה. **אלף וחמשה מאות חרשים-אלמים** במצאים כיום במדינת ישראל, מסר משרד החינוך והתרבות. **המותר לפועלים להחליט** על שעות עבודתם? שאלה זו עשויה לשמש בקרוב מוקד לפעולה משפטית, אם יתעקש משרד העבודה להסדר של חלוקת שבוע-עבודה של 47 השעות לחמישה ימי עבודה, בני 9 שעות ו-20 דקות. הסדר זה הונגה בבית- החרושת למיתקני מאפיה של עמיחי ("גי- די") פגלין, לשעבר איש המבצעים של האצ"ל, נועד להשאיר לפועלים שני ימי- מנוחה בשבוע. אולם משרד-העבודה עומד על החוק, הקובע מקסימום של שמונה שעות עבודה ביום. **מפעל שלישי לייצור סוכר** יוקם בקרוב בקרית-גת. במפעל יושקעו 3,5 מיליון לירות על-ידי משקיע מברזיל. **השפה הצרפתית** תהיה שפת-לימוד-חובה בבתי-הספר התי- כוניים במדינה, במקום האנגלית שהיתה עד כה השפה הנורם שלימודה היה חובה. מעתה יוכלו תלמידי הגמנסיות לבחור בין ערבית לאנגלית, כשפה זרה שניה. **130 זני גפנים** מגדלים כורמי ישראל, על-יך נודע עם פתיחת תערוכת הגפן בפנתח-קוה. **25 איש מתים** בממוצע ביום בתל-אביב-יפו. יום העצמאות היה היום היחיד בו נערכו בתל-אביב רק שתי הלוויות. מספרים אלה נמסרו בכנס החברא-קדישא באיזור תל-אביב.

מכונית אחת לכל 45 נפשות ישנה בממוצע בישראל. ממוצע זה הוא מהמפג- רים בעולם. בארצות הברית יש מכונית אחת על 2.6 נפשות. **יום א' בש"י בוע** הוא היום המועד להתאונות-דרכים בסקר שנערך מטעם משרד התחבורה נמסר כי אחוזי התאונות-הדרכים הרב ביותר גרשם ביום א', אחריה צועד יום ו'. מספרים אחרים בסקר: 74.3 אחוז מכל התאונות הם התנגשויות ו-0.3 אחוז הם תאונות-גלישה. 80% מהתאונות אירעו בשטח עירוני.

חזכיר

עליה בדרגה

ד"ר משה פרץ, שופט השלום הראשי בירושלים, שעל הכתוזה למנותו לשופט מחוזי הודיע העולם הזה (961) עוד לפני שנה וחצי, לפני ססקה-הדין בו זיכה פרץ את ד"ר ישראל רודולף קסטנר מאשמת שבועת-שקר — וזה השבוע להמלצת ההעדה למנוי שופטים למינויו לשופט מחוזי. **על רחית** כינון היחסים הדיפלומטיים בין גרמניה המערבית ל- מדינת-ישראל, עד לאחר הבחירות הכל- ליות בגרמניה. כפי שגיבא העולם הזה (1032) לפני שלושה שבועות, הודיעה השבוע ממשלת בון רשמית לממשלת ישראל. **הבחירות במבשרת-ירושלים**, אשר העולם הזה (1026) הכיזה שהיו מזויזפות מעיקרן, בוטלו השבוע. הועד המקומי הת- פטר, לאחר שזיכה במשך חודשיים לסחוב את התפטרותו כדי שלא ליצור במקום את הרושם כאילו יש קשר בין ההתפטרות לבין גילויי העולם הזה.

(המשך מעמוד 9)

לעקרונותיו. הוא דחה את ההצעה, כשם שדחה הצעות רבות קודמות לאיחוד אגודות ה- חיקה עם אגודות ידידות מפא"יות אחרות, שהוקמו אחרי מיבצע-סיני בחסותו של ש- מ- עון פרס, מנהל משרד הבטחון.

שוטרים ואנשי ש.ב. התגמול לא אחר לבוא. כשהודיע משרד החוץ לאבא חושי על משלחת הועד הצרפתי לברית ישראל-צרפת העומדת לבוא לחיפה (ראה לעיל), החליט חושי לערוך קבלת-פנים, בלי השתתפותו של גורביץ העקשן.

הביצוע היה קשה יותר. אגודות של גורביץ ידועה בחיפה כפעילה ביותר, ורבים מחשובי אזרחי חיפה, מנהלי מוסדות כל- כלים וציבוריים, הם מחבריה הפעילים. היה חשש שקבלת-פנים שתיערך בלא אגודתו של גורביץ תהיה דלה במשתתפיה ובערכה.

חושי לא נרתע. הוא הודיע בעתונים על קבלת-הפנים כאילו היא נערכת מטעם האגודה לידידות ישראל-צרפת, לא טרח להודיע על כך לראשי האגודה עצמם. כש- צילצל עורך-הדין גורביץ למנהל מלון ציון בחיפה, ביקש לדעת בשם מי הושכר אולם המלון לקבלת הפנים באותו ערב, הסביר המנהל ברצון: "האולם הזומן על ידי סוול בונה ועורך-הדין לביה"ר".

בערב קבלת-הפנים הועמדה משטרת חי- פה, לפי רמז מתאים, על רגליה. עשרות שוטרים חמושים באלות ומלוחים עלידי- אנשי ש.ב. בבגדים אזרחיים הסתובבו ליד הבנין. הם חיוכו לפעילי האגודה של גור- ביץ, כשבדיהם הוראות מתאימות: לפזר את המתקהלים חסרי-הזמנות, אמילו בכוח. לבסוף הגיעו האורחים. הם שמחו מאד לראות את קבלת-הפנים ההמונית שהכינה לכבוד המשטרה והש.ב. פעילי האגודה לידידות ישראל-צרפת נדחפו לקרן זוית.

את קבלת-הפנים ניהלו אבא חושי ולביה"ר, שנאמו ארוכות על חשיבותה של ידידות.

משפט

שק השעורים

בוזה אחר זה עלו עדי התביעה על דוכן העדים, נשבעו ומסרו את דבריהם. כל מה שאמרו היה נגד אברג'ומעה. מחמוד אברג'ומעה הוקן (65) ישב על ספסל ה- נאשמים כשמעיניו נשקף הייאוש. לערבי היפואי, בלוי הלבוש, לא היה גם עד הגנה אחד. הוא לא ידע כיצד לסתור את דברי מאשימיו.

האשמות נגדו לא היו אמנם חמורות ב- יותר, אולם די היה בהם כדי לשלחו למאסר. סיפר משה בורשטיין, בעל משק בסביבת תל- אביב: "מחמוד הועסק אצלי כפועל. באחד הלילות, בשעה 4.30 בבוקר, התעוררתי פת- אום ומה אני רואה? אני רואה כי התשמל בלול שלי כבה, ודמות שחורה מתרחקת לכיוון מקום מגורי הפועלים. רצתי אחרי הדמות ותפסתי את אבו ג'ומעה עם חצי שק שעורה ביד."

גם אחד הפועלים במשקו של בורשטיין העיד כי אכן ראה את בורשטיין תופס את אברג'ומעה עם שק השעורה ומכהו. **פסקדין אבהי.** כאיש שאבד עליו כל עולמו, עלה אברג'ומעה אל דוכן העדים, ובערבות מגומגמת סיפר את ספורו: "מעולם לא גנבתי שעורה, אני לא גנב בכלל ואף פעם לא הייתי גנב. בורשטיין חייב לי 150 לירות, ומסרב להחזיר לי אותם. לכן הוא מעליל עלי עלילות-שוא. יעניש אותו אלה!" כשדמעות בעיניו חזר אברג'ומעה לספסל הנאשמים, ציפה בחרדה לגוריה-הדין. שופט השלום מכס צירנובילסקי העיף בו מבט אבהי ופסק: אני מאמין לו ומזכהו מאשמה. אבו ג'ומעה לא קלט את משמעות פסק- הדין. רק כשחזרו על פסק-הדין בפניו התפרץ הזקן בצעקות-גיל וצרח דברית-תודה.

דרכי חיים

שכר המודיע

הידיעות שהגיעו אל מודר-הבילוש של משטרת תל-אביב היו מרתקות: כמה ערבים הצליחו להסתנן ולהגיע אל הגטו הערבי שביופ. אנשי מודר-הבילוש ראו את המסתננים כמנוחים בכיסם. כל מה שהיה עליהם לעשות, הוא להתקשר עם יהודי מסויים, בעל בית-קפה ביפו, לו ידועים כל הבאים ברובע הערבי של יפו. ניית הבולשת הגיעה בשעות הלילה אל בית-הקפה של המודיע, ביקשה את עזרתו בבילוי מקומות-המחבוא של המסתננים. בעל- הקפה נענה לבקשתם, הצטרף אליהם, הש- איר את הקפה לגיהול אשתו.

בהדרכתו הגיעו הבלשים אל אחד ממ-

הקיר נשתה
"על"
הסלע"
(On the Rocks)

חצית הכוס
ברנצ'י
אקסטר
פיון
חצית הכוס
קוביות קרח
כדמל מזרחי

דאגת העם

לחיי ליו

- יסוד בטחוננו

שי לחייל

לראש השנה תשי"ח

כל אורח משתתף ב-1,500 ליי לחבילת שי המשוגרת על ידי הועד למען החייל

בין הכושעים המסוכנים יום מאבצר תל-מונד? שייטס!!!

מתקשר עם סוחר ברכוש גנוב. יחד עמו היה מסייר בחנויות בדים, בוחר את הסחורה היקרה שהסוחר רצה בה. הוא היה מקפיד מאוד לגנוב רק את הסחורה הדרושה.

בכל הזדמנות שהמשרה היתה מנסה לעצרו, היה חדר מגלה התנגדות גואשת. פעם דקר את סמל המשרה הקשיש אלברט מורחי, בפעם אחרת, כשבא הסמל יעקוב טלבי, מטובי השוטרים במשרת-ישראל, לעצרו, שלף חדר אקדה, פירק מהסמל את נשקו והתחמק. בפעם נוספת התנגד בכוח לסמל יעקב ארוסי וניסה לירות בו, ארוסי הצליח להוציא מידו את האקדה, זכה על-כך בציון לשבח.

משום מה, הרגיש חדר את עצמו ברע מאוד בכל פעם שחופשתו היתה נשללת ממנו. הוא ראה בחברה את שונאתו, ב' שוטרים — אויביו האישיים. כי מזה 15 שנה חי חדר חיים של גורף ומתחבא, ללא עזר בכפו, לדעתו, כמוכר.

ישיבותיו התכופות בבית-הסוהר והחיי המחמרת שלו לא מנעו ממנו לשאת אשה ולהוליד שני בנים. אולם כשישב תקופת מה בבית-הסוהר, ושמע כי אשתו בוגדת בו עם קלאג'י, מלך-האגרוף של שכונת התקווה, נתן לה גט. כשיצא מבית-הסוהר

אקרחה חדר. גנגסטר במהדורה ישראלית, אחד מאיליו הנערצים ביותר של נוער שכונות תל-אביב, מארגן הבריחה האחרונה, טרם נתפס.

שלח את אחד מבני כנופיתו, שדקר את קלאג'י 21 דקירות סכין. המשרה ניסתה להחזיר אותו למוטב. הקצין אריעז בקשיב עזר לתוך בינו לבין הורי יפהפיה, שחדר רצה לשאתה. סודרה לו עבודה קבועה. לכאורה היה נראה כי חדר החליט לחיות חיים ישרים, אולם באחד הימים, לפני כשלוש שנים, נכנס משמר משרה בקרב-יריות עם קבוצת גנבים, שניסתה לשדוד בסביבת רחוב ה' חשמונאים.

חדר נתפס, נדון לשמונה שנות מאסר. בכל פעם היה מכריז כי באחד הימים יברח וינקום בחבריו שהסגירוהו, ובאלה המנסים לפתוח את אשתו. בעת נסיון ה' בריחה, לפני שנה, מבית-הסוהר ברמלה, היה חדר אחד היוזמים. הוא נשפט לשנת מאסר נוספת, הועבר לתל-מונד.

★ ★ ★

סוחר כפות דעץ

א' אבי שטייטוב (23) הוא בעל פנים ילדותיים, נראה כילד שגידולו נעצר לפתע. עם זאת הוא ערמומי ופיקח מאוד. זאכי הוא בן למשפחה ממוצא מרוקאי, ילדו העיר העתיקה בירושלים, שאביו נפטר עליו בגיל צעיר.

לפני חמש עשרה שנים עבר עם אמו ואחיו, חלקם עבריינים מועדים גם הם,

לתל-אביב. כאן עבר בהדרגה את כל שלבי סולם העבירות והפשעים.

זאכי הצטרף לקבוצת פושעים בהנהגתו של מומחה לפריצות, הידוע בשם "מוניק", שהוא אחיו של אדם התופס עמדה חשובה במנגנון המדינה, ושאינו עצור עכשיו. יחד היו מבצעים פריצות וגניבות.

הוא נתפס לפני שלוש שנים יחד עם "מוניק", לאחר ששדדו סוחר עיראקי, כפי' תורה ערום לעמוד חשמל בכביש הטייסים. זמן קצר קודם לכן נעצר זאכי באשמת השתתפות ברצח השומר פינקלשטיין בדרך יפו, מעשה שהבורח אהרון כהן יושב עכורו במאסר. אולם זאכי זוכה מחוסר הוכחות.

עבור שוד הסוחר, אותו ביצע זאכי יחד עם מוניק, נידון לשמונה שנות מאסר, נשלח לבית-הסוהר בתל-מונד.

★ ★ ★

גאונות פשוטה

ר' יתיהסוהר בתל-מונד נחשב כי חמור בבית-הסוהר בישראל. בניין המשרה מסוג טיגארט שוכן על גבעה, מוקף גדרות-תיל גבוהות ורחבות, מיגדלי שמירה וזרקורים. מסביב לגבעה משתרעים שטחים חשופים, שאין שום אפשרות להסתתר בהם.

גם המשרה וחנאי הבסחון בתל-מונד הם הקשים ביותר. לבית-סוהר זה, בעל יכולת קיבול של כמאתיים אסירים, נש' לחים רק פושעים שנדונו לחמש שנות מאסר ומעלה, כולל נדונים למאסר-עולם.

מבחינה תיאורטית, קשה מאד הבריחה מתל-מונד, ומאז קום המדינה נעשה רק נסיון כושל אחד לברוח ממנו. רק מוח גאוני, מסוג זה של הסרן פונטיין בסרט הצרפתי נדון למות ברח, מסוגל היה לח' שוב על תכנית בריחה מסוהר זה.

בריחתם של חמשת האסירים לא אורגנה לפי תכנית גאונית. יתכן שהגאונות היא הפשוטה שבה: שכן הבריחה נערכה לאור היום, דרך חזית המזויינים, מבדל לגד' השמירה והסוהרים המזויינים, סיוע רות חיל, ללא שום אמצעי סיוע.

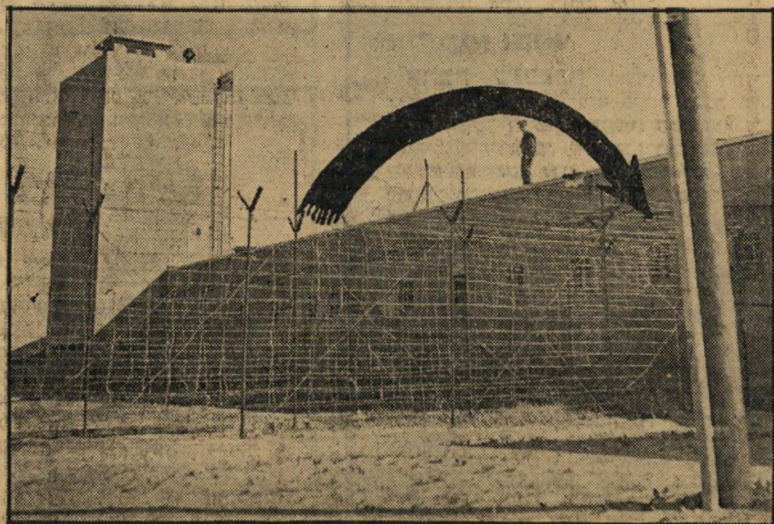
אם למרות כל אלה הצליחו חמשת האסירים לצאת מתוך חומות המיבצר, ושניים מהם לא נתפסו עדיין, היה לכך רק הסבר אחד: הבורחים נעזרו בבריחתם באנשים מתוך בית-הסוהר, אסירים וסוהרים גם יחד. אין צורך בהסברים והוכחות להאמת השערה זו. מעיד על כך יותר מכל סיפור הבריחה כפי שהוא.

★ ★ ★

יומנאי קצרי-ראות

ר' תכנית התבשלה במוחם של חדר ושטייטוב זמן רב לפני ביצוע הבריחה. שניהם גרו בתאים 9 ו-10, זה ליד זה, יכלו להידיבר ולתכנן בקלות את בריחתם. בזמן האחרון ניסו לא לעורר אליהם כל חשד, התנהגו בציותנות, לא הרבו בתלר' נות.

הם ניסו לשדל אסירים אחרים לברוח עמם יחד. כי בניגוד לתכניות אחרות בהן עדיף מעוט המשתתפים, היתה תוכניתם מבוססת על ההנחה, שככל שירבו הבורחים, יגדלו סיכוייהם להישאר בחוץ. אולם לא כל האסירים אליהם פנו, הסכימו לברוח. אחדים גאותו לעזור להם מבפנים ולא לברוח. רק אהרון כהן (26), שנאסר על

דרך הבריחה. כותל בית-הסוהר בתל-מונד, ממנו ברחו האסירים. החמישה עלו לגג דרך מעונם של הסוהרים, קפצו מגובה של ארבעה מטרים, עברו את ג'הירק המעוגב עלידי האסירים, הבקיעו דרך מבעד לגדרות-תיל הסבוכה, הנראית בתמונה. משם נמלטו צפונה.

שלושה בסוהר אחד. שלושת אסירי תל-מונד שהשתתפו בבריחה, נתפסו עלידי המשרה, טענו כי נקלעו אליה במקרה, בשעת ההליכה לרחצה. מימין הערבי אליס ניקולא, באמצע אהרון כהן, שנפצע בשעת הקפיצה מעל הגדר, משמאל הערבי סלים יעקב אמטנס.

היומנאי את מפתח מגורי הסוהרים ב' מגירת יומנו. בטעות, כמוכר, היה מפתח זה מופרד מצורר המפתחות שנמצא במ' גירה. בטעות, כמוכר, שכה היומנאי לנעול את המגירה.

היומנאי היה כנראה אדם איטי מאוד. הוא השתהה בחוץ זמן רב. הוא היה גם, כנראה, קצרי-ראיה. כי כשחזר לשולחנו לא הבחין מבעד הדלת הפתוחה כי האסיר רים, שהיו קודם לכן בתגלחת, נעלמו, וכי דלת מגוריהסוהרים פתוחה. הוא הת' עורר מתרדמתו רק לקול הדהוד יריות מבחוץ.

★ ★ ★

יריות תתי-מקדע

א' ין צורך להסביר באריכות כיצד בוצעה הבריחה. האסירים נטלו את המפתח מתוך מגירת היומנאי. הם ידעו כמוכר איוה מפתח לבחור. הם עלו למ' גוריהסוהרים, שהיו או בתפקיד או בתרדמת אחרי-הצהריים. משם רצו הבורחים לאורך הגג, עד לקצה הצפוני של הבניין, קפצו מגובה של ארבעה מטרים, דרך חיל שעתף את מעקה הגג. כאן נקע סלים הערבי את רגלו.

היתר רצו דרך גן הירק. כמה סוהרים הבחינו שמשוהו אינו כשורה. חלקם צעק על הבורחים. אחד הפעיל את תת-המקלע שלו. הארבעה הצליחו לחמוק מבעד לגדר. אהרון כהן נחתך ברגלו בעת המעבר. מעבר לגדר התפלגו הארבעה, רצו לעברים שונים.

הסוהרים, שמיהרו במכונית בעקבותיהם, תפסו את אליאס ניקולא מיד. כעבור שתיים תפסו, בעזרת גשש, בפרדס סמוך גם את אהרון כהן וגם את סלים אמטנס. רק חדר ושטייטוב נמלטו כאילו בלעתם האדמה.

אין ספק שלשניים אלה אין מה להפסיד. אם ייתפסו או יסגורו את עצמם, מחכות להם שנות-מאסר ארוכות. משום כך סביר רים כל אלה המכירים אותם, כי לפני היתפסם יפלו כמה קרבנות — מבין אלה אשר הליגנים נוטרים להם שואה אישית.

אולם לאנשים אחרים, שאינם גמנים דואק על מעמד האסירים, ושעזרו להם בבריחתם, יש הרבה יותר מה להפסיד. משום כך חוששים אלה, יותר מכל אחד אחר, לתפיסתם של שני הבורחים.

קולנוע

פקיד במגמה לאסוף חומר לספר, אוסף תחת זאת את האשה מאחורי גבו של הי בעל, הכפוף מעל שולחן העבודה.

אולם במרכז עומדת האשה — דבורה קר האנגליה, שהגיעה לשיא של מישחק, שהוא כמעט יחיד במינו. בראותה את מאי הבה מוטל מתחת לעיי המפולת, ובחשבה אותו למת, היא נודדת לאלוהים (שאין היא מאמינה בו) שתפסיק את יחסיה חסא, אם האהוב יקום לתחיה. ואין גיוסון מת עורר מעלפנו, מבקש לחזור לזרועות אהרו בתו. אולם זרועות אלה נשואות עתה לי אלוהים, באהבת-שנאה כופרת ואמונת-יאושו.

האהבה לא נפסקה — בניגוד לתרגום הי כובח לחלוטין של שפ הסרט (התרגום הי נכון: "סופם של יחסי-האבים"). מה שנפי סק אינו אלא חסא הניאוף. האהבה נמשכת, אוכלת את האהבה כרעל מכרסם.

זוהי יצירה גדולה, עדינה, מזועזעת את מעמקי הנשמה. אולם אם לדון לפי הגבית רבים בקהל, הרי הנשמה היא מיצרן נדיר.

שחקנים יורגנס ופג' ב"מיכאל סטרוגוף"
הרוסי הוא גרמני

אולי היה כדאי לרשום בכניסה: לילדים בני כל הגילים, הכניסה אסורה.

יומן החדשות

אזיזאבט טיילור ילדה תינוקת בחור דש השביעי להריונה, אחרי שבוע בה גיר חוח קיסרי. התינוקת הוכנסה לתוך חב מה, בשל משקלה המועט. . . . **הוליווד מייצרת עתה** כ-300 סרטים בממוצע לשנה, לעומת 700 סרטים בשנה בתקופת הוור, בשנות העשרים. . . . **מייק טור**, בעלה של אליזבט טיילור ויוצר הסרט ב'80 יום חסביב לעולם, הודיע על כוונתו לייצר סרט אודות חייו של טוסקניני, בו יעלה על הבד 12 אופרות, בביצוע זמרי להט-סקאלה. . . . **פדריקו פליני**, הכי מאי האיטלקי שזכה לתשבות ופרסים רבים בהוליווד עבור סרטו לה סטראדה, ייצר סרט עבור אולפני קולומביה בהשתתפות גריגורי פק וסופיה לורן. . . . **רנה קליר**, גאון במאי צרפת, הסכים לשמש כנשיא פסטיבל-הסרטים הבא בונציה. . . . **גרמניה המזרחית** ייצרה סרט דוקומנטרי-למחצה על התפשטות המיליטריות הגרמני בחמישים השנים האחרונות. בסרט מוצגים קטעים שצולמו על-ידי הנאצים בגטו ורשה ובמחנות ההשמדה. בהצגת הבכורה התעלפו 30 צופים, יחד עם שני המקרינים.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: ● **נרון למוות ברח** (צפון, תל-אביב) — נסיונו של סרן פונטיין הצרפתי לברוח מתוך צינוק כלא של הגסטפו, ביצירת מפת קולנועית של רוברט ברסון. ● **רשימותיו של מיג'ור טומפסון** (ציון, ירושלים) — האנגלים צוחקים על הצרפתים בסרט צרפתי הצוחק על האנגלים. מרטין קארול. ● **יפהפיה מסוכנת** (המרכז, תל-אביב) — אדי קונסטנטין דוחף את אפו לכל חור, אולם מצליח להוציאו בשלום. מכות, יריות, חתיכות והרבה מתח והומור.

סרטים

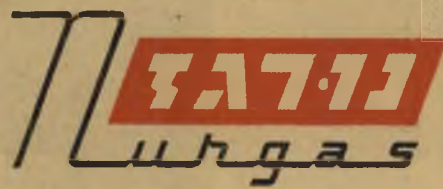
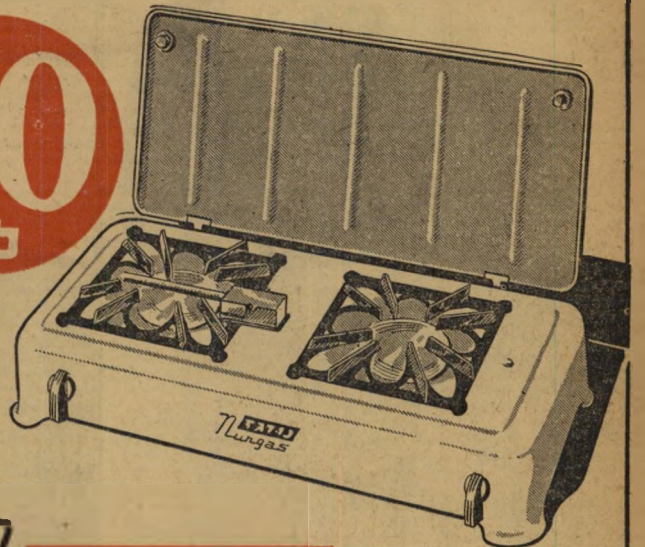
ראוי לראווה

מיכאל סטרוגוף (דן, תל-אביב, צרפת) הוא גיבור ספר-ההרפתקות המפורסם של ז'ול ורן, המלהיב את דמיונו של כל נער בכיתות האחרונות של בית-הספר הי עממי. הסרן האציל מיהדות רצי הצאר הי רוסי, הנשלח על-ידי הצאר אל אחיו בסיר ביר, דרך כבד-ארץ בת שבעת אלפים קילומטר, הכבושה בידי הטאטארים המורדים, עומד בשורה אחת עם גיבורי ספרי ההרפתקות של מיטב הסיפור העולמי.

תעלוליו של סרן סטרוגוף, נפילתו בי שבי הטאטארים ובריתו, מלחמת הטאטארים ברוסים, הם חומר מצויין לסרט ראוי מן הסוג: "חמשת אלפים סוסים, עשרת אלפים חיילים, חמש מאות רקדניות ועוד כמה אלפי הרוגים", שהפכו לסימן-היכר לי סרטינופת הוליוודי. אולם נראה שז'ול ורן ידע את מה שאין חסריטאי הוליווד יודעים:

כיריית גדלביש

כולל הרכבה, שרות ואחריות לשנה-בסחיר

סוכנויות בכל הארץ

סוכנות ראשית: חפצי-בה, רחוב אלנבי, תל-אביב

פקידים! תלמידים! סטודנטים!

הרשמו עוד היום ב"אולפן גרג" לקורס הדו-תודשי (2 X שבוע) לי-

קצרנות עברית ו/או אנגלית

בת"א: אצל ח. בריקמא, גורדון 5. בחיפה: ב"ס "במעלה", החלוץ 13.

הצלחה מובטחת!

שמחת חופשה ממושכת

לזכרונות נעימים על ימים יפים ועל אנשים חביבים, מובטחים לך על-ידי מצלמת פוטו ברנר שתלווה אותך בזמן החופשה.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 30

עכשיו הזמן

להקליט ברכות ראש השנה לירידיך וקרוביך בחו"ל על תקליט בלתי שביר אצל

שרות להקלטה ישראלי

תל-אביב, רחוב אידלסון 4, טלפון 24433

המנוי

אל נא תחכה לביקור הגובה — סלק את המגיע ממך בהמחאה בדאר.

„אתה רוצה שאני אמות?“ קראה זיוה.
„אני אהרוג אותך!“ צעק אלברט בזעם.

קדדום לאהוב בו

שוטר, שומר! בצריף שלי יש משוגע! הוא ניסה להרוג אותי! הצעקות זיוה! הצעקות שבקעו מפי גבר שותת-דם, שרץ כמסורף בין צריפי מעברה א' בבאר-שבע, הזעיקו חולית-שיטור, שהיתה בסיוור שיגרת במעברה. השוטרים מיהרו לעבר האדם הצועק. הם יכלו להבחין בפצע עמוק בכתפו הימנית, ממנו שתת דם, שכיסה את כל בגדיו. הוא לא שם לב לפצע. יוסף ברדה (26), כחוש ובלתי-מגולח, הצביע בהתרגשות לעבר הצריף ממנו נמלט: „רוצח לשם, מה! הוא יהרוג אותה...“ קרא אל השוטרים. כמה שכנים, שיצאו לשמע הצעקות, מיהרו לקחת את יוסף לתחת מגן דוד אדום. השוטרים רצו לעבר צריפו של ברדה. בפנים היה חושך. השוטרים פרצו לתוכו. הוא היה ריק.

דקות מספר קודם לכן, שימש צריף העץ העלוב במה לסצינה דרמטית, הלוקוזה כאילו מתוך טרגדיה שקספירית. סיפר יוסף ברדה, על אותו ליל-שבת לפני שבועיים: „הייתי עם החברה שלי זיוה בצריף. רבנו וצעקנו, ואני זרקתי נעל על החלון. לא רציתי להרביץ לה. היא אשה ואני גבר. יצאתי החוצה להירגע קצת מהעצבים שלי. פתאום שמעתי משהו קורא לי. הסתובבתי וראיתי את אלברט קדושים עם גרזן. הוא ניסה לתת לי עם הגרזן בראש. זנתי קצת והגרזן ירד על הכתף שלי. גלחתי איתו כמה רגעים, אבל הוא היה כמו משוגע והרביץ בפראות, בלי להסתכל. ראיתי שאני לא אתגבר עליו והתחלתי לרוץ. רציתי שזיוה תוכל לברוח. צעקתי לה כמה פעמים ש' תברח, אבל היא לא שמעה אותי, כי אלברט רדף אחרי עד הכביש והיינו רחוקים מהצריף.“

זיוה רצתה להיות גברת

מעמד הנפת הגרזן בפתח צריפו של ברדה, לא היה מעשה טיפוח של אלמוגי. היה זה שיאה של טרגדיה אהבה נכזבת, שהחלה עוד זמן רב קודם לכן. ה' דמות המרכזית בה היתה נערה דקה וקטנה, יפת-מראה — זיוה אזולאי. הנערה שחורת השיער עלתה לפני כמה שנים מקובלנקה, שם נולדה לפני עשרים שנה. שלא כנערות אחרות בגילה, היה לזיוה עם עליה מקצוע מכניס. היא היתה ספרת נשים. משום כך נקלטה בעבודתה, כספרית בסלון ליוי בת"א. הגברות המטופחות שבאו לסלון לשלול את שערותיהן מילאו את ליבה של זיוה הקטנה קנאה ורצון עז להתקדם. היא רצתה להיות גברת ככחת מהן. להיות עצמאית ולעשות ככל העולה על רוחה. תחילה חשבה שהקיבוץ יגשים את שאיפותיה אלה. אך תוך זמן קצר התאכזבה זיוה גם בקיבוץ. אמרה היא: „היה לי נורא משעמם בקיבוץ, וגם ראיתי שזה לא נכון שכולם שווים ב' קיבוץ. התחננתי עם בחור אחד מחדרה.“ אם קיוותה זיוה כי בתור אשת איש ו' עקרת-בית תשתעמם פחות מאשר בקיבוץ, באה המציאות ופתחה על פניה. חלומותיה להיות גברת לא התגשמו. בעלה היה פועל פשוט בבית-חרושת לטקסטיל. רוב שעות היום לא היה בעלה בבית. שכרו לא הספיק לחיי רווחה. זיוה נכנסה לתוך שיגרת חיים אפורים. היא לא השלימה עם גורלה. גם הילד שנולד לה אחרי שנה לא עצר את זיוה מנסיגה לחפש אחרי האושר. היא מסרה את הילד למשפחה ירושלמית, נפרדה מבעלה, עברה לגור במעברת תלפיות ש' בירושלים, חזרה למקצועה הקודם כספרית.

נערה ערומה במעברה

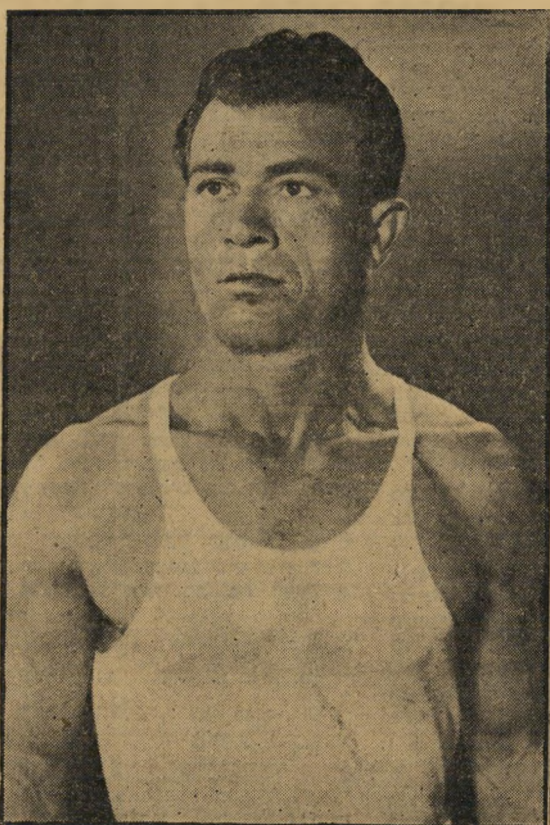
בירושלים פגשה זיוה את אלברט קדושים. הגבר החסון, שהיה מבוגר

ממנה בעשר שנים, שבה תחילה את ליבה. הוא היה מוצק, גברי ויפה. השניים הגיעו לידי הבנה. זיוה הפכה לאהובת אלברט. אלברט, אף הוא יליד מרוקו, קיבל עבודה כשומר-לילה במחנה הקודחים בחלץ. יחד עם זיוה ירד לבאר-שבע, שם השתכן הזוג באחד מצריפי מעברה א'.

כאן לא ארך הזמן עד שהתברר לזיוה כי אלברט קדושים אינו כה קדוש כפי שנראה בעיניה תחילה. על גופו היו צלקות במספר רב. כיד הדמיון הטובה עליו היה קדושים מספר כי צלקות אלה הן שרידי פצעים ממלחמת קוריאה. אולם ידידיו ש' הכירוהו ממרוקו, סיפרו כי צלקות אלה אינן אלא מזכרות מקטטה בקובלנקה. זרועותיו החסונות של אלברט, שבה היטיבו לחבק את זיוה, היטיבו עתה להכות בה במידה רבה יותר. החבורות הכחולות על עורה של זיוה התרבו מיום ליום. מדי פעם היה אלברט חוזר לצריפו כשהוא שתי, נחנק בהתקפות קנאה וזעם, מכלה את זעמו בגופה של זיוה. באחד הימים ראה את אהר בתו כשהיא משוחחת עם גבר זר. הוא הת נפל עליה וגזר את שערה.

זה כבר היה יותר מדי עבור נערה כמו זיוה. האהבה נמוגה מליבה. היא החליטה לעזוב את אלברט ולחזור לתל-אביב. „נמאס לי ממך, אתה לא שווה כלום!“ צעקה ב' אוזניו, לעיני כל השכנים. גאוותו הגברית של אלברט נפגעה. הוא קרע את בגדיה של זיוה מעליה, והשליכה ערומה כביום החולדה מחוץ לצריף. להנאתם הגדולה של תושבי המעברה.

אלברט היה בטוח כי במצב כזה, ערומה ומבושת וחסרת-כל, תחזור זיוה אליו, תכרע ברך לפניו שיקבלנה חזרה. אולם אלברט טעה בשיקוליו. הוא שכח להכליל בהם את יוסף ברדה, צעיר מרוקאי שגר

מניף הגרזן

אלברט קדושים, שזרק את אהר בתו הערומה לזרועות מאהבה החדש, ניסה להחזירה אליו בכוח הגרזן, פצע אותה ואת אהובה.

קרבת הגרזן

זיוה אזולאי ויוסף ברדה בפתח צריפם במעברת באר-שבע, כשזרועותיהם עודן חבושות, שבועיים ימים לאחר שגרזנו על ידי מאהבה הרשון והמאוכזב של זיוה, אלברט קדושים.

של אלברט, איך שהוא חוזר לצריף, ולא ידעתי מה לעשות. הדלת היתה סגורה. הוא שבר את הדלת. הוא חיפש ומצא אותי מתחת למיטה. הוא התחיל להרביץ לי כמו משוגע בגרזן. הוא הרביץ לי בידיים וב' רגליים ובכל הגוף. ירד לי המון דם.“

לזיוה לא נותרה הבחירה אלא לצאת מתחת למיטה. היא הפעילה אז באופן תת-הכרתי את נשקה הנשי. היא חיבקה את הגבר המשתולל, ליטפה אותו, נישקה את פניו ולחשה אליו: „אני אוהבת אותך, אתה הגבר שלי, מה קרה לך, אתה רוצה שאני אמות?“ נראה שליבו של אלברט נמס. הוא נרגע מטיפוחו, תפס אותה בידה וגרר אותה לשדה.

בשדה היתה באר עזובה. „אני אטביע אותך!“ צץ רעיון במוחו של אלברט. זיוה פרצה בבכי. קולות השוטרים והכלבים ה' מחפשים באפילה הרתיעו את אלברט מ' ביצוע זממו. הוא זרק את הנערה הקטנה לעבר משוכת-צברים. סיפרה היא: „מאחורי הצברים היה בור קטן. שכבנו בתוך הבור. הרם נול לי כל הזמן. לא היה לי כוח לדבר. שמעתי את השוטרים ושמעתי גם את ה' כלבים. אבל לא יכולתי לצעוק אליהם. אלברט שתם לי את הפה ואמר שיהרוג אותי אם אוציא מילה. פחדתי מהגרזן ו' שתקתי. שכבנו ככה שלוש שעות בתוך הבור הקטן. הבטחתי לו שאני אוהבת רק אותו ונתתי לו מה שאשה נותנת לגבר כדי להרגיעו.“

בשעה שלוש ושלושים לפנות בוקר הת' רומם אלברט קדושים מהבור וקרא לעבר השוטרים שהסתובבו במרחק קטן מהמקום. בבור נותרה רק שלולית דם וגרזן. „רציתי רק להפחיד אותה“, הסביר אלברט לשוט' רים שהקיפוהו.

שני ראשים כרותים

מאסרו של אלברט קדושים לא הביא לסיום הטרגדיה. זיוה ויוסף, מוועזעים לדין מליל-האימים, החליטו להתחתן ו' לבנות יחד משפחה, אולם אין באפשרותם להנשא. יוסף ברדה הוא בן לאשה נוצרית. הוא אינו יכול לשאת יהודיה באיץ.

השבוע ישבו זיוה ויוסף על מיטה דלה בצריף המעברה, מיואשים וחסרי-תקווה. „אני אוסף כסף כדי לחזור לצרפת“, אמר יוסף. „אם כבר אני צריך ללכת לכומר ש' יחתן אותנו, יש כמרים גם בחוץ-לארץ. בשביל זה לא צריך לבוא לישראל. אם אשאר כאן אצטרך להרוג את אלברט, לפני שיהרוג אותי. אלברט הבטיח לחברים שלו כי ברגע שיצא ממעצרו, יביא את שני הראשים החתוכים שלנו למשטרה. אני אר' הב את הראש שלי וגם את הראש של זיוה. אם ישוחרר ממעצרו, אני גוסס מכאן.“

בצריף ממול, עקב תמיד בתשוקה אחר זיוה. ברגע בו נעל אלברט את דלת צריפו בפני זיוה הערומה נפתחה דלת הצריף השכן, דלתו של יוסף ברדה.

יוסף ברדה לא היה אמנם יפה וחסון כמו אלברט קדושים. הוא היה בחור שקט וצנוע, עבד כסדרן-תנועה בתחנת האוטו-בוסים. הוא קיבל את זיוה בזרועות פתוחות לצריף הרווקים שלו. זיוה לא היתה בורנית ביותר. מאחר שבין כה וכה לא היה לה לאן ללכת, נשארה בצריפו של ברדה. כי יוסף, אשר לא היו לו צלקות רומנטיות על גופו, היה לפחות בחור הגון, שהרוויח את לחמו בכבוד ונמנע מלהרים עליה יד.

אלברט, שנדהם מצעדה הבלתי-צפויה של זיוה, ניסה להחזירה אליו בכל האמצעים. זיוה אפילו לא ענתה לו. ערב אחד התפרץ קדושים לצריף וריכוז ואיים על בני-הזוג ב' סכין מטבח. יוסף לא נבהל והרים כסא. במ' קום לתקוע את הסכין ביריבו, העריף אלברט לחתוך את צווארו הוא. בפעם אחרת ניסה אל' ברט לחנוק את זיוה, אך למזלה הופיע יוסף בזמן והצילה מידיה.

אלברט לא נר' גע. הוא חיכה להודמי גות בה יוכל להחזיר אליו את אהובתו ולח' סל את יריבו. צעקות הזוג בצריף ממול, בליל שבת לפני שבועיים, עוררו אותו. הוא נטל גרזן והופיע בפתח ה' צריף, היכה את יוסף בכתפו. מה שאירע אחר' כך לא היה ברור.

תוך דקות מספר עמ' דה משטרת באר-שבע כולה על רגליה. חמ' שה גיפים החלו לסרוק את סביבת המעברה, כלבי-גישוש הוזעקו מ' ירושלים. אולם שום עק' בות לא נמצאו.

שדוש שעות בבור

על מה שהתרחש אחרי שאלברט פצע את יוסף בגרזן, סיפרה זיוה אזולאי עצמה: „ש' מעתי איך שהם רבים והתחבאתי תחת המיטה. שמעתי את הצעדים

המלה הנכונה

אחת מתוצאות הלחאי של מיכ צע סיני בסתיו שעבר היתה עלייה ניכרת במכירות של יצרן דורי שמש ישראל, ובעיקר הורות למיבצע פרסום מיוחד במינו — זאת היא מסקנתו של שבועון אנשי הפרסום האמריקאיים, פרינסטון אינק, ה' מקדוש להצלחה מסחרית זאת שני טורים בגיליונו האחרון.

כותב פרינסטון אינק: ימים מספר אחר שכוחות ישראל שטפו מעבר לגבול, הפסיקה רוסיה את משלוחי הדלק ליש-ראל, וצמצמה בכך את אספקת הדלק הישראלית ביותר מ-20%. השלטונות נאלצו להגביל את התצרוכת בחשמל ובעת ובעונה אחת צצו חצי תריסר יצרני דורי שמש, שאינם זקוקים, כי ידוע, לחשמל. מכיוון שבישראל אין אפשרות להוציא פטנט על המלים "דור שמש", השתמשו כל המפעלים החדשים בשם זה לפרסום מוצריהם.

עניין לתלמידים. מירון מית, מפעלי מתכת אשקלון, ותיק יצרני דורי השמש ביש-ראל, חיפש דרך לשמור על ייחודו ולהשאיר את המלה ה' נכונה שלטת בתחושת הצרכן הישראלי. מנהל המפעל, הארולד סטאצן הצעיר, הגיע לכלל רע' יון מצויין, נועץ עם סוכנות הפרסום שלו, גורדון לבינסון, אילון בע"מ, והחליט על תח' רות בליים, שמטרתה היתה ל' החזיר את שם החברה, מירון מית, עוד יותר עמוק לתודעת הציבור.

התחרות הבטיחה פרסים רצי' ניים (פרס ראשון: 1000 לירות) למשתתפים שירכיבו את מספר המלים הגדול ביותר מן הדור' תיות המהרות את המלים דור'

מנהל, מירומית "סטאצן בתודעה. 57 אלף

שמש מירומית. התחרות נמש' כה עשרה ימים ומורים הודיעו על התעניינות פתאומית של תלמידיהם באוצר המלים העברי, חנויות ספרים מכרו מאות מ' לוגים.

פסוקי תנ"ך. מסיים פרינ' טרט אינק: מה שעשה את הת' חרות קשה במיוחד היא העוב' דה שהעברית, השפה החדשה' ישנה, מכילה הרבה מלים נשכ' חות או/י ידועות אך למעטים. כמעט מדי יום מתחשפות מלים חדשות לאוצר המלים הלאומי. כמה מן המשתתפים בתחרות הקלו מן תפקידו של חבר ה' שופטים בכך שציטטו את הפ' סוק בתנ"ך או במשנה, בו הופיעה המלה הבלתיידועה ה' מסוימת. כך שאין פלא שהזור' כה בתחרות היה זה שהגיש רשימה בת 57 אלף מלים.

ההוכחה המכריעה הצליחה ה' תחרות: מילות דורי שמש מירומית הוכפלה מאז התחרות.

אנשים

משכורת בלי יכיו

הציר החדש של ישראל לגאנה, ח"כ מפא"י לשעבר **אהוד אבריאלי**, גילה לא מכבר כי דעתו הפרטית היא שיש לפרק את הקרן הקיימת לישראל. אבריאלי, שעמד על דעתו זאת, סירב בתוקף כי ממשכורתו הח"כית תנוכה התרומה החד' שית לקרן הקיימת, המהווה מסלמעשה שהוטל על כל מקבלי המשכורות במדינה. . . . כאשר עלה יושבראש הכנסת **יוסף שפרינצק** השבוע על אניית שהם א/ק ציון כדי לבלות חלק מפגרת הכנסת על גלי הים, הזמינו רבקה הובל לסיר במתקני האנייה והסבירו לו מהם האמצעים הננקטים באנייה בשעת סערה. מילמל שפרינצק, מתחת לסיגאר העבה שהיה נעוץ בפיו: "סערה, סערה. לסערה בכנסת זה לא מגיע!". . . . לסערה אחרת, בין השליחים היש-ראליים באירופה, גרם השבוע גיבור ה' סוכנות ד"ר **רב יוסף**, שתקף קשות את השליחים בשעת ביקורו בגינואה, קבע במרירות כי "השליחים אינם מרויחים אפילו את לחמם!". . . . פגישה לבנית ביותר נערכה השבוע בירושלים בין מפקד לח"י לשעבר **נתן פרידמאן** לראובן לבין אחד מפקודיו לשעבר **ראובן ("רומק") גרינברג** והשיך עברדא"ל **סאדם אברג'וש**. נושאה של השיחה הממושכת: גידול כותנה בנגב, שהוא מק' צועו הנוכחי של פרידמאן-ליין מור. . . . להטוטי המספרים והכספים של שר-האוצר **דני אשכול** אינם חדשים — כך טען השבוע חבר-קיבוץ בכינוס משקי העמק המערבי, שהתקיים השבוע. סיפר הועד הראשי ההתיישבות העובדת הוקמה וועדת שלושה, בה השתתף גם לוי אשכול, ש' בדקה את תחשיבי ההתיישבות החקלאית ר' הגיעה למסקנה העגומה כי מאחר שדונאם חיסה הניב בימים ההם כממוצע 70 קילו' גראם גרעינים, לא תוכל משפחה להתקיים מן השטח שהוקצב לה. הדרו אשכול לט' עון: "ברובתי, יש לי הצעה מעשית שתקדם אותנו בעבודתנו. נקח בחשבון לא 70 קילו' חיסה בממוצע לדונאם, אלא 80, ואז תת' קבל הכנסה מספקת."

★ ★ ★

רמטכ"ל בלי דרגות

כשנודע **למנחם בגין** כי משה דיין יבקר בדרום-אפריקה בדיוק באותו זמן בו יבקר בה הוא, התלוצץ: "מה יש? **ג'ורג' יוספוביץ** אמר שאני ה"רמטכ"ל של מוגרבו". עכשיו תהיה לנו תחרות בין שני רמטכ"לים". . . . פחות שבעירצון

סופטל (ימין) ובגין במלון "דן" בחיפה חס, כמו באנג'יר

כמה עולה להחזיק יאכטה כזאת? ענה לו מורגן: "אדוני, אם אתה צריך לשאול שאלה כאלה, סימן שאינך יכול להרשות זאת לעצמך". המסקנה: מי ששואל אם המלחמה בשחיתות כדאית, מוטב שלא יח' חיל כלל. . . . ידידים של אנשי-החרות, חברה-הפרלמנט הדה-גוליסטי **ז'אק סופטל**, השתתף השבוע את ישראל לאלג'יריה, בה כיהן בשעתו כמושל כללי. מסקנתו: הא' רצות דומות מאד, גם האקלים דומה, חופה, הכנסת מן המפרץ לפיסגת הכרמל, דומה בדיוק לאלג'יריה, אם כי זו גדול כפליים. . . . אחרי שהצגת הדיבוק (המספרת על הצדיק שהוציא את הדיבוק מגופה של לאה, היא **הנה רובינא**) הצליחה בפאריס, ואילו הצגת מדיאה לא הצליחה למשוך קהל, אמר שחקן הבימה **שלמה ברוך** לחבריו בתיאטרון: "ואני אומר לכם שהצדיק היה צריך להוציא מגופה של רובינא דחקה את מדיאה, ולהשאיר שם את הדיבוק!". . .

היה ח"כ אחר של תנועת-החרות, **אריה בן-אליעזר**. הוא נזכר במעשה שאירע לו, בהיותו בן 16, בבית-הסוהר של המנדט, עת התנגש עם קצין ערבי. הקצין, שלא רצה להכותו בתפקיד, הזמינו החוצה ל' מאבק-אגרופים. אמר לו בן-אליעזר: "בסדר, אבל קודם תוריד את התגורה וסימני הדרגה!". הרמז: לדעת בן-אליעזר, היה על הרמטכ"ל להוריד קודם כל את סימני-הדרגה, לפני שיתמודד עם בגין באפריקה. . . . אני קדושה אחרת סיפר מ'שהיה ח"כ חרות בכנסת הראשונה, **הלל ("פיטר ברג" סוף)** קוק, כיום סוחר עשיר באמריקה, שבא לביקור קצר לארץ. כשעורר מ'שהו את השאלה אם כדאי לישראלים להיאבק לשינוי פני הדברים במדינה, סיפר קוק את הסיפור על המיליונר האמריקאי מורגן, שרצה למכור את ספינת-השעשועים העצומה שלו, שהיה לה צוות של למעלה ממאה איש. כששאל הקונה-המועמד "כן, אבל

פסוקי השבוע

● **עורך-דין עלוב-שם**, אחרי שדובר המשטרה יעקב נאש הודיע כי כלב המשטרה לא נשך שום אדם בהפגנת הדתיים, בניגוד מפורש לתעודת הרופא שקבעה כי האיש נשך: "בקרב יקום שרי-המשפטים בכנסת ויודיע כי בית-דין חוקר של כלבי-משטרה קבע שהרופא טעה".

● **שר-הדואר ד"ר יוסף בורג**, בחנוכת החיגוי הישיר מתל-אביב לחיפה ולירושלים: "אני מאחל לאזרחי ישראל לא רק שמועות טובות, אלא גם שמיעה טובה".

● **מנהל תיאטרון "זירה" הכמאי מיכאל אלמז**, בתבוע' למנוע את צו הסגירה אשר הוצא על-ידי העירייה נגד אולם ההצגות של תיאטרון: "כל המקיים אולם אחד בישראל, כאילו קיים תיאטרון מלא".

● **האלוף דוד מרכוס המנות**, ממפקדי צה"ל בימי מלחמת השחרור, כפי שצוטט השבוע בתסריט שהוכן לקראת הסרט פרשת חיי: "הבעיה שלי היא — לעשות מעשרת אלפים אצבעות אגרוף אחד".

● **הרב הראשי לישראל יצחק נסים**, בבקרו בקיבוץ העובדי-הציוני כפר-גליקסון: "טרם פגשתי יהודים אפיקורסים. פגשתי רק יהודים רשנים, אשר שוכחים לקיים מצותה. אבל אפיקורסים — לא".

● **ח"כ חרות לשעבר חלל קוק**, הודיע בכינויו "פיטר ברגסון", בהסתייגו בכינוס היהודי האידאולוגי ב' ירושלים באוני' נמרץ מתגל-הרוח של מפלגת-לשעבר: "רק לא, רק כן!" בכות לא נפתור את בעיותינו".

● **הסופר רב סדן**, על מפלגת הפועל-המזרחי: "הפועל' המזרחי ראוי יותר להיקרא מסייאות — מפא"י בתוספת פיאור".

● **הפיזימונאי דן אלמגור**, בצאתו למסע-גופש של שלושה חודשים באירופה, על מטרת גסיעתו: "עלי לאסוף מספיק חומר כדי כתיבת כמה פימונים חריפים ביותר כנגד אלפי הישראלים היוצאים מן הארץ לטוילי ורואה בחוץ-לארץ".

הקריירה המזהירה של מזכיר מדור הבילוש בתל-אביב, ששירת אדונים רבים מדי בלש אהב נערות

על התנהגותו של עמוס בבארים ואשר סירבו לשתף פעולה נגד מצפונם ונגד האמת.

פרשת שיטתית, שלא היה עדיין אסיר, באה לנובוק, זוהר והופשטטר כקראור בלתי צפויה. הם החליטו כי עדותו נגד הקצינים המתעקשים, על מעשים שלא עשו, עשויה לשמש מכשיר חשוב במלחמת עמוס בן-גוריון.

נובוק החל להפעיל את אנשיו. סמלי המחלקה לתפקידים מיוחדים, אשל (פרדילנדר) ועמרם שריבט ביקרו אצל שיטתית, הסבירו לו כי אפשר יהיה לעזור לו, אם רק יסכים לשתף פעולה נגד מפקדו, זאב שטיינברג ונגד הקצינים והסמלים האחרים.

שיטתית סירב. הוא ביקר את שטיינברג בדירתו, סיפר לו על הצעתם של אשל ושריבט. שטיינברג לא היסס, פנה מיד לסגן-מפקד המחוז יעקב קנר, ביקש ממנו להתלונן על נובוק בפני המפקח הכללי יחזקאל סהר.

שטיינברג לא ידע אז כי בעוד זמן קצר ישוב הוא בעצמו בבית-הסוהר, וכי תוכנית השטנים הגדולה היתה עדיין רק בצעדיה הראשונים.

★ ★ ★

אשה בתא

נובוק, הופשטטר וזוהר לא חדלו ממאמציהם גם לאחר ששיטתית נשלח לרצות את עונשו בבית-הסוהר. זוהר הזמין לכיתו את אשתו של שיטתית, פקידה בחברת החשמל, ביקש ממנה לבקר את בעלה האסיר, להסביר לו כי כדאי לו — לטובתו — להסכים להצעתו של נובוק.

שיטתית התעקש בסירובו. אולם אחרי שכמה אסירים התנפלו עליו בבית-הסוהר, היכו אותו מכות נאמנות, הודיע שיטתית לאשתו כי הוא מוכן לכל מה שיבקשו ממנו. הוא הועבר למחנה מעשיהו, חיכה בקוצר רוח לביקור הסמלים ממחלקת הקת"ם. בינתיים הורשה לאשתו לבקר אצל בעלה, לבלות עמו ביחידות שעות ארוכות בתאו, באין מפריע.

אולם המשימה החשובה לא הוטלה על שכמם של סמלים פשוטים. זוהר והופשטטר בכבודם ובעצמם נסעו למעשיהו, נפגשו עם שיטתית ביחידות, עזרו לו לנסח את הודעתו, שנכתבה ונחתמה בכתב-ידו. כשחזרו למטה הארצי, החזיקו בידיהם מיסמך יקר שהכיל את ההאשמות הבאות מפי הסמל המודח והאסיר:

- מפקד הגפה הרומית, יהושע בן-ארי, קיבל משיטתית חבילות-בשר, ללא תשלום.
- סגן מפקד מדור הבילוש בתל-אביב, יונה גילביץ, קיבל חפצות סיגריות במתנה מאנשו העולם התחתון, שנחקרו במדורו.
- הקצין אביגדור קצנלבוטן, מפקדו לשעבר וחבר בית-הדין המשמעתי בפניו נשפט, קיבל מכונת-כתיבה לביתו, ממקור מפוקפק.
- הקצין זאב שטיינברג, מפקדו של שיטתית, קיבל מתנות מאנשי העולם התחתון.
- הסמל מנשה ברדיין, חברו לעבודה, עישן חאשיש בבית-המרתף התורכי, ברחוב פינס בתל-אביב.
- הסמל דוד ליבוביץ, חי על רוחה של זונה.
- הסמל שמעון פרנקנטל היה נוהג לקבל בשר וירקות מהכיסים הפולניים בפרו, וכמו כן גנב עשרים לירות זהב מתוך הסכום שנמצא לאחר הגניבה בקונסוליה ההולנדית בירושלים.

שיטתית, זוהר והופשטטר ידעו כי כל ההאשמות האלה הן שקר מחלט. יותר מזה: אף לא אחד מכל האנשים ששיטתית האשים לא הועמד מעולם לדין על האשמות אלה. חלק מהם אף משרת עדיין במשטרת ישראל.

★ ★ ★

חי משפחה במאמר

רגע בו נחתמה ההודעה, נחרץ גורלם של שטיינברג וסמליו. האנשים, שידעו יותר מדי על סגור-מפקד הכללי עמוס בן-גוריון, הושמו במעצר, הושמטו ללא רחמים בכל רחבי הארץ, בעזרת מכתביו של יחזקאל סהר לראש הממשלה, שפורסמו ברבים.

שיטתית קיבל את הפרס המגיע לו: הוא הועבר ממעשיהו למחנה משמר-הגבול בפתח-תקוה, שם הסתובב חופשי והועסק בתפקידים מנהלתיים במחנה. אשתו היתה מבקרת אותו בתכיפות, מוסעת למחנה וחזרה במכונית משטרה, שהועמדה לרשותה בכל פעם שבועה הרגיש צורך בחברתה.

לפני שבועות אחדים שוחרר שיטתית ממעצרו. הוא לא היה צריך לדאוג לפרנסתו. לכך דאגו כבר אחרים: בניגוד לשוטרים מפורסמים אחרים, שהמשטרה מסרבת לדאוג לעתידם לאחר שנפצעו בשירותיה או פוטרו ללא פיצויים, סודר שיטתית מיד בעבודה אחראית ומכניסה, המתאימה כמובן במיוחד לאדם שנשפט על קבלת שוחד, התרועעות עם פושעים ומעילה באימון.

השוטר שגורש מהמשטרה, אחרי שבית-דין משמעתי קבע כי "הטיל קלון על השם הטוב של משטרת-ישראל", נתמנה כמחסנאי במפעל החדש של חברת החשמל בסוכר, ליד יבנה.

ליצאנית הנמצאת בסביבה, מוציא מכיסו את דמי התשלום, מסביר לה כי הלקוח הוא סמל משטרה.

ביקוריו של שיטתית, העידו הרועים, היו תכופים ביותר. בדרך כלל היה הסמל מבקר במקום אחת לשבוע, עוזב אותו בחברת אחת הגברות. לעיתים קרובות לא היה מסתפק בשוה כסף, היה דורש כסף ממש.

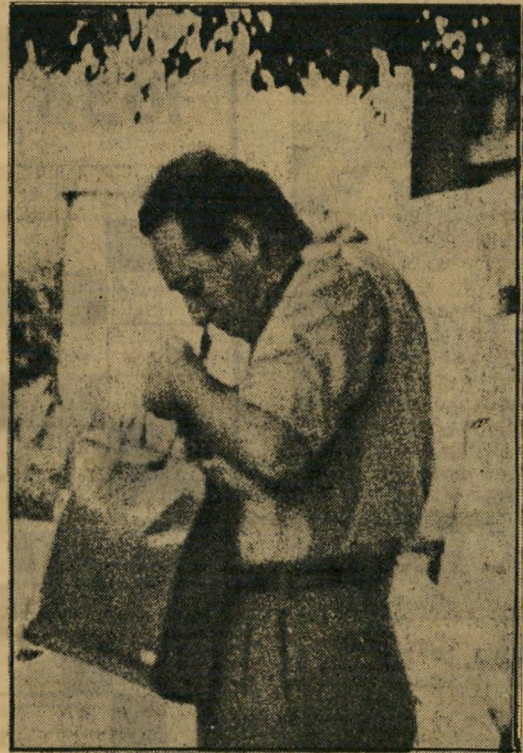
"פעם ביקש ממני הלאה של 10 ל"י. נתתי לו כנראה לירה אחת בסעות. הוא הלך וחזר בערב ואמר שטעיתי. אחרי כמה ימים ביקש ממני עוד הלאה. רציתי לתת לו חמש לירות, והוא ביקש עשר. אף פעם לא החזיר לי את הלאהות שקיבל ממני", סיפר הגינאי הגדול בעדותו בבית-הדין המשמעתי.

★ ★ ★

שעון למזכיר דייקן

כספים ויצאניות לא היו חולשותיו היחידות של מזכיר מדור-הבילוש. לעיתים קרובות היה שיטתית סועד על חשבונם של הרועים ובעלי מועדוני-קלפים. השוטרים, שהיו מזדמנים למשרדי מדור-הבילוש בתל-אביב, היו יודעים כי בכיסו של מזכיר המדור אפשר למצוא תמיד קופסת סיגריות אנגליות משובחות, המוצאות במצית מובחר.

לטעמו הטוב של שיטתית יצאו מוניטין בין כל שוטרי

ממלשעבר שיטתית
האשה ביקרה בבית-הסוהר

תל-אביב. משום כך, כנראה, לא התפלא איש מהם להיווכח באחד הימים כי דייקנותו של מזכיר מדור-הבילוש הגיעה לממדים קיצוניים כל-כך, עד שהוא גאלץ להשיג לעצמו שעון יקר ביותר מתוצרת בית-החרושת דוקסה. רק בבית הדין המשמעתי הוברר מקור השעון. גם הוא — כהלאות, כסיגריות וכסעודות הרשנות — בא מכיסיהם השופעים של רועי-הזונות התל-אביבים, שדאגו בצדק ליחסים טובים במיוחד עם אישיות רמת-מעלה, כמו מזכיר מדור-הבילוש של מחוז תל-אביב.

מרבית שוטרי המדור ידעו על כל הדברים האלה. אולם בלא עדות מרשיעה של ממש, לא רצה אף לא אחד מהם, או מקציני המחוז, לגעת באיש אמונו של שמאי זוהר.

★ ★ ★

כל אנשי נובוק

מש באותם הימים בהם החליט בית-הדין המשמעתי להיות את שיטתית ולפטרו מהמשטרה, עסקו קצינים אחרים של המטה הארצי בפעולה משטרתית אחרת לגמרי. היו אלה הקצינים מאיר נובוק, איש הקשר בין המשטרה לש.ב. שמאי זוהר, ראש המחלקה הכלכלית, ואפרים הופשטטר, ראש המחלקה הפלילית. הם עסקו בהכנת פרשת התביעה של מפקדם, עמוס בן-גוריון, נגד שורת המתנדבים.

אחת המשימות החשובות שעמדה בפניהם: מציאת חומר מרשיע נגד אותם קציני המטה והמחוז, שידעו יותר מדי

ב אחד מימי הקיץ שעבר נכנסו השוטרים יעקב פרנקנטל ויצחק נוימן לחדרו של מפקדם, ראש מדור-הבילוש במטה מחוז תל-אביב, ע.מ.מ. זאב שטיינברג, סגרו היטב את הדלת מאחוריהם ומסרו לו את האיגרות-מציה האחרונה שקיבלו מאחד ממודיעיהם. הידיעה שמסרו השוטרים למפקדם באותו יום, היתה שונה תכלית השינוי מהידיעות השיגרתיות שהיו מוסרים לו בפעמים אחרות: נוימן נפגש עם רועה-הזונות שמעון ("הגינאי") פרדמן, שהתלונן באוזניו על מזכיר מדור-הבילוש, הסמל שמעון שיטתית.

שיטתית לקח ממני 60 לירות תמורת סגירת התיק, שנפתח נגדי בנפה הצפונית עלידי הסמל יונה סירקיס", סיפר הגינאי לנוימן.

שטיינברג פעל במהירות. הוא פנה למפקדו, ראש הענף הפלילי במטה המחוז, ס.מ.מ. אריה נאור (שמילגובסקי), סיפר לו על הידיעה שקיבל משוטרי. נאור פנה רשמית למטה הארצי, שמיינה את ע.מ.מ. חיים אונטי כקצין חוקר. תוך ימים אחדים הושלמה החקירה: אנטון הודיע למפקח הכללי כי יש יסוד להעמיד את שיטתית לדין משמעתי. סהר מינה את מפקד מחוז ירושלים, מ"ז לוי אברהמי, ל-אב בית-הדין, ואת הקצינים יצחק אריאל ואביגדור קצנל-בוגן, לחברים. פסק-הדין, שהוצא פה אחד: שיטתית יורח מתפקידו, יפוטרו בקלון מהמשטרה, יאסר לשנה.

★ ★ ★

תפקידים כלדיים בהחלט

שמעון שיטתית התגייס למשטרת ישראל ימים מעטים לאחר שעלה לישראל ממרוקו. הבחור הצעיר בן ה-21, שהציג בפני קצין-כוח-האדם של המשטרה תעודת-הגמר של בית-ספר עממי, גויס מיד לשירות, שובץ בתפקיד נהג במטה הארצי.

כשהוקמה המחלקה לתפקידים כלליים במטה מחוז תל-אביב — כיום מחלקת התפקידים המיוחדים, המקיימת את הקשר עם הש.ב. — חיפש מפקדה, אביגדור קצנלבוטן, שוטרים מוכשרים במיוחד. הוא בחר ביניהם גם את שיטתית, שהפך עד מהרה לאיש אמונו.

שיטתית (שאינו קרוב של הש.ב.) הוכיח כי הוא מתאים למחלקה הכללית. תפקידיו במחלקה היו כלליים ביותר. הוא הצטיין במיוחד כמשרתו האישי של קצנלבוטן, עסק באמונה בענייני הפרטיים — קניות בשוק, רכישת כרטיסי-קולנוע והסדרת ענייני כביסת המדים במחסן האפסנאות. מסירותו של שיטתית למפקדו זכתה להערכה מתאימה. הוא זכה בשני הסרטים של סמל ב', הועבר משו"כ ל-מדור הבילוש המחוזי בפקידו של שמאי זוהר, כיום ראש המחלקה הכלכלית במטה הארצי.

גם זוהר הבחין עד מהרה במסירותו האישית של שיטתית למפקדו. הסמל הוריו היה נראה לעיתים תכופות בשוק הכרמל בתל-אביב, כשהוא נושא בורעותיו את חבילות הירקות, הבשר והמכולת של משפחת זוהר. שיטתית עסק בהצלחה בהכנת חגיגת בר-המצוה של בנו של זוהר, הזמין אישית את העוגות בקונדיטוריה בן-יהודה בתל-אביב.

בשעותיו הפנויות מעסקי משפחת זוהר, טיפל שיטתית במלחמה בנזות. תפקידיו הקודמים במחלקה לתפקידים כלליים התרכזו בעיקר בבילוש רצוף בבתי המלון התל-אביבים, שם הכיר תוך כתי עבודתו את כל פרוצדורות העיר.

★ ★ ★

זוהר מתווך — שיטתית זוהר

ה יכרותו של הסמל שיטתית עם פרוצדורות תל-אביב היתה אישית ביותר. בשעות הפנאי מתפקדו היה מזכיר מדור הבילוש נראה כשהוא מבלה בבתי-קפה ומועדונים לילה, בחברת מפקדת ביותר, מסייר בשעות מאוחרות בלילה בחברת עבריינים ורועי-זונות, מסיים את הסיום באחד מבתי-הבונות שבקרי.

שוטרי מטה המחוז זוכרים עדיין את אותו יום בו פרצה אחת מ"עבודות" רחוב הירקון בתל-אביב למשרדו של זוהר, תבעה ממנו להכריח את שיטתית, פקידו, לדאוג לעתידה. לאחר שאישרה הכניסה לירקון.

שיטתית היה כבר נשוי באותה תקופה. אשתו, ששמעה על המקרה, תבעה גט. זוהר היה נאלץ להשתיק את השערוריה, תיווך בין שיטתית לאשתו, עזר לפרוצדורה לחזור למרוקו, ארץ מולדתה.

אולם קשריו של הסמל שיטתית עם אנשי העולם התחתון בתל-אביב נפרשו במלוא הקיפם רק בעת בירור משפטו בפני בית-הדין המשמעתי. רועי הזונות, הגינאי הגדול והגינאי הקטן (דוב ליפנר) שהופיעו כעדי התביעה, גוללו בפני הקצינים הנדהמים חשבון-הוצאות ארוך של תקופה ארוכה, שעבר מכיסיהם לכיסו הסמל המצלית.

הקשר בין מזכיר מדור הבילוש ורועי-הזונות שבקרון הרחובות בן-יהודה ואלבני היה פשוט מאד. שיטתית היה מבקר מפעם לפעם במקום, רומז לאחד מהם כי הגיע הזמן להפגישו עם אחת העובדות. הגינאי היה קורא

יעץ הפנומן הספורטיבי מיד עם הגיעו לארץ: "כדי להשיג הישגים טובים בספורט, לא די בכוח גופני, ביכולת מלידה, באימון וברצון. צריך גם מזל ויום מוצלח". ספורטאי ישראל, להם חסרו ארבעת הנחונות הראשונים, איחלו לעצמם מנה משולשת של מזל.

כדורגל

חובשת הקיץ

על יציאתו עם נבחרת, הפועל "תל אביב לאירופה, לשורת מיש" חקים, כותב שייץ גלזר:

חופשת-קיץ זה דבר מצוי. ביחוד לשח"קני כדורגל. כל השנה אנחנו עובדים בכל ימות השבוע, לא יוצאים מהבית ביום ששי ושבת, ומח"כים למישחק. בשבת מתעייפים כמו חמור, רים, ולפעמים גם שוכרים רגל או שתיים. רק בקיץ אנחנו יכולים לחיות כמו כל בני-האדם: הולכים לים, משחקים קלפים עד מאוחר בלילה ביום ששי. בקיץ, החיים הם יותר חופשיים.

כדורגלנים יכולים לעשות המון דבר"רים בחופש: אפשר לשבת בכסית עד מאוחר בלילה, ביחוד אחרי שהאנשים כאן התחילו להתלבש יותר יפה אחרי שינו את צורת בית-הקפה. בעונת הכדורגל לא הייתי צריך לבקר בכסית, כי אז היו רואים אותי כל הזמן בעתונים. עכשיו, שלא משחקים, אני צריך להראות שאני חי ולבקר בכסית.

חוץ מזה, הקיץ זה זמן מצויץ לעשות ילדים, ביחוד בשביל כדורגלנים. ראיתם איך שחזורוב עשה שניים בבת אחת, ומלבדו עוד כמה כדורגלנים מחכים ליורשים בשטח הכדורגל, שלא לדבר עלי. אני כבר מרגיש את הבעיות שלו.

כתבות במקום בעימות. עד לרגע האחרון ממש לא ידעתי אם הפועל יקחו אותי לאירופה. זה ידוע שאני שחקן לי ייצוא, ובחוקי-לארץ יש לי כבר טוב, ו"הפועל ראו שאי-אפשר לנסוע לאירופה עם ג'ילדים, לכן הוזמנו אותי ואת אברהמילה בנדורי ממכבי לנסוע איתם. שמעתי שהם עשו את זה מפני שבחווה של ארסנל היה כתוב שבלי שייץ אין להם מה לבוא. בהתחלה לא ידעתי אם אסע. היו לי קצת קשיים בעבודה. עכשיו זה הזמן ש"כולם נוסעים לחופש למסולה וצפת, ובי"אגד לא רצו להפסיק את עונת-החירות ועיכבו את יציאתי. אבל בסוף הכל הס"תדר, והייתי צריך לרוץ כמו משוער לסדר ביום אחד את כל הסידורים.

זהו גורלו של כדורגלן: אפילו בחופש לא נותנים לו לנוח. תארו לעצמכם איזה חופש היה זה שהורדתי בו ששה קילו מהמשקל. אני מקוה שהמסע יצליח. הפעם אני לא רוצה להביא ארצה שום מתנה ושום דבר, מלבד הצלחת-המסע. בשביל מה אני צריך להביא דברים, ששוטרי-המסע יחרימו לי? במקום זה אני אשלח כתבות, שם תוכלו לקרוא את כל האמת על המסע לחו"ל.

במסלול

אולימפיאדה של חרשים

נינה פנומורבה, זורקת הדיסקוס ה"סובייטית שנתססה לפני שנה בלונדון, בעת שגנבה כובעים בחנות. נבחרה לסגל האת"ליטים הסובייטים שעמדו לצאת שוב לברי"טניה, אולם פרשה מרצונה בטענה ש"בי"קורי האחרון בלונדון השאיר בי רושם מכ"א... התאחדות הכדורגל בי"ישראל הוזמנה את השופט סמואל ליבוביץ"לאירוהה חגיגות בתשעה באב... קבוצ"צת הכדורגל של גאנה עורכת טיור בלבנון. נעשו סידורים מצד חוגים ישרא"ליים לשלוח את הקבוצה לבקר גם בישר"אל... הסיכויים הראשון של מישחקי הגביע והליגה בכדורגל יתחיל ב"2 בי"אוקטובר... נבחרת ישראל בכדורגל הוזמנה לארצות-הברית למישחקים בעת חגיגות העשור... קבוצת הכדורגל הקאפריסאית אומיה שיגרה מכתב להתאחד"ות לכדורגל בישראל, בו ביקשה להמציא לה מאמן ישראלי... תשעה אילמים חרשים יצאו השבוע באניה חיפה לאיסלנד, כדי להשתתף באולימפיאדת החרשים-אל"מים. הקבוצה כוללת קבוצת כדורסל ומלחה.

מכביה

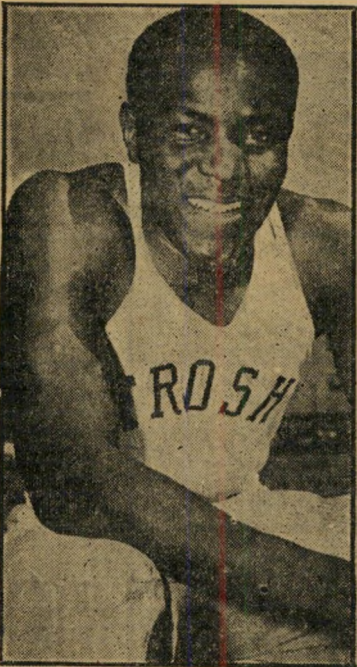
שן הבינה

21 יריות תותח ומאות יונים צחורות שתופרחה באח"ר יציגו בעוד חודש ימים את פתיחת המאורע הספורטיבי היהודי ה"מקיף ביותר — המכביה החמישית. רבבות האזרחים הישראליים ואלפי תיירים, יוכלו לחזות במשך עשרה ימים רצופים * כי 600 ספורטאים מ"24 מדינות, ועוד 600 ספורטאים ישראלים אשר יתחרו ב"18 מקצועות החל בהרמת משקלות והאבקות וכלה בכתירה וקריקט, שהוכנסו לראשונה בתחרויות המכביה.

יהיה באפשרותם לחזות בתחרויות את"לסיקה בהשתתפות אתליטים בעלי שם ע"למי כבוב ("הכומר המעופף") ריצ'ארדס, אשר הופעתו במכביה הרביעית נדחתה ב"רגע האחרון, או באלוף העולם בהרמת משקלות — היהודי ברגר.

תהיה זו הגדולה במכביות שנערכו עד כה. כרגיל, נדחו הכנות ואימוני הנבחרת הישראלית עד לרגע האחרון. רק בשבוע ה"אחרון הוזמנו הנבחרות השונות למחנות האימונים כדי שתוכלנה לייצג את ישראל במפגן הספורט היהודי.

מזל כפול שדוש. אולם אם לא היה אסון בכינוס מאוחר של נבחרות הכדורגל והכדורסל, קשה היה להבין את אי הכנה האתליטים הישראליים, כי האתלטיקה ה"י

אתליט ג'ונסון

אף שחור, יד לבנה

קלה — השן החולה של הספורט הישראלי, היא במצב של גיוון וריקבון. לכן, היתה זו הפתעה לאתליטים שכונסו השבוע במכון וינגייט בנתניה, כשהובטח להם להביא, אם כי במאוחר, רופא שיניים של ממש. היה זה כושי צעיר (21) וענק (1.87,5 מטר), שירד השבוע ממסוס בשדה התעופה בלוד לביקור של שלושה ימים בארץ — רייפר ג'ונסון.

הכושי פחוס האף ובעל כפות-הידיים הלבנות, היה אמנם רק סטודנט לרפואת שיניים באוניברסיטת קליפורניה, אולם ב"מקצועות האתליטיים הוא נחשב לאתליט הרבי-גחני הטוב ביותר בעולם, בעל השיא העולמי בקרב עשור — עשרה מקצועות האתלטיקה הקלה — שנערך משך יומיים. הישגיו של ג'ונסון בכל אחד ממקצועות קרב העשור טובים בשמונה מקרים מהשיא הישראלי במקצועות אלה. ג'ונסון, שהוא גם כדורסלן, כדורגלן, שחקן בייסבול ואוסף מטבעות נלהב, ניסה משך 36 שעות שהותו בארץ לשפר את סגנונו של אתליט ישראלי, להורות להם שיטות אימון ועבודה חדשות. אם יצליח ג'ונסון בחיפיו השן החולה ו"הפיכתה לשן בינה, יהיה זה שיא נוסף וחשוב בקריירה הספורטאית הארוכה שלו.

* לראשונה בתולדות המכביות לא תתקיים המכביה בתקופת-המועדים. מועד המכביה נקבע לפי התאריך האזרחי, אולם בגלל השנה המעוברת הוא חל הפעם לפני ה"מועדים.

אריסטונו

היותר טובה בסגירות פילטר

תשבץ העולם הזה 1035

		8	7	6	5		4	3	2	1
13				12		11			10	9
	18				17			16		15
						21			20	19
							23			22
	24							26		25
		28		27						
						31			30	29
	32									
						35				34
	37		36							
				39						38
					42	41				40
							45		44	
		47			46					
					49					48

רב; 9. ספר תנ"ך; 11. מופעל בעז"רת מכונה; 13. הר; 15. שם פרטי, נקבה; 17. מבנה חקלאי; 18. משקה מרענן; 20. אלוף צה"ל; 23. עב; 26. חוקר וירוסים; 27. שוטה; 28. שמו הפרטי של השר ארן; 29. ציוד; 31. לעתים היא מוסיפה לתמונה; 32. חי"סול; 34. חומה; 35. תופעת לוואי לגשמים; 37. תכונה אנושית; 39. לא סגור; 42. נס; 44. תופעת לוואי ל"שמש; 45. מאתים ועשר; 47. מילת קריאה.

33. פרק תהלים שפסוקו השני מת"חיל במלים "יקום אלוהים, יפוצו אויביו"; 35. פרי בלתי-בשל; 36. מעמסה; 38. בלשן; 39. תעלה; 40. סוף; 41. מעצמה ידידותית; 43. ה"חייה הרוסית; 44. שגריר; 46. בית-חרושת לשמלות; 48. ממלכה אירו"פאית; 49. אחד מעקרונות המהפכה הצרפתית.

מאונך: 2. כסא; 3. בירת אוסט"ריה; 4. מיכל מים; 6. דינה ליעקב; 7. הוגה תורת הגזע הנאצית; 8. מע"33. פרק תהלים שפסוקו השני מת"חיל במלים "יקום אלוהים, יפוצו אויביו"; 35. פרי בלתי-בשל; 36. מעמסה; 38. בלשן; 39. תעלה; 40. סוף; 41. מעצמה ידידותית; 43. ה"חייה הרוסית; 44. שגריר; 46. בית-חרושת לשמלות; 48. ממלכה אירו"פאית; 49. אחד מעקרונות המהפכה הצרפתית.

בני סמחה
ספרים ומוסמכים
ת"ת 12
כתות שנתיות בצ"ב לעצירים

אכתה קיט פרות

זה, כמובן, יכול לקרות רק לירושלמי. הוא רואה נערה ברחוב, הנושאת חן בעיניו. מה הוא עושה? ניגש ופותח בשיחה באמי תלה כלשהי? מנצל את ההזדמנות כשהיא שואלת לכתובת מסוימת? לא! הוא בולע רוק וכחב אל רותי שתמצא לו אותה. "בלי-שבת ה'26 ב'ולג", כותב הירושלמי, ששמו וכתובתו שמורים אצלי, בשעה 10 בערב, עמדת ליד קולנוע עדן בירושלים, וראיתי שתי נערות ונחור, כשהם עומדים ומשוחחים. הנחור ואחת הבנות הסבירו לי נערה השנייה כתובת הנמצאת בשכונת יגיע כפי. ניסיתי לבוא לעזרה, אך חסר לי אומץ-לב. "לחיות" אותה עד המקום עצמו, וכשראיתי שהיא כמעט הגיעה למחוז חפצה, ניגשתי ושאלתי אם היא יודעת היכן זה רחוב עמוס? היא הדריכה אותי לשם, וב' טרם הספקתי לדובבה — בא לקראתנו איזה זוג, שכנאה המתין לה, והם המשיכו יחד. אני המשכתי ללכת וחזרתי מיד על עקבותי. היא הספיקה לשאול אותי אם מצאתי את הכתובת. השבתי כי בינתיים הגעתי מאוחר מדי והמפגש נעלם.

"זה כל מה שאני זוכר על עניין זה, אבל זה מספיק היה להוציאני מן הכלים על חוסר העות. היא מאד נחמדה, ואני פשוט מש' תוקף להכירה. אני בטוח שהיא רוקה ובת תל-אביב או חיפה — וזאת לפי הצורה בה התלבשה. אתן לך תאור של שלוש הדמויות. אולי זה יעזור לך.

היא לבשה שמלה בצבע התכלת הדוקה לגוף גבוה, נעלה נעליים לבנות נבוהות-עקב. היו לה עגילים לבנים. שיערה היה בלונדי, עם תסרוקת מורמת, ועיניה ירוקות או כי חולות. **הכרתה** לבשה שמלת-פסים צהובה-חומה, ונשאה תיק עור ביד. **החברה** של החברה לבש מכנסיים אפורים וחולצה לבנה. זה כל מה שאני זוכר...

פשוט נערות

"אנו שלוש בנות, כולנו צבריות בנות תל-אביב והסביבה"

ציפור קטנה לחשה לי ש...

בשבע שער, נכנס למעדון התיאטרון קצין המשטרה יששכר בן-דוד, גיבור פרשת הגברת שלום, בלחית ארבעה חברים, השיב לשאלתה של מאירה גרא, המארחת, מה ישות: "רק תה". לאחר שהציץ בשעונו, הכותף: "בעצם, השעה היא רק 2.30, אני שותה תה רק אחרי ארבע בבוקר". לבסוף, כאשר פנה ללכת, אמר בחיך: "אינני אומר שלום. האם לא שכחתי פה את האקרה במקרה?"

מרתף היין במועדון יתחיל לאבד את משי מעות המיוחדות אם יתחילו כל האורחים לבקש חלב, כפי שעשו זאת האורחים האבי זוטם מאנה... אגב, אותו לילה בו ה' גיעה משלחת השרים מאנה ארצה, נראו ב' מועדון דוד הכהן והציר המיועד לגאנה, אהוד אבריאלי, כאלו הם נהנים מבדיחה פרטית, שרק שניהם בלבד, ולא אחר, מכינים אותה...

אפשר לראות במקום לעתים גם את מויש פרלמן, כשהוא מזמר ומנגן שירי פלמ"ח, כדי לשעשע אורחי-ממשלה ותיכירים, הנהנים ממה שהם מכנים "האחירה הישראלית ה' פנטסטית".

... שושיק לביא, אשתו הצעירה והחמודה של אריק לביא משלושת המיתרים, הנמצאת יחד עם בעלה בפאריס, מתכוונת בריצונות לקאריירה של שחקנית קולנוע. אמרגניתו של אריק החליטה לעשות ממנה כוכב, ושרי שיק הקטנה, אותה ראינו בתל-אביב לבושה כמעט תמיד מכנסיים צרים ובגדים בוהמיים, פחות או יותר, החלה להתלבש בדגור רב,

רציני, זוהי בדיוק הכתובת שלך.

שיא האומץ: להפסיק מיד אחרי אכילת הבוטן הראשון.

היא רוצה חברה

(1035/32) עושה בתל-אביב לרגל לימודיה. בדרך כלל, היא בת רעננה. היא רוצה ל' הבטיח לעצמה, לשנת הלימודים הבאה, חב' רה סלונית תל-אביבית, שחבריה יהיו מעל לגיל 17. מובן שאין היא רוצה לדבר כלל על מראה, זה לא חשוב. אך היא מבטיחה שהיא "לגמרי לא מכוערת".

זה, מה שאני מכנה מכתב מרתק ומעניין.

סטודנט עץ אופנות

הוא איננו רכוב על סוס לבן, לא על מכונית, כי אם על אופנוע, אם את רוצה מקום במושב האחורי, כתבי ל' (1035/33).

אולם עליך לדעת שהוא סטודנט בטכ' ניון, בן 21, וכותב להכיר ביק', אם כל זאת עוד לא מרתיע אותך, ואם את בת 17-19 — סתמיין.

צחק מי שצחק...

היא צוחקת למדורי, לרמת המכתבים בו, מעירה הערה על דמיוני, ואיננה יכולה להבין כיצד הגיעה לכתוב אלי (1035/35): "זה זמן רב שאני קוראת את מדורך, ו' אף-על-פי-כן, אני מודה, התייחסתי אליו ב' זלזול. הוא הזכיר לי את מועדוני הלבבות השבורים באמריקה, שאודותיהם ראיתי קרי

נערת השבוע

"אמא לא בבית", אומרת בקול תי' נוקי ננרה, לבושה מכנסיים קצרים, לגובה סדרן העומד בפתח. הנובה מגיב מבט חסוף ברגליה הארוכות ופונה לדרכו. ניכר בו שאין הוא מס' חובב במקומות הנכונים, שאלמלא כן היה מכיר בה את יהודית עמיר.

יהודית, במקרה שלא ידעתה, פרט להיותה אשתו וגאווה של שחקן הבימה שלמה בר-שביט, היא שחקנית באוהל, שקיבלה ביקורות לגמרי לא רעות על משחקה בקצרת העץ.

יהודית התמירה ויפת-תואר, כר' בות אחרות, שאפה לשחק כבר מיל' דות, החלה להגשים את כוונותיה ב' שירותה בצבא, כאשר היתה בלהקת הנח"ל.

לשאלה אם שלמה מעודד אותה בקאריירה, משיבה היא: "כמובן. זה היה ברור שלכתחילה, שאני אהיה שחקנית. הצרה", מוסיפה היא, "היא שאני נשואה לשחקן מפורסם". זו הסיבה מדוע חברה לעצמה שם אחר. הדך לאוהל היתה רצופה תפקידי סטטיסטי וריקוד בהבימה, הופעה עם דזיגאן ושומאכר, ודריה-מי. שאיפתה: לשחק תפקידים רבים ככל האפשר, בעיקר במחזות מודרניים. תפקיד נכסף לארדוקא מודרני: זה של ויאולה השני-עשר לשייקספיר.

יהודית, או ג'ודי בפי ידידיה, מוצאת גם זמן להמשיך בלימודי המחול שלה, בפיתוח הקול, וברכייה על גבי התספה של שלמה, כאשר אין הוא משתמש בה. בשבתות נהגת היא לישון עד שעה מאוחרת, וכאשר אין היא עושה זאת, לקרוא בכתבי-יד המקצועיים עליהם היא מנויה.

"אה", אומרת היא באנחה, "אני מקווה לשחק פעם תפקיד של מרשעת", ואל תשאלו אותי אם יש לה נתונים טבעיים לכך או לא, משום שלו גם ידעתה, לא הייתי אומרת לכם.

ללכת בנעליים גבוהות-עקב, ובתסרוקות ה' מבגרות אותה...

גרשון פלוסקין, במאי הקאמרי המתכונן לביים את מארוס, על עצמו: "אלמלא הייתי עצל כל-כך, הייתי בחדאי מתעצל עוד יותר..."

כאשר ביקר שלמה בר-שביט, שחקן ה' בימה, באיטליה, צילצל אל הקונסוליה היש' ראלית ברומא, כדי לברר את כתובתה של חיה הררית. "אדוני", השיבו לו, "מי זו חיה הררית? מעולם לא שמענו עליה..."

הכל אודות גולדה

בראיון מיוחד שננתה שרת החץ, גולדה מאיר, לכתבת ירחון נשים אמריקאי ידוע, מספרת היא, בין השאר, שהיא קמה ב-6.30 בבוקר, מכינה ארוחת-בוקר לעצמה, ולעתים קרובות גם בשביל אורחיה, קוראת עיתונים, מגיעה למשרד ב-8, הולכת, לאחר חציייום עבודה מייגע, לסעוד צהריים בביתה, שוב עם אורחים, במכונית שהממשלה העמידה

קטורות רבות — שאותן אני אוהבת לגזור ולשמור — וצחקתי הרבה.

"אם את חושבת למצוא במכתבי זה משהו מקורי ומפוצץ אשר תוכלי לפרסמו בראש מדורך כבומבה של שבוע, הרי נכונה לך הפתעה רבתי. דמיוני אינו כה עשיר כשלך, ולא אוכל להגיע לרמתם הספרותית הגבוהה של המכתבים המופיעים במדורך. אך מצד שני, אחד העקרונות החשובים שלי, הוא לי' הימנע מחיקוי אחרים, ולכן לא אכתוב ברוח מדורך, אך מקוה אני בכל זאת שגם לכתורה לאאוריגנילית כמוני ימצא מקום.

ברור לי כי תתפלאל מדוע, לאחר זמן כה רב, אשר בו לא הערכת את מדורך, והתיי' חסתי אליו בביטול, החלטתי כעת לכתוב לך. אודה, כי גם אני עצמי אינני יודעת מדוע אני עושה זאת. רבות הרהרתי בדבר, ואף נסיתי להסביר לעצמי את פשרו, אך אינני יודעת אם הצלחתי להגיע לפתרון הנכון. ויותר יקשה עלי להסביר זאת לך.

"היה לי חר בכתובתו הנגיני מאד, ו' דימיתי כי אהבתי. אנו נפרדנו, ואני הת' חלתי לשבת בבית ולא לצאת. חברי המעטים ניסו לשעשע אותי, אך לא מצאתי עניין ב' חברתם. הרגשתי ריקנות אימה בעולמי. חוסר המטרה והתכלית, כאילו צועדת אני בחלל ריק, בלי קרקע מתחת וכלי שמים מעלי, והנורא ביותר — שאיני מתקדמת כלל, צועדת במקום אחד!"

רותי, אינני יכולה להסביר לך זאת, אך אני מניחה שתביני, שתעזרי לי מעט. בשלה בי ההתחלה לחפש חבר-לעט, וזאת רציתי לעשות באמצעות מדורך.

"אני רוצה חבר-לעט שי'ניין אותי ויעזור לי להיחלץ ממצבי הנורא. ... כדי שלא תחשבי שאני חושבת את עצמי למשהו מיוחד, אתן את דעתם של אחרים עלי. ובכן, הרופא טוען שבגיל 1.67 מטר, משקלי 60 ק"ג. ידידי טוענים שאני יפה, נחמדה, ומושכת, ומעל לכל בעלת ה' יסוד הנדיר אצל בחורות — שכל.

"אני כשלעצמי הגעתי למסקנה שצורתו החיצונית של האדם אינה קובעת הרבה, לכן אבקש מזה שירצה להתכתב אתי, שלא יעמיד את עצמו לפני הראי. אני תלמידה בשמינית של תיכון, ויהיה רצוי שגילו של המועמד יעלה על 18.

"אני מיכנה להתכתב על כל נושא, החל באומנות וכלה בכל מה שירצה".

הוא הדבר אשר אמרתי: גרדו את רותי, ומצאתם מתחת לכל השכבות לב של זהב. היי שלווה, (1035/35), מכתבים לא יחסרו.

מדי פעם לראות אם הכל בסדר בבית. לי' אושרה, אומרת היא, אין היא שיכת לסוג המרבה לישון.

● החליטה מזמן שאין היא הטיפוס לש' מלות מפוארות, נוהגת, עליכן, ללבוש לעבודה שמלות דו-חלקיות. למסיבות קוקטייל מס' תפקת היא בחליפת משי או שמלת משי. אין היא לובשת שמלות ערב. היא חובשת כובע תוך מחאה, ורק כאשר אין כל אפשרות להימנע מכך, וגינוניה-הטכס מחייבים את חבישת-הכובע.

● נוהגת לחפוף ולסדר את שיערה במו ידיה, בלי עזרתה של מומחית.

● נהנית מעצם היותה סבתא, ובכל הזדמנות יורדת לבקר את בתה המתגוררת עם משפחתה בקיבוץ רביבים בנגב, מוצאת נחת-רוח בצאצאיה.

● זוכה לצחוק, כאשר היא מכריזה באזני פקיד משרדה כי הערב תתבודד בביתה ולא תענה לטלפון.

● מודה בבושה שלא עזבה זמן רב את הארץ שלא בתפקיד.

● גאה על הדגים הממולאים שלה. אותם היא מבשלת עתה לעתים נדירות ביותר. כאשר היא נמצאת בחוץ-לארץ, בעיקר באמריקה, אין היא נוהגת ל' המזין ארוחה לחדרה. היא מכינה אותה ב' עצמה, הודות לתרגולות צלילות מוכנות שיש בתנויות.

● מגיעה למסקנה כי קיים קונפליקט עז בין הרצון להיות אם טובה לילדים ולעבוד עבודה ציבורית.

★ ★ ★

אני מכירה בחור אחד, העושה את מעשהו הטוב היומי, בכך שהוא מסתכל בהערכה לפחות בשתי נערות כעורות ליום — כדי להרים את המוראל שלהן.

חמשיריים

היה היה גבר די ציני
שפגש בחורה בביקוני.
הוא שאל: "המותר
כבר לראות את השאר,
או לקיץ הבא את תמתיני?"

★ ★ ★

היה היה גבר אכזר
שקם ושגא: "אין דבר!"
"אין דבר!" קול הרים,
"אין דבר, בחורים!"
ואמנם, לא היה שום דבר.

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

הוקדה היהודית בהחלט

העסקן הציוני ד"ר שמריהו לוין השתתף פעם באסיפה ציונית, שנערכה באחת מערי גרמניה.
אחד הנואמים באסיפה, שכפר ברעיון הציונות הלאומית היהודית, טען בתוקף כי הוא אינו זקוק כלל לארץ-ישראל. "אני הנני", הכריז הנואם בגאווה, "שליש יהודי, שליש גרמני ושליש בן-אדם."
כשקם שמריהו לוין לענות, פתח ואמר: "אודה ואתוודה, כי לא הבינתי די הצורך את טענתו של הנואם שקדם לי, ואבקשו להסביר ביתר פירוט — באיזו צורה הוא מחולק לשלישים, לאורך גופו או לרוחבו? ואם אמנם הוא מחולק לשלישים ברוחבו, אבקשו להגיד לי בטובו איזה בדיוק משלושת שלישייו הוא השליש היהודי?"

טעות לעולם צודקת

פשעים חמורים. (מעריב)
משה כרמון, צה"ל
הרוצח היה יפה-תער.
החלטת הוועד הפועל הציוני. (מא)
מר ראשי בדבר)
א. גבעון, עפולה
שאו ציניזם נס ודגלו
רצח הוא פשע, אונס הוא שפע. (ה)
בוקר)
רנה קול, תל-אביב
על כל שפעים תכסה תאוונה.
פזמונים ומחולות "כבקשתך" מוק'
שים עלידי אלימלך רם. (הארץ)
מדרכי דן, תל-אביב
ואזי ידבר דינאמיטו

היה כלכל, כל כך ארוך
עד שישב לו, די נבוכ' —
כי לא ידע, זה האומלל,
כמה דקות דרושות בכלל
להעביר את ריגשותיו
מן הקדקוד אל הזנב.

הפתרון לבעייה
מאד-מאד קטן היה:
מרום מכאוב כבר מעיניו
זולגות דמעות למעצבה,
בה בשעה שהזנב
עוד מכשכש ברוב חרוזה.
דן מירקין, חיפה

בשתי

דוד קלעי, לשעבר מורה ל-
מתמטיקה בגימנסיה העברית ב-
ירושלים, רחש בוז עמוק לכל
המקצועות ההומאניסטיים.
הוא היה אומר: "מכל התיס'
טוריה אני זוכר רק תאריך אחד
— שנת 1500. ומה קרה בתא'
ריך זה — גם זאת שכחתי."
בובי, תל-אביב
★ ★ ★
כשתפס שוטר אחד מהחברה
יושב בקולנוע חיפאי ומפצח
גרעינים, בניגוד גמור לחוק ה'
עוד העירוני, זעק הפצחון:
"מה זה? לא ידעתי שאבא
חוש הכריז כבר מלחמה גר'
עניתי!" אורי שיקה, חיפה

חיל שריון

אדום-עתיקה

מילקוטי / מאת אביגדור המאירי

אהבה
● נעשה שלום, חביבתי! לא נאהב יותר איש את רעהו, מהיום תשנאי אותי בלי אהבה! — טוב?
שתי מלכויות
● הלימוד מרבה את החוכמה, אך לא תמיד ממעט הוא את הטיפשות.
וויכוח לאומי
● "אינני סובל יהודי, אשר אם יורקים לו בפניה, אומר הוא: גשם יורד!"
● "אינני סובל יהודי, אשר אם גשם יורד, אומר הוא: יורקים לי בפני!"
ביקורת
● "הבט בלבנה היפה שלנו פה בכפר!" — אומר האיכר לאורחו, כשהוא פותח את החלון, לוקח את המנורה מעל השולחן ומאיר בה כלפי הלבנה. גיתה כתב את פאוסט — ועל זה בא האדון המבקר ומוכיח בהגיגו, שזוהי יצירה טובה.
(1938)

ספר לסבתא!

להדפיס!

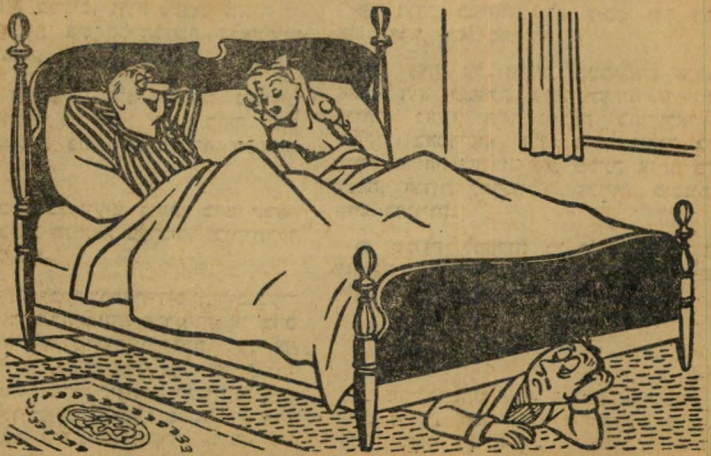
תיתי להם לגציגי הציבור, הנושאים בעול שליחותם הנעלה, שהם מכחישים באומץ-לב ובעוז-רוח את הדברים ה' נסחטים מפייהם בידי עתונות גלוזה ר' צהובה. אולם דואב הלב על הסגנון הקלוקל בו ממלאים מנהיגינו היקרים את משימתם הקדושה הזאת.

כדי לכבוש עוד שעל אדמה אחד מחיינו הציבוריים למען מסורתנו הק' דושה, הריני מציעה בזה נוסחא אחידה לכל ההכשרות. נוסחא זו נלקחה מאוצר שירתנו ותפלתנו, שקודש בסבל של אלפי שנות גלות, והיא טובה לכל הדי' דמנות, לכל מקרה ולכל אישיות — יהיה זה גבר, אשה או פקיד ממשלתי.

כל דברי והצהרותי והודעותי וראיו' נותי וגילויי-דעתי ורמזי ולחישותי ו' הסכמי והבטחותי והתחייבויותי וסיפורי ושיחותי ומאמרי ומכתבי וחתימותי, ש' דיברתי ושהצהרתי ושהודעתי ושרואיינ' תי' ושגיליתי ושרמזתי ושלחשתי וש' הסכמתי ושהבטחתי ושהתחייבתי ושסי' פרתי וששוחחתי ושפירסמתי ושכתבתי ושחתימתי, מיום יציאת העיתונים ה' יומיים ועד ליום הבא, בסלים ומבוט' לים, לא שרירים ולא קיימים, לא היו ולא נבראו, לא דובים ולא יער, לא מצוטטים ולא מדויקים, לא קרובים ל' אמת ולא נכונים מעיקרם, לא ברורים ולא מפורשים, לא היו דברים מעולם.

דברי לא דברים והצהרותי לא הצה' רות וראיונותי לא ראיונות וגילויי-דעתי לא גילויי-דעת ורמזי לא רמזים ולחישור' תי' לא לחישות והסכמי לא הסכמים והבטחותי לא הבטחות והתחייבויותי לא התחייבויות וסיפורי לא סיפורים ושי' חותי לא שיחות ומאמרי לא מאמרים ומכתבי לא מכתבים וחתימותי לא חתי' מות. כולם מוכחשים לנו ומבוטלים לנו.

ונסלח לכל עדת ישראל וראש הממ' שלה הגר בתוכם, כי לכל העם בשגגה.

גבר שומעני היום רדיוס מאזינות

הערות-שוליים

כלב משטרה, שנשך מפגין, השאיר שן בבשרו של הנשכן...
...מה? אפילו שיני הכלבים במשטרה רקובות?
★ ★ ★
דואר ברית-המועצות עומד להציג בתערוכת הבולים הישראלית
"תביל" ...
...את איגרות בולגאני?
★ ★ ★
ראש עיריית ירושלים גרשון אגרון (שסילק את הדתיים מהקואליציה העירונית), חבש כיפה וביקר "שהחיינו" בעת הגשת התקציב העירוני החדש...
...אכן, אגרו-באטיקה.
★ ★ ★
חברה אוסטרית המציאה רובה חסר-רעש...
סופיסט אספר כבר למות בשקט.

חלי